PRECIS

4

APPEL | BULUT | JOHANSSON | JÄÄSKELÄINEN |
MÄÄTTÄ | SALONEN | TIALA

Sanoma Pro Oy
Helsinki

Tiedustelut

Sanoma Pro Oy, Helsinki
puh. 020 391 000
sähköposti: asiakaspalvelu@sanomapro.fi

www.sanomapro.fi

Kustantaja: Sanoma Pro Oy
1. painos, 2016

ISBN 978-952-63-3587-2

Toimitus: Kirsi Sinko
Ulkoasu: Veera Alanko
Taitto: Marianne Syrjälä
Kuvatoimitus: Anita Kokkila
Kuvitus: Mari Ahokoivu

© Martin Appel, Sonja Bulut,
Katja Johansson, Minna Jääskeläinen,
Olli Määttä, Taina Salonen, Tuija Tiala ja
Sanoma Pro Oy

Kopiointiehdot

Tämä teos on yhdistetty työ- ja oppikirja, joka on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Työkirjasivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi on kokonaan kielletty.

Tekstisivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi tai käyttö edellyttää oikeudenomistajan luvan. Kopiosto ry myöntää teosten osittaiseen kopiointiin lupia. Tarkistakaa, mitkä valokopiointi- ja digiluvat ovat kohdallanne voimassa.
Lisätietoja luvista www.kopiosto.fi

Teoksen tai sen osan muuntelu on kielletty.

Logot

Lyssna.
Kuuntele.

Lyssna och upprepa.
Kuuntele ja toista.

Titta.
Katso video.

Blogga.
Kirjoita blogia.
Skriv.
Kirjoita.
Skapa.
Luo uutta.
Vlogga.
Tee videoblogi.
Spela in.
Videoi tai äänitä.
Presentera.
Esittele kuvin, äänin ja tekstein.

KNÄCK KODEN — Kieliopin teoria

LOGGA IN MED KODEN — Kieliopin kertaus

Lyhenteet

s.sv.	sverigesvenska, ruotsinruotsia
f.sv.	finlandssvenska, suomenruotsia
tpm.	taipumaton
puhek.	puhekieltä

Lataa ilmainen sanastosovellus puhelimeesi.

Lisätietoja www.sanomapro.fi

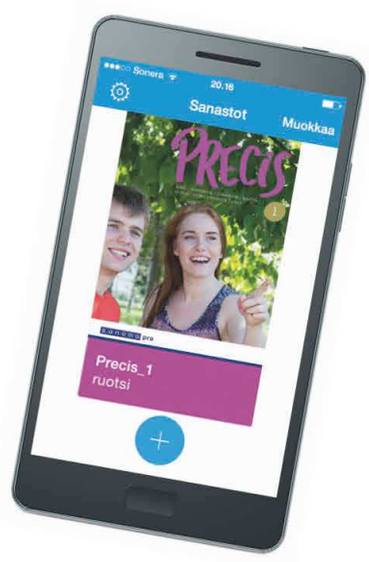

4

PRECIS

Hej, har du koll på läget?

Precis-sarjan neljännen kurssin aiheita ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, kuten julkkikset, maahanmuutto, vaikuttaminen ja luonto. Aihepiirejä käsitellään erilaisten tekstilajien tulkinnan ja tuottamisen kautta. Laadit oman uutisen ja syvennyt sinua kiinnostavaan teemaan.

Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta aikaisemmista kursseista tuttujen aktivointien ja Bra att veta -kokonaisuuksien avulla. Opettelet haastattelemista, opit kertomaan monikulttuurisuudesta, arjen valinnoistasi ja luonnonsuojelusta ruotsiksi. Logga in med koden -osioissa kertaat verbioppia. Knäck koden -osioissa opit lisää konditionaalista ja tulevan ajan ilmauksista. Uutena asiana harjoittelet apuverbien tavoin käyttäytyviä verbejä. Tusen tips -vinkkien avulla kehität edelleen opiskelutaitojasi ja OBS!-ruudut kertovat sinulle tärkeitä tietoja ruotsin kielestä.

Ole aktiivinen kielenkäyttäjä: kommentoi, reagoi, kysy, bloggaa, vloggaa, lähetä viestejä, kuuntele ja osallistu.

Fortsatt lycka till med svenskan!

Precis-oppimateriaalin tekijät

DEL | TEXT | TEMA | BRA att veta

Del 1 Koll på läget ... 6	**1** Youtube har betytt allt för oss ... 14	**Kändisskap** Tiedotusvälineissä ... 28 Henkilöitä ... 28 Adjektiiveja ... 29 Verbejä ... 30 Parrasvaloissa ... 30	Jutustelua juhlissa ... 33
Del 2 Människor möts ... 42	**2** Baklava botar blyghet ... 46	**Invandring** Henkilöitä ... 55 Verbejä ... 55 Adjektiiveja ... 56 Substantiiveja ... 56 Maa/Alue, Adjektiivi, Kieli, Asukas ... 58	Tiivistäviä ja sitovia prepositioilmauksia ... 62
Del 3 Viktiga val ... 68	**3** Ska man rycka in eller inte? ... 78	**Volontärarbete** Verbejä ... 72 Adjektiiveja ... 72 Substantiiveja ... 72 **Förvarsmakten** Intissä ... 84 **Civiltjänst** Siviilipalveluksessa ... 85	
Del 4 Tänk grönt ... 94	**4** Kul att vara miljömedveten ... 96	**Miljövård** Verbejä ... 102 Substantiiveja ... 104 Adjektiiveja ... 105	
Del 5 Senaste nytt ... 122	**5** Elevernas jätteloppis storsuccé ... 124	**Journalism** Substantiiveja ... 130 Verbejä ... 131 Adjektiiveja ... 132	Ilmauksia epävarmuuden ja varmuuden esittämiseen ... 138 Keskusteluun osallistuminen ... 139

Substantiivien taivutusluokat -taulukko ... 152
Verbien taivutusluokat -taulukko ... 152
Epäsäännölliset verbit ... 153
Kielioppitermit ... 156

KUL att veta

LYSSNA OCH UPPREPA.

KNÄCK KODEN

OBS!

I Sverige blir bloggare kändisar 32

Tekstin sanoja 18, 19

LOGGA IN MED KODEN

Verbien taivutus ja aikamuodot 36

Painotus -or-päätteisissä sanoissa 19
Sekoittuvia sanoja 20
För-preposition käytöstä 21
Artikkelin käyttö otsikoissa 24
Puhekielen -is-pääte 25

Lappu kaulassa sotaa pakoon 61

Tekstin sanoja 50, 51
Kansallisuus-sanoja 60

Konditionaali II 64

Missä-verbit 52
Tänä vai ensi lauantaina? 53
Om-konjunktio jää pois 67

Lumpen på svenska 85

Sanojen painotus lauseissa 83

Tulevan ajan ilmaiseminen 92

Hjälpa någon ja hjälpa till 72
Klara (av) ja klara sig 83
Ajanilmauksia 89

Tekstin sanoja 100

Apuverbin kaltaiset verbit 116
Adjektiivi substantiivina 119

Världens mest toleranta land 134

Tekstin sanoja 128

Att + verbin perusmuoto 144

LOGGA IN MED KODEN

Verbin perusmuodon käytöstä 148

Saada joku tekemään jotakin 145

DEL

1

Koll på läget

Kurssin ensimmäisen osan aiheina ovat julkkikset, kuuluisuus, juorulehdet ja lööpit. Tekstissä haastatellaan ruotsalaista poikabändiä, joka nousi kuuluisuuteen YouTube-videoillaan. Pohdit kuuluisuuden eri puolia ja kirjoitat omia lööppiotsikoita.

TAVOITTEET

- saat tietoa ajankohtaisista ilmiöistä
- opettelet haastattelemista
- harjoittelet tunnistamaan faktaa fiktiosta
- kertaat verbien taivutusta

LÄS OCH BERÄTTA.

1 **A** Fanit chattailevat DJ Alexin kanssa. Lue keskustelu ja kerro parillesi lyhyesti suomeksi, mitä fanit saavat tietää idolistaan.

Chatta med DJ Alex kl. 14.

Hallå, här är jag!

1 Tja Alex, vad håller du på med nuförtiden?

Gör nya låtar och reklam för tv.

2 Vad för reklam?

Det är ännu hemligt. Nåt mycket aktuellt.

3 När ser vi den? Jag älskar dig förresten!

Om en månad troligtvis. Jättetack!

4 Brukar folk känna igen dig på gatan?

Ibland, men för det mesta får jag gå i fred.

5 Varför syns du inte så mycket i tidningarna numera?

Blev trött på att vara kändis ett tag men är tillbaks nu!

6 Vad drömmer du om för tillfället? Jag drömmer om dig <3

Vill få ett eget tv-program i framtiden, sötnos <3

7 Har du träffat dina fans på sistone?

Det blir nån gång i veckan.

8 Vad är det roligaste du gjort hittills?

Jag reste nyligen till USA, det var jättehäftigt!

9 Jag ser fram emot din konsert i veckan!

Jag med! Vi ses där om tre dar. Vinka åt mig!! Dags att vinka åt er alla! Ha det bra ☺

SÖK.

1 **B** Etsi ajanmääreet keskustelusta.

JOBBA I GRUPP.

1 **C** Tehkää pienissä ryhmissä lauseita julkisuudesta tai julkkiksista. Aloittakaa lauseet löytämillänne ajanmääreillä.

SÖK PÅ NÄTET.

2 **Tunnistatko kuvista pohjoismaisia julkkiksia? Mistä he ovat tunnettuja? Etsi tietoa henkilöistä, joita et tunne.**

Vad är de nordiska kändisarna kända för?

- Eric Saade, Zara Larsson, Avicii, Viktor Frisk, Love Antell
- Alicia Vikander, Trine Dyrholm
- Christian Eriksen, Marcus Ericsson, Sara Björk Gunnarsdóttir, Sarah Sjöström
- Camilla Läckberg, Jens Lapidus, Jo Nesbø

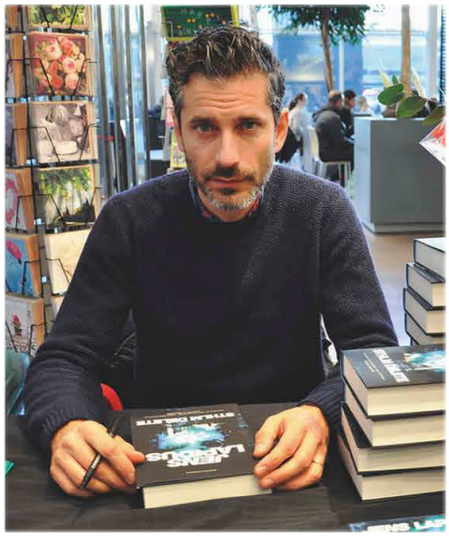

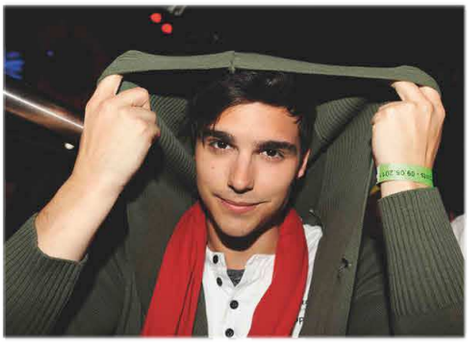

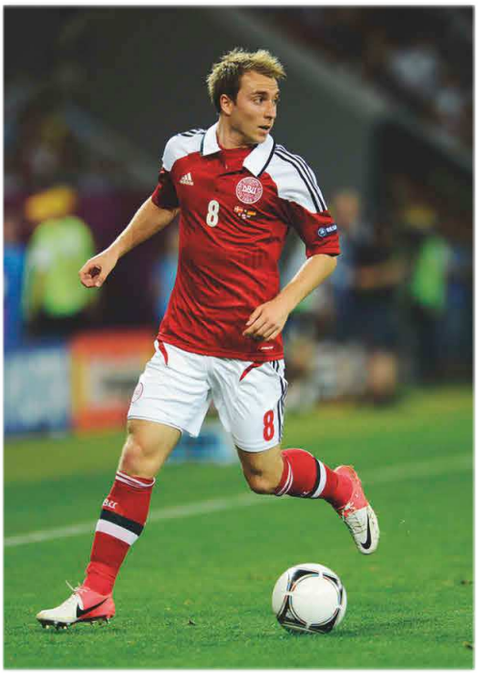

LÄS OCH KRYSSA FÖR.

3 **A** Tutustu lööppeihin. Mitä teemoja löydät?

kärlek	_____	mode	_____	hemligheter	_____
pengar	_____	kropp	_____	idrott	_____
bostäder	_____	brott	_____	kändisar	_____
sjukdomar	_____	resor	_____	kungligheter	_____

Kvällsbladet

VÄDER-MARIA KÄR I MULTIMILJARDÄR

Listigt inbrott hos prinsessan

LOTTA DUMPADE POJKVÄNNEN

Såpastjärnan förlovade sig

Tonåringar buskörde buss

GULT är inte fult på röda mattan

MULLIGA modeller inne

BOSSE ALLVARLIGT SJUK

SKVALLERBLASKAN

Jenny rasar i vikt

Nyhetsankaret visar sin lyxvilla

SUPERMODELLENS MÖRKA HEMLIGHET

Här semestrar kändisarna

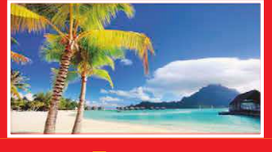

JOBBA MED KOMPISEN.

3 **B** Keskustele parisi kanssa ruotsiksi, mitkä aiheet ja otsikot kiinnostavat teitä.
Vilka teman och rubriker intresserar dig?

VÄLJ.

4 Tavallisia otsikoita juorulehdissä. Valitse kuviin sopiva otsikko.

1 **Lika som bär**
2 **Vem bär den bäst?**
3 **Sno stilen**
4 **Veckans kändiskramare**
5 **TIPSA OSS!**
6 **Vad säger han?**

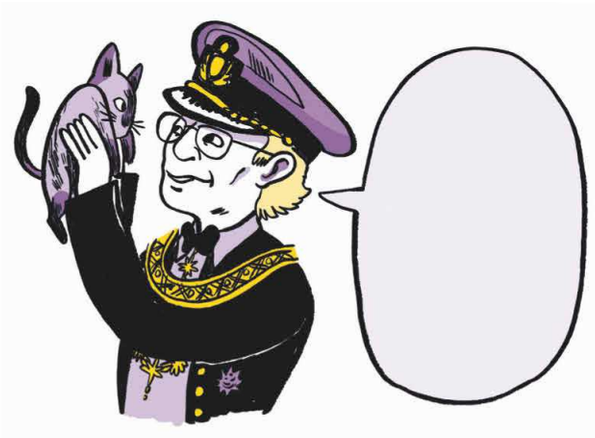

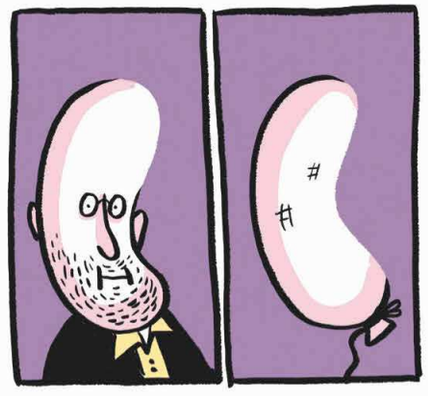

LYSSNA OCH VÄLJ.

5

Kuuntele teksti 1, jossa ruotsalainen poikabändi De Vet Du kertoo tiestään kuuluisuuteen. Valitse oikea vaihtoehto.

1 Pojat halusivat tehdä jotain kivaa ja alkoivat
- **a** soittaa kitaraa.
- **b** katsoa musiikkivideoita.
- **c** tehdä omaa musiikkivideota.

2 Kun pojat olivat saaneet julkisuutta netissä,
- **a** heistä alettiin kohuta.
- **b** he tekivät elokuvan.
- **c** he lähtivät maailmankiertueelle.

3 Huumori on bändille tärkeää ja yksi bändin jäsenistä
- **a** pitää naamaria.
- **b** tanssii väärään tahtiin.
- **c** esiintyy ilman paitaa.

4 Poikien mielestä
- **a** YouTubessa on liian paljon aikuisia päättämässä.
- **b** YouTube on avannut heille mahdollisuudet koko maailmaan.
- **c** YouTube on heille liian pieni.

5 Pojat aikovat jatkaa bändinsä kanssa
- **a** vielä kymmenen vuotta.
- **b** vielä hetken.
- **c** määrittelemättömän ajan.

TEXT 1

Youtube har betytt allt för oss

De Vet Du är ett av Sveriges mest kända band. De ger konserter varje vecka, och deras låtar är riktiga storsäljare.

Men allt började egentligen som ett skämt. Fyra killar i 20-årsåldern satt framför datorn och tittade på videoklipp av gamla låtar.

– Vi kom på att vi ville göra något kul, för vi gillar att filma, berättar Johan Gunterberg som är en av gruppens medlemmar.

Resultatet blev en musikvideo som de lade ut på Facebook, och deras kompisar började gilla den.

Killarna skrev då några egna låtar och lade ut dem öppet på Youtube. Det blev en succé. Efter bara några månader hade deras videoklipp spelats hundratusentals gånger, och De Vet Du började bli en riktig snackis i Sverige.

Tidningarna skrev om dem och de fick vara med i radio och tv. De fick även göra konserter och reklamfilmer.

Det publiken gillar är humorn, för De Vet Du gör alltid roliga musikvideor. De driver med aktuella saker – och med sig själva. De gör ofta låtar om sådant de tycker är pinsamt. Ofta handlar det om sex, och en del vuxna tycker att låtarna är snuskiga.

En av medlemmarna i gruppen uppträder alltid utan tröja. Han säger ingenting och har inget namn utan kallas bara DJ Hunk. Han är med – och är bara snygg.

De Vet Du blev kända utan skivbolag eller tv-kanal. De hade varken utbildning eller erfarenhet, och de spelade dessutom in sina videofilmer själva – utan några pengar.

– Youtube har betytt allt för oss, säger Johan. Förr i tiden var man tvungen att få en roll på tv som någon vuxen bestämde. På Youtube kan alla visa sina egna saker för publiken. Det öppnar möjligheter för hela världen.

Johan tycker att det är viktigt att göra saker som man brinner för.

– Publiken märker om någon gör ett videoklipp bara för att bli känd. Det är pinsamt.

Det Vet Du startade när killarna var runt 20 år gamla. Hur länge de tänker hålla på vet ingen.

– Vi vill alltid göra det vi tycker är kul i stunden, säger Johan. Just nu är det detta, men det kan absolut ändras. Man ska alltid göra det man tycker är roligast i världen.

De Vet Du tipsar:

Så blir du kändis

”Gör det du tycker är roligt! Då kommer du att lyckas, för då jobbar du hårdare än alla andra. Då vinner man alltid. Det finns bara ett liv att leva och då ska man satsa på det man tycker är kul. Inte det som mamma och pappa tycker man borde.”

#Devetdu

- De Vet Du (kortform för ”Det vet du”) kommer från Lidingö utanför Stockholm.
- Medlemmarna heter Christopher Martland, Johan Gunterberg, Tor Wallin och ”DJ Hunk”.
- De Vet Du har haft en egen tv-serie och gjort tv-reklam för underkläder åt Björn Borg och för återvinning åt Pantamera.
- Några populära låtar: *Kär i en kändis*, *TV-spel*, *Fucka ur* och *Shit va pin*.
- Gruppens videoklipp har flera miljoner visningar på Youtube.

TEXT 1

Youtube har betytt allt för oss

YouTube on merkinnyt meille kaikkea

de ger konserter	**he konsertoivat**	**ge, ger, gav,** har **gett** IV **en konsert, konserten,** **konserter, konserterna** 3
är riktiga storsäljare	myyvät todella hyvin	riktig, -t, -a en storsäljare, -säljaren, -säljare, -säljarna 5
som ett skämt	**pilana**	**ett skämt, skämtet, skämt, skämten** 5
vi **kom på**	**keksimme, saimme ajatuksen**	**komma på, kommer på,** **kom på,** har **kommit** IV **på**
en av gruppens medlemmar	**yksi ryhmän jäsenistä**	**en grupp, gruppen,** **grupper, grupperna** 3 **en medlem, medlemmen,** **medlemmar, medlemmarna** 2
resultatet blev en musikvideo	tuloksena oli musiikkivideo	ett resultat, resultatet, resultat, resultaten 5 en musikvideo, -videon, -videor, -videorna 3
de lade ut på Facebook	julkaisivat Facebookissa	lägga ut, lägger ut, lade ut, har lagt IV ut
öppet	kaikkien nähtäville	
en succé	**menestys**	**en succé, succén, succéer, succéerna** 3
hade deras videoklipp spelats	oli heidän videonpätkiään katseltu	
hundratusentals gånger	**satoja tuhansia kertoja**	**en gång, gången, gånger, gångerna** 3
började bli en riktig snackis	**alettiin kohuta**	**bli, blir, blev,** har **blivit** IV **en snackis, snackisen,** **snackisar, snackisarna** 2 (puhek.)
även	**myös**	
det **publiken** gillar är **humorn**	**yleisö** rakastaa erityisesti **huumoria**	**en publik, publiken,** **publiker, publikerna** 3 **humor, humorn**
de driver med aktuella saker	**he pilailevat ajankohtaisista asioista**	**driva, driver, drev,** har **drivit** IV **med** **aktuell, -t, -a** **en sak, saken, saker, sakerna** 3
en del vuxna	**osa, jotkut aikuisista**	**vuxen, vuxet, vuxna**
snuskiga	rivoja	snuskig, -t, -a
utan kallas bara DJ Hunk	vaan häntä kutsutaan vain DJ Hunkiksi	kalla, kallar, kallade, har kallat I

utan skivbolag **eller tv-kanal**	**ilman** levy-yhtiötä **tai tv-kanavaa**	ett skivbolag, -bolaget, -bolag, -bolagen 5 **en tv-kanal, -kanalen, -kanaler, -kanalerna** 3
varken utbildning eller erfarenhet	**ei koulutusta eikä kokemusta**	**en utbildning, utbildningen, utbildningar, utbildningarna** 2 **en erfarenhet, erfarenheten, erfarenheter, erfarenheterna** 3
de spelade dessutom in sina videofilmer själva	sitä paitsi he kuvasivat videonsa itse	spela in, spelar in, spelade in, har spelat I in
har betytt allt för oss	**on merkinnyt meille kaikkea**	**betyda, betyder, betydde,** har **betytt** II
förr i tiden	ennen vanhaan, aikaisemmin	
var man tvungen att få en roll på tv	täytyi, oli pakko saada tv-rooli	tvungen, tvunget, tvungna
som någon vuxen bestämde	**josta joku aikuinen päätti**	**bestämma, bestämmer, bestämde,** har **bestämt** II
som man brinner för	joihin tuntee paloa, joita todella haluaa tehdä	brinna, brinner, brann, har brunnit IV för
märker	**huomaa**	**märka, märker, märkte,** har **märkt** II
bara för att bli **känd**	**vain** tullakseen **tunnetuksi**	**känd, känt, kända**
startade	**aloitti**	**starta, startar, startade,** har **startat** I
runt	**noin**	
de tänker hålla på	he aikovat harrastaa tätä	tänka, tänker, tänkte, har tänkt II hålla på, håller på, höll på, har hållit IV på
kul i **stunden**	**kivaa** sillä **hetkellä**	**en stund, stunden, stunder, stunderna** 3
ändras	**muuttua**	**ändras, ändras, ändrades,** har **ändrats** I
man ska alltid göra	pitää aina tehdä	

TUSEN TIPS

Kiinnitä huomiota **oikeaan sanapainoon**. Yleensä paino on ruotsissa ensimmäisellä tavulla. Poikkeava sanapaino on merkitty sanastoissa **alleviivauksella**.

LÄS OCH SKRIV.

6 **Lue teksti 1 ja jatka lauseita.**

1. Aluksi pojat laittoivat huvikseen videon…
2. Seuraavaksi he tekivät omia kappaleita ja laittoivat videot…
3. Ensin heidän kaverinsa tykkäsivät videoista, sitten suuri yleisö ja lopuksi innostui…
4. Heidän laulujensa aiheita ovat…
5. Bändi tuli kuuluisaksi ilman…
6. Pojat korostavat sitä, että kannattaa…

JOBBA MED KOMPISEN.

7 **A Lue De Vet Du:n vinkki sivulta 15. Keskustele parisi kanssa suomeksi.**

De Vet Du sanoo vinkissään, että julkkikseksi tulo onnistuu silloin, kun tekee sitä, mikä on hauskinta. Miten he perustelevat väitteensä?

LÄS OCH SÖK PÅ NÄTET.

7 **B Lue #Devetdu-tietoisku sivulta 15 ja tutustu heidän videoihinsa netissä. Keskustele parisi kanssa ruotsiksi.**

1. Var kommer bandet ifrån?
2. Vad berättar man om tv-serier och tv-reklam?
3. Vad handlar låten Pantamera om?
4. Vilken av deras låtar var fin och vilken var hemsk?

LYSSNA OCH UPPREPA.

8 **A Kuuntele ja toista ilmaisut. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kohtiin.**

1. k**ä**ndisar
2. kons**erte**r
3. **skä**mt
4. d**a**torn
5. kom **på**
6. s**uccé**
7. h**u**morn
8. **sk**ivb**o**l**ag**
9. spelade **in**
10. vä**rld**en

OBS!

Painotus -or-päätteisissä sanoissa

Sanoilla, jotka päättyvät or-päätteeseen, painon paikka muuttuu monikossa.

dator	datorer	*tietokone*
donator	donatorer	*lahjoittaja*
pastor	pastorer	*pastori*

LYSSNA OCH UPPREPA.

8 **B** Kuuntele ja toista lauseet.

1 Kända band ger gigantiska konserter på Globen.
2 Skivbolagen kräver succé direkt.
3 Publiken älskar roliga skämt och humor.
4 Det är pinsamt om datorerna går sönder.
5 Kändisar kommer och går.

JOBBA MED KOMPISEN.

8 **C** Sano parisi kanssa vuorotellen tehtävän 8B lauseet imperfektissä ja perfektissä.

→ VERBIEN TAIVUTUS JA AIKAMUODOT s. 36

SÖK I TEXTEN.

9 Etsi tekstistä.

1 konsertoivat _____
2 20-vuotiaana _____
3 pidämme videoiden tekemisestä _____
4 laittoivat Facebookiin _____
5 siitä tuli menestys _____
6 alettiin kohuta _____
7 pilailevat ajankohtaisilla asioilla _____
_____
8 esiintyy ilman paitaa _____
9 ei koulutusta eikä kokemusta _____
_____

Sekoittuvia sanoja

äntligen	*vihdoinkin*	–	egentligen	*oikeastaan*
humor, -n	*huumori*	–	humör, -et	*tuuli, mieliala*
även	*myös*	–	till och med	*jopa*

Äntligen fick jag se dem live men **egentligen** var de ganska snuskiga!
Killarna fick mig på gott **humör**, de har verkligen sinne för **humor**.
Även min bror gillar bandet och det gör **till och med** min mamma.

FYLL I.

10 Täydennä konsertin arvostelu ruotsiksi vihjeiden mukaan.

De Vet Du **1** _____ för en fullsatt klubb i Stockholm med sina **2** _____. Till tonerna av "Kär i en kändis", "Fucka ur" och "Shit va pin" lyftes stämningen närapå taket. Alla **3** _____ och ta sig så nära scenen som möjligt. **4** _____ dansade vilt till låtarna. **5** _____ i gruppen **6** _____ som vanligt **7** _____. **8** _____ festen **8** _____ musiken var lyckade **9** _____ som avslutades med löftet "Vi ses på dansgolvet". Bandet uppmanade alla som **10** _____ komma ut på dansgolvet. En massa fans **11** _____ bilder på de dansande killarna på nätet, vilket **12** _____.

1 esiintyi
2 tunnetut kappaleet
3 halusivat tietysti laulaa mukana
4 Koko yleisö
5 Jäsenet
6 pilailivat
7 ajankohtaisista asioista
8 Sekä – että
9 konsertissa
10 pitävät tanssimisesta
11 laittoivat
12 alettiin kohuta

TUSEN TIPS

Lauluja kuuntelemalla voi oppia sanoja, sanontoja ja kielioppia, esimerkiksi sanajärjestystä.

OBS!

För-preposition käytöstä

Kun kerrot, esität ja esittelet jotakin jollekulle, käytät för-prepositiota.

Berätta för mig om konserten!	*Kerro minulle konsertista!*
Johan **sjöng** jättevackert **för oss**.	*Johan lauloi tosi kauniisti meille.*
Jag **visar** texten **för er** senare.	*Näytän sanat teille myöhemmin.*

ÖVERSÄTT.

11 Käännä ruotsiksi.

1 18-vuotiaana pidin konsertin koulussa.

2 Oikeastaan vain lauloin koulukavereilleni.

3 Esiinnyin kolme minuuttia aurinkolasit päässä ja ilman kenkiä.

4 Siitä ei tullut menestystä, mikä ei ollut mikään yllätys minulle.

5 Tämä ehkä tarkoittaa, ettei minusta tule muusikkoa.

LYSSNA OCH VÄLJ.

12 Kuuntele De Vet Du:n haastattelu ja merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.

	O	V
1 Pojat kertovat, että ihmiset ovat iloisia siitä, että he ovat olemassa.	☐	☐
2 Yksi julkisuuden huono puoli on se, että kerrotaan valheellisia huhuja.	☐	☐
3 Noin 1000 ihmistä päivässä kirjoittaa bändille chatissa.	☐	☐
4 Tulevaisuudessa pojat keskittyvät koripalloon.	☐	☐

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Jutustelua julkisuudesta. Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 **Luetko mielelläsi julkkiksista?**	1 Läser du gärna om kändisar?
2 Ja, speciellt om sångare och skådespelare.	2 **Kyllä, erityisesti laulajista ja näyttelijöistä.**
3 **Minä tykkään lukea kuninkaallisista.**	3 Jag tycker om / gillar att läsa om kungligheter.
4 På sistone har det ju hänt mycket.	4 **Viime aikoina onkin tapahtunut paljon.**
5 **Toki, suuria juhlia, lapsia, matkoja...**	5 Visst, stora fester, barn, resor ...
6 Har du någonsin besökt Kungliga slottet?	6 **Oletko koskaan käynyt kuninkaanlinnassa?**
7 **En vielä. Muuten, käytkö usein konserteissa?**	7 Inte än(nu). Förresten, går du ofta på konserter?
8 Ganska sällan. Skulle du vilja bli kändis?	8 **Melko harvoin. Haluaisitko sinä tulla julkkikseksi?**
9 **Se olisi kiusallista. Haluan mieluummin elää tavallista elämää.**	9 Det skulle vara pinsamt. Jag vill hellre leva ett vanligt liv.
10 Ibland drömmer jag om att bli kändis.	10 **Joskus minä unelmoin tulevani julkkikseksi.**
11 **Etkö sinä aio hankkia koulutusta ensin?**	11 Ska du inte skaffa dig en utbildning först?
12 Du, lektionen börjar om två minuter. Ska vi gå?	12 **Hei kuule, oppitunti alkaa kahden minuutin kuluttua. Mennäänkö?**
13 **Mene sinä vain. Minä postaan vielä yhden kuvan.**	13 Gå du bara. Jag ska bara posta en bild till.

SKRIV.

14 Julkkiksille sattuu ja tapahtuu. Keksi sopiva henkilö lööppiotsikoihin.

1 _____ **är min största förebild**

2 _____ **vann Guldbollen**

3 **Min största gåva i livet är** _____

4 _____ **i tårar och chock**

5 _____ **– årets mästare**

6 _____ **fyller jämnt i år**

7 _____ **och** _____ **har blivit par**

SÖK PÅ NÄTET.

15 Etsi netistä ruotsinkielisiä otsikoita. Poimi niistä positiivisia ja negatiivisia adjektiiveja.

OBS!

Artikkelin käyttö otsikoissa

Otsikoista jätetään usein pois artikkelit.

SKRIV.

16 Laadi lööppiotsikoita, jotka saavat ihmiset ostamaan lehden.

JOBBA MED KOMPISEN.

17 Valitse otsikko ja keksi sen perusteella tarina. Kerro se parillesi ruotsiksi.

en tabbe 2 moka

1 IDROTTSKARRIÄREN ÖVER

2 **Det är jag som skrattar sist**

3 STJÄRNAN FICK ÅKA HEM

4 **Charlotte: Nu får det vara nog!**

5 **Pinsam dejttabbe**

6 **Snackisarna efter festen**

OBS!

Puhekielen -is-pääte

Puhekielessä sanoja lyhennetään usein -is-päätteeseen.

en hemlighet 3	en hemlis 2	*salaisuus*
en skådespelare 5	en skådis 2	*näyttelijä*
ett daghem 5	ett dagis 5	*päiväkoti*

LÄS OCH KOMBINERA.

18 Takahuoneessa keikan jälkeen.
Yhdistä yleiskielen sana ja slangisana.

– Ska man **1 pröjsa** fyratusen **2 spänn** för **3 brallor** och **4 dojor**, så vill man ju vara nöjd med dem.

Jag blev helt **5 paff** när dom **6 pajade** på scenen!

Gjorde bort mig inför alla fräscha **7 brudar** som **8 garvade** rakt ut!

– Ta det lugnt. Ingen såg det!

_____ betala
_____ byxor
_____ tjejer
_____ kronor
_____ skor
_____ förvånad
_____ gick sönder
_____ skrattade

LÄS OCH SVARA.

19 **Nuoret kertovat kiinnostuksen kohteistaan. Lue ja vastaa kysymyksiin suomeksi.**

1 Mikä kiinnostaa Patrickia, ja miten hän seuraa kiinnostuksensa kohdetta?

2 Mikä kiinnostaa Hugoa, ja mitkä ovat hänen vinkkinsä kiinnostuksensa seuraamiseksi?

Så följer vi kändisarna på nätet

Patrick, 19 år

Mitt största intresse är fotboll, och mitt favoritlag är FC Barcelona. Jag prenumererar på en sportkanal på nätet, så jag kan se alla deras matcher live. Ja, förutom när jag går i skolan eller sover förstås.

Jag följer dessutom alla fotbollsspelare och deras tränare på Twitter. Det är spännande att läsa vad de skriver efter en match. Ofta avslöjar de saker som aldrig hamnar i tidningen.

Det finns även många fans som twittrar om spelarnas privatliv. Det är jättekul. Jag vet vilka kläder de gillar, hur de bor och vilka bilar de kör. Ja, jag vet nästan allt om spelarna i Barca.

Hugo, 18 år

Kungar och drottningar. Prinsar och prinsessor. Jag läser allt om kungafamiljen. Ibland känns Victoria och Carl Philip som mina bästa kompisar. När de mår dåligt blir jag ledsen.

Kungahuset har en egen sajt som jag följer. Det är roligt att kolla på alla nya kläder och frisyrer. Ibland fixar jag min systers hår så hon får samma frisyr som Victoria.

För att få reda på skvallret brukar jag läsa Svensk Damtidning och Hänt i Veckan. Det är två tidningar som skriver mycket om kungafamiljen. Jag brukar läsa dem på nätet. Det är så dyrt att köpa tidningar.

LYSSNA OCH SVARA.

20 **Kuuntele, mitä nuoret kertovat idoleidensa seuraamisesta. Valitse oikea vaihtoehto.**

1 Hur fick Emma veta att hennes favoritband övernattar på Grand Hotel?
- **a** Hon märkte det på bandets hemsida.
- **b** Hon märkte det på Facebook.
- **c** Hon fick ett meddelande.

2 Vilket oförglömligt minne fick Emma?
- **a** Hon fick en autograf på armen.
- **b** Hon fick en bild på sig själv och sina idoler.
- **c** Hon övernattade på samma hotell som sina idoler.

3 Vad följer Simon?
- **a** Han tittar på videor där andra spelar.
- **b** Han lyssnar på när andra kommenterar videor.
- **c** Han kollar långfilmer.

4 Simon jämför sitt intresse med att
- **a** spela fotboll.
- **b** titta på idrott.
- **c** läsa om fotbollsspelare.

5 Mia tycker att bloggar som jämnåriga tjejer skriver är
- **a** konstiga och för korta.
- **b** sådana som innehåller för mycket mode.
- **c** något hon kan identifiera sig med.

SKRIV.

21 **Kirjoita omasta kiinnostuksen kohteestasi netin keskustelupalstalle ruotsiksi. Ketä tai mitä seuraat, missä ja miten? Kerro parhaat vinkkisi.**

TIEDOTUSVÄLINEISSÄ I MEDIER

huhu; maine	**ett rykte** 4
julkisuus	**offentlighet, -en**
juoru	**ett skvaller** 5
juorulehti	**en skvallertidning** 2
kansi	**ett omslag** 5
kuuluisuus	**kändisskap, -et**
lööppi	**en löpsedel** 2
otsikko	**en rubrik** 3
potaskaa, roskaa	**smörja, -n**
salaisuus	**en hemlighet** 3
tieto	**en uppgift** 3, **en information** 3
totuus	**en sanning** 2
vale	**en lögn** 3

HENKILÖITÄ PERSONER

esikuva jollekulle	**en förebild** 3 **för någon**
fani	**en fan, -, fans, -en**
filmitähti	**en filmstjärna** 1
idoli	**en idol** 3
julkkis	**en kändis** 2
kokki	**en kock** 2
malli	**en modell** 3
pomo	**en chef** 3
sankari	**en hjälte** 2
suosikki	**en favorit** 3
tähti	**en stjärna** 1
tv-hahmo	**en tv-profil** 3
(suuri) yleisö, ihmiset	**allmänhet, -en**
yleisö	**en publik** 3

JOBBA MED KOMPISEN.

22 Valitse teemasanoista kolme sanaa ja selitä ne ruotsiksi. Parisi arvaa, mistä sanasta on kyse. Vaihtakaa rooleja.

VÄLJ OCH SKRIV.

23 **Unelmien täyttymys. Valitse blogipäivitykseen oikea vaihtoehto.**

Kära vänner, dags att avslöja min stora **1** _____. Min dröm gick äntligen i uppfyllelse! Jag kom in på Teaterhögskolan. Tredje gången gillt. Hela mitt liv har Ingrid Bergman varit en **2** _____ för mig. Det är nästan omöjligt att gå i hennes fotspår men ändå vill jag bli **3** _____. Jag ser mig redan på många **4** _____ med mina **5** _____. Jag ser fram emot att stå i rampljuset inför en entusiastisk **6** _____. En applåd! Bravo!

1 **a** rykte
b hemlighet

2 **a** förebild
b fan

3 **a** filmstjärna
b filmstjärnan

4 **a** löpsedel
b omslag

5 **a** hjältarna
b idoler

6 **a** publik
b allmänhet

Tema
KÄNDISSKAP

ADJEKTIIVEJA ADJEKTIV

hyvännäköinen	**snygg, -t, -a**
innostunut	**entusiastisk, -t, -a**
kohtelias	**artig, hövlig, -t, -a**
kuuluisa	**berömd, berömt, berömda**
menestyksekäs	**framgångsrik, -t, -a**
rento	**avslappn/ad, -at, -ade**
rohkea	**modig, -t, -a**
söpö	**söt, -t, -a**
vaikuttava	**imponerande** (tpm.)

epäkohtelias	**oartig, ohövlig, -t, -a**
epäystävällinen	**ovänlig, -t, -a**
ilkeä	**elak, -t, -a**
röyhkeä	**fräck, -t, -a**
ylimielinen	**kaxig, -t, -a, mallig, -t, -a**
ärsyttävä	**irriterande** (tpm.)

JOBBA MED KOMPISEN.

24 Kuvailkaa suosikki- ja inhokkijulkkiksianne ruotsiksi. Parisi arvaa, kenestä on kyse.

Tema
KÄNDISSKAP

VERBEJÄ	VERB
ihailla	**beundra** I
juhlia	**festa** I
kutsua juhliin	**bjuda** IV **på en fest**, **inbjuda** IV **till en fest**
myöntää	**medge** IV
paljastaa	**avslöja** I
pyöriä, pörrätä, minglata	**mingla** I, **vimla** I
valehdella	**ljuga** IV
viettää (juhlaa, lomaa)	**fira** I
viettää (aikaa)	**tillbringa** I **tid**

PARRASVALOISSA	I RAMPLJUSET
ensi-ilta	**en premiär** 3
juhlat	**en fest** 3, **ett kalas** 5, **ett party** 4, **ett partaj** 5 (puhek.)
kutsu	**en inbjudan, inbjudningar**
levittää huhuja	**sprida** IV **rykten**
lyödä läpi	**slå** IV **igenom**
nimikirjoitus	**en autograf** 3
saavuttaa menestystä	**göra** IV **succé, nå** III **framgång**
seistä parrasvaloissa	**stå** IV **i rampljuset**
(pientä) syötävää	**tilltugg, -et, smått och gott**
tunnelma	**en stämning** 2, **en atmosfär** 3
(keskellä) vilinää	**mitt/ute i vimlet**

SKRIV.

25 Kohtaaminen julkkisten kanssa. Täydennä blogipäivitys.

Hurra, jag blev inbjuden till **1** _____ på Göta Lejon på Söder i Stockholm. Det var **2** _____ att se många **3** _____ livslevande i foajén. **4** _____ Noomi Rapace som **5** _____ med Millenniumtrilogin **6** _____ även där bland **7** _____! Jag fick faktiskt hennes **8** _____. Tyvärr glömde jag att berätta för henne hur mycket **9** _____ henne. Förhoppningsvis blir det en nästa gång.

1 ensi-ilta
2 todella makeeta
3 julkkis
4 Kuuluisa näyttelijä
5 löi läpi
6 pörräsi
7 tähdet
8 nimikirjoitus
9 ihailen

Noomi Rapace som Lisbeth Salander i *Män som hatar kvinnor*.

VÄLJ OCH FYLL I.

26 **Huhupuheita! Kirjoita blogitekstiin viivoille mahtuva vaihtoehto.**

Hej kära läsare!

Om du **1** _ _ _ _ läser **2** _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ får du höra de **3** _ _ _ _ _ _ _ nyheterna. Tror du, ja! När min bästa väninna och hennes kille gick skilda vägar efter tre års relation blev det **4** _ _ _ _ _ _ _ _ _ på löpande band. Ena dagen spreds det **5** _ _ _ _ _ _ att hon var så himla **6** _ _ _ _, andra dagen stod det att han **7** _ _ _ _ _ _ _ ute i vimlet varenda kväll. Sanningen var att hon var **8** _ _ _ _ _ och han tackade nej till alla **9** _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ och älskade hemmakvällar med sin partner. Vilken smörja!

1 usein/mielellään
2 iltalehtiä /juorulehtiä
3 viime/viimeiset
4 otsikoita/lööppejä
5 juoruja/huhuja
6 ilkeä/röyhkeä
7 juhli/pörräsi
8 ystävällinen/kohtelias
9 kutsut/esitykset

JOBBA MED KOMPISEN.

27 **Julkkikset järjestykseen. Kysy ja vastaa parisi kanssa ruotsiksi.**

1 Ketä julkkista ihailet?
2 Kenen filmitähden haluaisit tavata?
3 Onko sinulla jonkun nimikirjoitus? Kenen?
4 Mitä julkisuus/muoti merkitsee sinulle?
5 Kuka oli sankarisi/idolisi lapsena?
6 Milloin idolisi on viimeksi seissyt parrasvaloissa? Missä?

SKRIV.

28 **Kirjoita 50–80 sanan kutsu julkkikselle koulun tapahtumaan.**

- kerro, mikä tapahtuma on kyseessä ja miksi hän olisi hyvä vieras
- kerro, että olet seurannut hänen uraansa usean vuoden ajan
- mainitse, miksi pidät hänestä
- pyydä häntä kertomaan tapahtumassa elämästään ja miten hän on lyönyt itsensä läpi

I Sverige blir bloggare kändisar

KUL att veta

Bloggar är populära i Sverige. Ungefär 40 procent av svenskarna läser regelbundet någon blogg, och många gör det varje dag. Det är också populärt med poddsändningar (röst) och vloggar (video).

Det är framför allt unga kvinnor som gillar bloggar. Ungefär hälften av alla flickor på gymnasiet läser bloggar varje vecka medan det bara är tre procent av pojkarna som gör det.

Det är också framför allt flickor som skriver bloggar. De skriver ofta om mode, stil och inredning. Många av dem har blivit riktiga kändisar:

Blondinbella (Isabella Löwengrip) var den första berömda bloggaren. Hon startade en egen tidning och är nu en framgångsrik företagsledare.

Gina Dirawi, som är komiker och programledare på tv, blev känd för sin blogg ”Ana Gina”

Kenza Zouiten, som driver bloggen Kenzas.se, har startat ett eget klädmärke. Hon har även varit programledare i tv.

Linda Juhola är finsk bloggare som har flyttat till Stockholm. Hennes modeblogg PS I Love Fashion är nu populär i båda länderna.

Linda Juhola till vänster

Kenza Zouiten

Gina Dirawi

Isabella Löwengrip

SÖK PÅ NÄTET.

29 Tutustu ruotsinkielisiin blogeihin hakusanoilla *svenska bloggar*.

BRA att veta

JUTUSTELUA JUHLISSA

Annars då?

– **Välkommen hem till oss på fredag!**	– Tervetuloa meille perjantaina!
– **Tack för inbjudan. Jag kommer jättegärna. Vilka andra är inbjudna?**	– Kiitos kutsusta. Tulen erittäin mielelläni. Keitä muita on kutsuttu?
– **Det var länge sen! Hur är läget?**	– Pitkästä aikaa! Mitä kuuluu?
– **Bra, tack. Själv då?**	– Hyvää, kiitos. Entä itsellesi?
– **Det här är Kalle, min kompis.**	– Tässä on kaverini Kalle.
– **Trevligt att träffas.**	– Hauska tavata.
– **Tittade du på formel 1 i helgen?**	– Katsoitko formuloita viikonloppuna?
– **Ja, vad tyckte du om starten, förresten?**	– Kyllä, mitä muuten pidit lähdöstä?
– **Vad det är mörkt ute.**	– Onpa ulkona pimeää.
– **Ja, hoppas att vi får lite snö.**	– Niinpä, toivottavasti saamme vähän lunta.
– **Vilken fin frisyr du har!**	– Onpa sinulla hieno kampaus!
– **Tack, vad snällt.**	– Kiitos, olipa kilttiä.
– **Buffén ser läcker ut!**	– Seisova pöytä näyttää herkulliselta!
– **Verkligen, har du smakat på brödet?**	– Todellakin, oletko maistanut leipää?
– **Har du någonsin besökt Oslo?**	– Oletko koskaan käynyt Oslossa?
– **Har du redan läst …?**	– Oletko jo lukenut …?
– **Har du hört att …?**	– Oletko kuullut, että …?
– **Hur går/är det med studierna?**	– Miten opinnot sujuvat?
– **Har ni planer för sommaren?**	– Onko teillä suunnitelmia kesäksi?
– **Apropå veckoslutet/helgen?**	– Mites muuten viikonloppu?
– **Annars då?**	– Mitäs muuta?
– **Ta för er!**	– Olkaa hyvät!
– **Skål för värdinnan/värden/värdparet!**	– Malja emännälle/isännälle/isäntäparille!
– **Tack för sällskapet!**	– Kiitos seurasta!
– **Tack själv!**	– Kiitos itsellesi!
– **Tack för senast!**	– Kiitos viimeisestä!
– **Vi hörs/mejlas/återkommer!**	– Kuulemisiin/Viestitellään/Palataan asiaan!

JOBBA MED KOMPISEN.

30 Keskustele parisi kanssa ruotsiksi.

1 Tapaat ystävän pitkästä aikaa. Puhukaa kuulumisista ja säästä.

2 Esittelet ystäväsi mummollesi, ja mummosi ystävällesi.

3 Tapaat ystävän juhlissa. Kiitä kutsusta. Kehu ulkonäköä ja jutustelkaa viikonlopusta.

4 Kysele, onko ystäväsi katsonut jotain sarjaa. Hän on katsonut lempiurheiluaan.

5 Jutelkaa jostakusta julkkiksesta.

6 Kutsu ystäväsi radiokanavan juhliin viikon kuluttua. Siellä on muotinäytös ja kaikki juorulehdet ja julkkikset ovat paikalla.

7 Kutsu ystäväsi kuuluisan laulajan yksityiskonserttiin. Konsertti on lauantaina klo 18 hotelli Hiltonissa. Tätä ei voi missata!

JOBBA MED KOMPISEN.

31 Haastattele julkkista. Keksi itse tai valitse joku tunnettu henkilö. Vaihtakaa rooleja.

1 Vad heter du?

2 Har du något smeknamn?

3 Varför är du kändis?

4 Vilken har varit den finaste stunden under din karriär?

5 Vilken har varit den värsta stunden under din karriär?

6 Vad drömmer du om?

JOBBA MED KOMPISEN.

32 Keskustele parisi kanssa julkkiksista ja kuuluisuudesta.

Kan du berätta för mig ...

Jag vill också veta ...

Jag undrar ...

1 Vilka teman väcker ditt intresse?

2 Tittar du ofta på videoklipp?

3 Vad skulle du kunna bli känd för?

4 Skulle du vilja bli kändis?

5 Vilka för- och nackdelar har kändisskapet?

6 Vad för slags humor gillar du?

JOBBA MED KOMPISEN.

33 Muodosta lauseita parisi kanssa. Heitä noppaa ja keksi ruotsiksi lause, jossa käytät nopan silmäluvun osoittamaa aihetta. Parisi heittää noppaa ja jatkaa tarinaasi.

Muista: eftersom, när, om, fast, som, men, för

Ensimmäinen heitto

suhde vaatteet ruoka raha matka urheilu

Toinen heitto

rikos auto asunto juhlat muoti kroppa

JOBBA MED KOMPISEN.

34 Kuvia somessa. Vertaa kuvia parisi kanssa ja kerro ruotsiksi, mitä eroja huomaat.

Vilka skillnader ser du på bilderna?

LOGGA IN MED KODEN

Verbien taivutus ja aikamuodot

Muistatko, miten verbit taipuvat eri aikamuodoissa ja miten käytät apuverbejä ja pääverbejä?

1 A Kirjoita ruotsiksi.

laulaa sjunga, sjunger, sjöng, sjungit IV

1 Haluan laulaa. / En halua laulaa. — *apuverbi + pääverbin perusmuoto*

2 Laulan. / En laula. — *preesens*

3 Lauloin. / En laulanut. — *imperfekti*

4 Olen laulanut. / En ole laulanut. — *perfekti*

5 Olin laulanut. / En ollut laulanut. — *pluskvamperfekti*

1 B Kirjoita ruotsiksi.

onnistua lyckas, lyckas, lyckades, lyckats I

1 Voimmeko onnistua? / Emmekö voi onnistua? — *apuverbi + pääverbin perusmuoto*

2 Onnistummeko? / Emmekö onnistu? — *preesens*

3 Onnistuimmeko? / Emmekö onnistuneet? — *imperfekti*

4 Olemmeko onnistuneet? / Emmekö ole onnistuneet? — *perfekti*

5 Olimmeko onnistuneet? / Emmekö olleet onnistuneet? — *pluskvamperfekti*

LOGGA IN MED KODEN

2 A PewDiePie ja Zlatan pohtivat, miten he vaikuttavat nuorten elämään. Rastita, mihin taivutusluokkaan alleviivatut verbit kuuluvat.

	I	IIa	IIb	III	IV
PewDiePie har sagt att han är en låtsaskompis	☐	☐	☐	☐	☐
till många som tillbringar mycket tid framför	☐	☐	☐	☐	☐
datorn men känner sig ensamma. Han säger	☐	☐	☐	☐	☐
att de har kul när de spelar tillsammans.	☐	☐	☐	☐	☐
Han hoppas att de	☐	☐	☐	☐	☐
mår bättre efteråt.	☐	☐	☐	☐	☐
Zlatan är mycket stolt över att påverka					
de unga, vilket han bär mycket ansvar för.	☐	☐	☐	☐	☐
Att vara sig själv är det viktigaste enligt honom.	☐	☐	☐	☐	☐
Zlatan har inte ändrat sig,	☐	☐	☐	☐	☐
trots stora framgångar under sin karriär					
och när han blivit en allt större stjärna.	☐	☐	☐	☐	☐

2 B Taivuta tehtävän 2A verbit kaikissa aikamuodoissa ääneen parisi kanssa.

2 C Nuoret viestittävät idoleilleen. Valitse oikea muoto ja kirjoita se viivalle.

Hej Zlatan, du har alltid **1** _____ min stora idol! Som barn **2** _____ jag också fotboll, men tyvärr måste jag **3** _____ mellan hobby och studier. Fortfarande **4** _____ jag en affisch av dig på väggen. Jag hoppas att jag kan komma och **5** _____ någon match i framtiden.

Tja P! Jag gillar din spelstil. Du spelar grymt bra och **6** _____ säga vad som helst! Jag vill också **7** _____ mig släppa loss. Livet **8** _____ roligare på så sätt. Du får mig att **9** _____ också. Förra veckan **10** _____ vi hos en kompis och tittade på dina videor hela kvällen.

1 vara, är, var, varit
2 spela, spelar, spelade, spelat
3 välja, väljer, valde, valt
4 ha, har, hade, haft
5 se, ser, såg, sett
6 våga, vågar, vågade, vågat
7 lära, lär, lärde, lärt
8 bli, blir, blev, blivit
9 skratta, skrattar, skrattade, skrattat
10 samlas, samlas, samlades, samlats

3 **A** **Bloggari etsii täydellistä laukkua. Täydennä blogipäivitys vihjeiden mukaan annetuilla verbeillä oikeissa muodoissa.**

Älskade bloggisar!

Som bekant är jag helt galen i väskor, skor, smink och accessoarer. Jag **1** _____ alla slags väskor som ni **2** _____! Just nu **3** _____ jag efter den perfekta väskan men har alltså ännu inte **4** _____ med det. Nu **5** _____ jag er hjälp. Skicka mig bilder på perfekta väskor! Jag **6** _____ intresserad av olika slags väskor, till exempel färg och storlek **7** _____ ingen roll. Alla viktiga saker ska **8** _____ i väskan och det ska **9** _____ innerfickor med blixtlås. Jag vill att ingen **10** _____ mina grejer ute i vimlet.

Tack redan på förhand, snälla ni!

1 älska I
2 veta IV
3 leta I
4 lyckas I
5 behöva II
6 vara IV
7 spela I
8 rymmas II
9 finnas IV
10 stjäla IV

3 **B** **Laukku löytyi. Täydennä blogipäivitys vihjeiden mukaan.**

Hej! Dags att tacka er, kära läsare. Hittills **1** _____ mig ett tiotal foton på oerhört fina väskor, vilket **2** _____ mig på gott humör. Här nere **3** _____ bilderna. Jag **4** _____ av glädje när jag **5** _____ på den bruna väskan i läder! Men den **6** _____ över 40 000 kronor, vilket **7** _____ för mycket för min budget. Kanske **8** _____ råd med den om ett par år om jag **9** _____ duktigt. Tyvärr **10** _____ på det här alternativet förr. Kanske måste jag börja extraknäcka.

1 olette lähettäneet
2 sai
3 näette
4 itkin
5 katsoin
6 maksaa
7 tuntuu
8 minulla on
9 säästän
10 en ollut ajatellut

4 Magnus ja Anna juttelevat Euroviisu-matkasta. Magnus aloittaa.

Magnus (A)	Anna (B)
1 Hur ____ (**tunnet**) Maria?	1 Hur känner du Maria?
2 Vi träffades på en fest för fem år sedan.	2 ____ (**Tapasimme**) på en fest för fem år sedan.
3 Hon ____ (**vaikuttaa**) rolig och modig.	3 Hon tycks vara / verkar rolig och modig.
4 I gymnasiet kom vi plötsligt på att resa till Melodifestivalen i Sverige.	4 I gymnasiet ____ (**keksimme yhtäkkiä**) att resa till Melodifestivalen i Sverige.
5 Vad ____ (**mieltä olivat**) era föräldrar om resan?	5 Vad tyckte era föräldrar om resan?
6 De tyckte om / gillade idén. Vi hade just fyllt 18 år.	6 De ____ (**pitivät**) idén. ____ (**Olimme juuri täyttäneet**) 18 år.
7 ____ (**Ettekö lainkaan pelänneet**) för något?	7 Var ni inte alls rädda för något?
8 Vi hade redan studerat svenska i fyra år.	8 ____ (**Olimme jo opiskelleet**) svenska i fyra år.
9 ____ (**Tarkoitin**) alla faror.	9 Jag menade alla faror.
10 Vi var inte medvetna om sådana.	10 ____ (**Emme olleet tietoisia**) om sådana.
11 Hur ____ (**onnistui**) er resa då?	11 Hur lyckades er resa då?
12 Allt gick bra och vi klarade oss fint.	12 Allt ____ (**meni**) bra och vi ____ (**pärjäsimme**) fint.
13 ____ (**Näittekö**) era idoler på plats?	13 Såg ni era idoler på plats?
14 Ja, och vi hoppas göra om resan nästa år.	14 Ja, och ____ (**toivomme**) göra om resan nästa år.

5 Anna muistelee vielä Ruotsin-matkaansa. Käännä ruotsiksi.

1 Siihen aikaan pystyimme viettämään paljon aikaa yhdessä.

2 Kun kerroin äidille ruotsin yo-kirjoituksista,
hän halusi maksaa osan matkasta.

3 Koska viihdyin matkalla hyvin, hain kesätöitä Ruotsista.

4 En ole koskaan työskennellyt niin ahkerasti.

5 Minun täytyi siivota vähintään 20 huonetta päivässä.

6 Pohdin, oliko elämäni muuttunut.

6 Kysy ja vastaa parisi kanssa ruotsiksi.

1 Katsotko Euroviisuja?

2 Mitkä maat ovat suosikkejasi?

3 Milloin juhlit ja minglasit viimeksi?

4 Missä vietit uudenvuoden?

5 Pidätkö... ? Miksi / Miksi et?

6 Oletko koskaan käynyt Globenissa?

7 Oletko koskaan nähnyt jotakuta laulajaa?

8 Milloin olet valehdellut viimeksi?

DEL 2

Människor möts

Kurssin toisen osan aiheita ovat monikulttuurisuus ja maahanmuutto. Vierailet syyrialaisten ja suomalaisten juhlassa ja pohdit, mitä kulttuurien välinen vuorovaikutus voi olla. Lisäksi saat tietoa suomalaisista sotalapsista Ruotsissa.

TAVOITTEET

- osaat kertoa monikulttuurisuudesta ja maahanmuutosta
- opit kansallisuussanoja
- opit tiivistäviä ja sitovia prepositioilmauksia
- opit lisää konditionaalista

TITTA OCH SVARA.

1 **A** Kirjoita ruotsiksi kahdeksan kuvassa näkyvää asiaa.

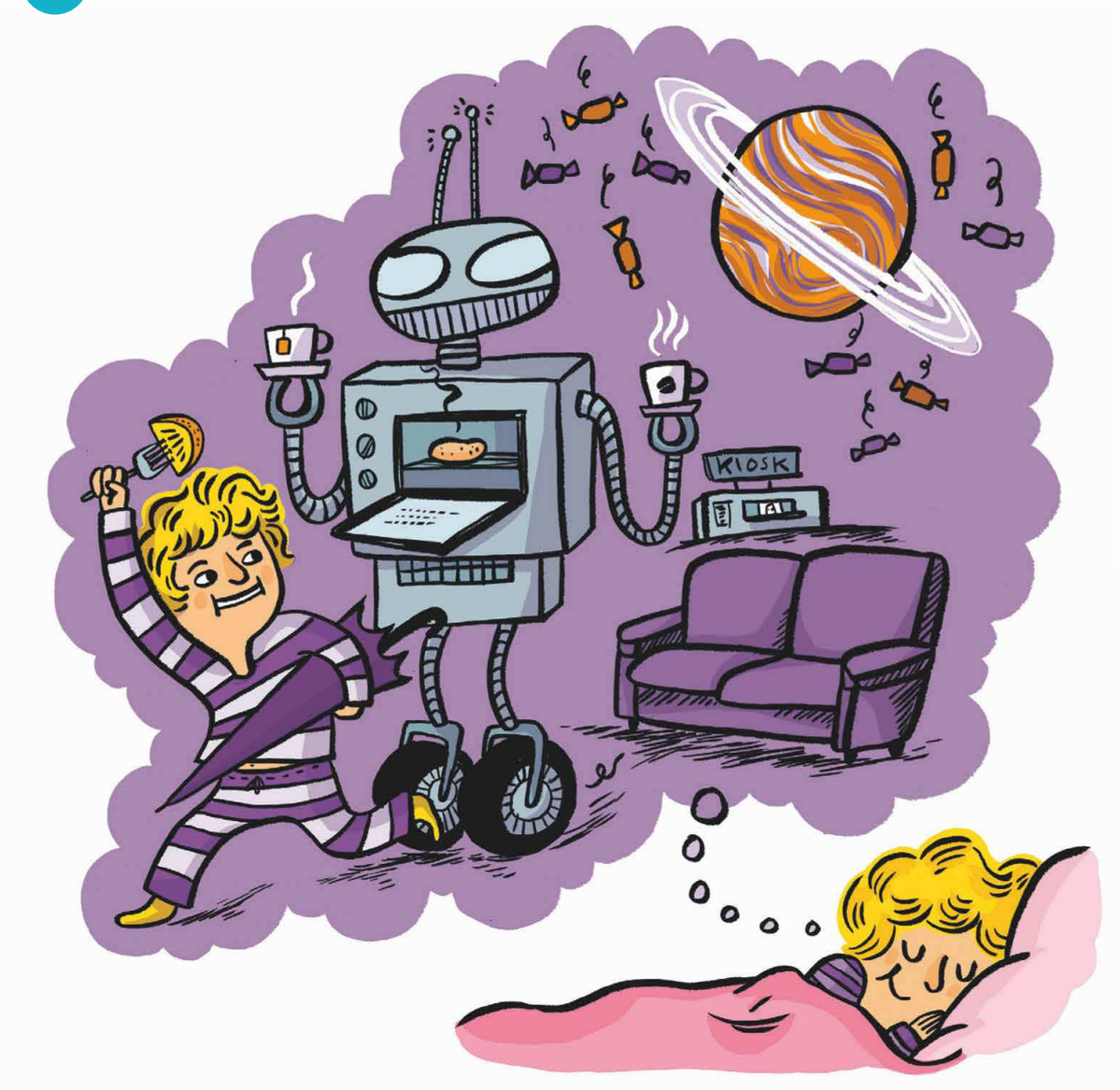

SÖK PÅ NÄTET.

1 **B** Selvitä, mistä kielistä kirjoittamasi sanat ovat tulleet ruotsin kieleen.

SÖK PÅ NÄTET.

2 Etsi lisää lainasanoja hakusanoilla *låneord i svenskan*.

- mistä kielistä
- milloin tulleet ruotsin kieleen

JOBBA MED KOMPISEN.

3 Kuinka monilla eri kielillä osaatte sanoa *Paljon kiitoksia!* ja *Rakastan sinua.*?

LYSSNA OCH SVARA.

A Kuuntele runo *Får man leva i Norden* ja vastaa kysymyksiin.

1 Mikä runossa kiinnitti eniten huomiotasi?

2 Mikä on mielestäsi runon sanoma?

Får man leva i Norden

Får man leva i Norden
Får man tillstånd

Får man stiga på denhär bussen
Får man köpa denhär kostymen
Får man jobba på denhär fabriken
Får man betalt

Får man vissla på denhär trottoaren
Får man tala med denhär flickan
Får man köpa ett plåster
Får man klappa denhär bilen

Får man slicka på dethär frimärket
Får man köpa tre kilo lök
Får man slippa denhär korven

Får man gråta i denhär lägenheten
Får man kasta ut denhär tomten
Får man linda in sig i domhär gardinerna
Får man vara i denhär sandlådan

Får man heta Achmed
Får man åka hem nu?

© Thomas Tidholm. Jag var en dålig hund. 1981

ett tillstånd 5 lupa
en trottoar 3 jalkakäytävä
klappa I silittää, taputtaa, (tässä) koskea
slicka I nuolla
slippa IV päästä tekemästä jotakin, (tässä) olla syömättä
en tomte 2 joulupukki
linda I in sig kietoutua

SPELA IN.

B Etsi sinua puhutteleva ruotsinkielinen runo. Lue ja äänitä se.

LYSSNA OCH SVARA.

5

Kuuntele teksti 2, jossa kerrotaan syyrialaisten ja suomalaisten yhteisestä juhlasta. Merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.

		O	V
1	Syyrialaiset ovat pukeutuneet juhlavasti.	☐	☐
2	Salissa vietetään Syyrian kansallispäivää.	☐	☐
3	Elin tapaa syyrialaisia ystäviään kerran kuukaudessa.	☐	☐
4	Buffetpöydässä on tarjolla myös suomalaisia perinneruokia.	☐	☐
5	Ystävyydelle löytyy aikaa siinä missä muillekin harrastuksille.	☐	☐
6	Yksi vieraista on maalannut maailmankartan.	☐	☐

TEXT 2

Baklava botar blyghet

Det ekar i den gamla föreningssalen. Längs väggarna står enkla bord och stolar på rad. Syriska män i välstrukna kavajer och polerade skor, syriska kvinnor med mörka ögon och vackra huvuddukar. Finländska män i jeans, damer i ylletröjor. En liten finklädd pojke springer runt mitt på golvet och fnissar för sig själv.

– Välkomna allihop! Det är ett år sedan ni syriska familjer kom hit och träffade era finländska vänfamiljer. Det ska vi fira nu!

Invandrarkoordinatorns välkomstord tolkas till arabiska och alla ler och nickar lite besvärat.

> ”Jag har lärt mig
> en massa nytt om världen.”

Ungefär trettio personer har samlats i festsalen i Karis. På plats finns syriska flyktingar och deras finländska vänner, främst familjer med små barn men också några tonåringar. En av dem är Elin som är nitton år.

– Det är kul att ha vänner från Syrien. Jag har lärt mig en massa nytt om världen.

Elin och hennes familj träffar sin syriska vänfamilj ungefär en gång i veckan. Elin ses mest med familjens barn. De läser läxor ihop och umgås som kompisar brukar.

Idag sitter Elin vid ett tjejbord. Efter den lite sega starten har stämningen i salen nu lättat, främst tack vare buffén.

Det serveras syriska läckerheter som tabbouleh-sallad, falafel och supersöta efterrätter, till exempel baklava. Det är Ekhlas från Syrien som har gjort den.

– Jag gillar nog också finsk mat. Ganska mycket, säger hon hövligt.

Fast det finska kaffet är inte hennes favorit, säger Ekhlas finländska vänner Jaana och Anna. Kvinnorna träffas ganska ofta.

– Vi brukar promenera, dricka kaffe, gå på museer … allt möjligt, berättar Ekhlas.

Sorlet av glada röster har småningom blivit högre. Någon har tagit fram en musikanläggning och börjat spela rytmisk syrisk musik på hög volym. Några av barnen dansar, andra koncentrerar sig på att äta chips och dricka cola.

Hur mycket tid kräver vänskapen? Inte så mycket, tycker Elin. Hon jämför det med andra intressen, som att motionera.

– Om man verkligen vill, har man alltid en halvtimme tid på sig. Man kan kanske låta bli att pilla med mobilen för en gångs skull, funderar hon.

Alla instämmer. Ekhlas har ätit klart och hämtar en stor vit plastpåse. Ur den tar hon fram en tavla som hon har gjort. Den föreställer Syriens och Finlands kartor. Damaskus, Aleppo, Karis, Uleåborg. Folk trängs runt tavlan, de pekar och diskuterar livligt varifrån de kommer och vilka orter de har besökt.

Söndagseftermiddagen är snart slut. Baklavan är uppäten.

TEXT 2

Baklava botar blyghet

Baklava parantaa ujouden

ekar	kaikuu	eka, ekar, ekade, har ekat I
i den gamla föreningssalen	vanhassa yhdistyssalissa	en föreningssal, -salen, -salar, -salarna 2
längs väggarna	**seiniä pitkin**	**en vägg, väggen, väggar, väggarna** 2
på rad	rivissä	en rad, raden, rader, raderna 3
syriska män	**syyrialaisia miehiä**	**syrisk, -t, -a** **en man, mannen, män, männen** 5*
i välstrukna kavajer och polerade skor	hyvin silitetyissä pikkutakeissa ja kiillotetuissa kengissä	välstruken, välstruket, välstrukna en kavaj, kavajen, kavajer, kavajerna 3 polerad, polerat, polerade en sko, skon, skor, skorna 3
kvinnor	**naisia**	**en kvinna, kvinnan,** **kvinnor, kvinnorna** 1
huvuddukar	päähuiveineen	en huvudduk, -duken, -dukar, -dukarna 2
finklädd	hienosti pukeutunut	finklädd, finklätt, finklädda
springer runt mitt på **golvet**	juoksee ympäriinsä keskellä **lattiaa**	springa, springer, sprang, har sprungit IV **ett golv, golvet, golv, golven** 5
fnissar för sig själv	hihittää itsekseen	fnissa, fnissar, fnissade, har fnissat I
allihop	kaikki	
era finländska vänfamiljer	**suomalaiset ystäväperheenne**	**finländsk, -t, -a** **en vänfamilj, -familjen,** **-familjer, -familjerna** 3
Det ska vi **fira** nu!	Sitä nyt **juhlitaan**!	**fira, firar, firade,** har **firat** I
invandrarkoordinatorns välkomstord	maahanmuuttajakoordinaattorin tervetuliaissanat	en invandrarkoordinator, -koordinatorn, -koordinatorer, -koordinatorerna 3 ett välkomstord, -ordet, -ord, -orden 5
tolkas till arabiska	**tulkataan arabiaksi**	**tolka, tolkar, tolkade,** har **tolkat** I **arabiska, arabiskan**
ler och nickar lite besvärat	**hymyilevät** ja nyökkäilevät hieman vaivautuneina	**le, ler, log, lett** IV nicka, nickar, nickade, har nickat I
har samlats	**on kokoontunut**	**samlas, samlas, samlades,** har **samlats** I
Karis	**Karjaa**	
på plats finns	**paikalla on**	
flyktingar	**pakolaisia**	**en flykting, flyktingen,** **flyktingar, flyktingarna** 2
främst **familjer med små barn**	lähinnä **perheitä, joissa on pieniä lapsia**	**ett barn, barnet, barn, barnen** 5
en massa nytt	paljon uutta	
efter den lite sega starten	hieman jäykän aloituksen jälkeen	seg, -t, -a en start, starten
lättat	keventynyt	lätta, lättar, lättade, har lättat I

tack vare buffén	buffetpöydän / seisovan pöydän **ansiosta**	en buffé, buffén, buffér, buffférna 3
det serveras	**tarjolla on**	**servera, serverar, serverade,** har **serverat** I
läckerheter	**herkkuja**	**en läckerhet, läckerheten, läckerheter, läckerheterna** 3
supersöta **efterrätter**	todella makeita **jälkiruokia**	supersöt, -sött, -söta **en efterrätt, -rätten, -rätter, -rätterna** 3
baklava	baklava (Lähi-idästä lähtöisin oleva makea leivonnainen, jossa on mm. pistaasipähkinöitä ja hunajaa)	baklava, baklavan
hövligt	kohteliaasti	
sorlet av **glada** röster	**iloisten** äänien sorina	ett sorl, sorlet **glad, glatt, glada**
tagit fram en musikanläggning	ottanut esille musiikkilaitteen	ta, tar, tog, har tagit IV en musikanläggning, -anläggningen, -anläggningar, -anläggningarna 2
andra **koncentrerar sig på**	toiset **keskittyvät**	**koncentrera sig, koncentrerar sig, koncentrerade sig,** har **koncentrerat** I **sig på**
kräver	**vaatii**	**kräva, kräver, krävde,** har **krävt** II
jämför det med andra intressen	**vertaa sitä muihin harrastuksiin**	**jämföra, jämför, jämförde,** har **jämfört** II **med ett intresse, intresset, intressen, intressena** 4
en halvtimme på sig	puoli tuntia aikaa (itsellä)	en halvtimme, -timmen, -timmar, -timmarna 2
låta bli att **pilla** med mobilen	olla **näpräilemättä** kännykkää	låta, låter, lät, har låtit IV **pilla, pillar, pillade,** har **pillat** I
för en gångs skull	kerrankin	
Alla **instämmer**.	Kaikki **ovat samaa mieltä**.	**instämma, instämmer, instämde,** har **instämt** II
hämtar	**hakee**	**hämta, hämtar, hämtade,** har **hämtat** I
plastpåse	muovipussin	en plastpåse, -påsen, -påsar, -påsarna 2
ur den tar hon fram	sieltä hän ottaa esiin	
kartor	**karttoja**	**en karta, kartan, kartor, kartorna** 1
Uleåborg	**Oulu**	
folk trängs runt tavlan	ihmiset tungeksivat taulun ympärillä	trängas, trängs, trängdes, har trängts II
pekar och **diskuterar** livligt	osoittavat ja **keskustelevat** vilkkaasti	peka, pekar, pekade, har pekat I **diskutera, diskuterar, diskuterade,** har **diskuterat** I
vilka orter	millä paikkakunnilla	en ort, orten, orter, orterna 3
Baklavan är uppäten.	Baklava on syöty.	uppäten, uppätet, uppätna

JOBBA MED KOMPISEN.

6 Pohdi parisi kanssa, millainen tunnelma tekstistä välittyy.

LÄS OCH SKRIV.

7 Lue teksti 2, joka kertoo ystävyysjuhlasta ja kirjoita sen pääkohdat suomeksi.

JOBBA MED KOMPISEN.

8 Kysy ja vastaa parisi kanssa vuorotellen ruotsiksi ystävyysjuhlaan liittyviin kysymyksiin.

1 Vilka slags kläder har gästerna på sig?
2 Vad firar man?
3 Vad gör Elin med familjen?
4 Vilken slags mat serveras det?
5 Vad säger Elin om vänskapen?
6 Vad gör människorna runt tavlan?

LYSSNA OCH UPPREPA.

9 **A** Kuuntele ja toista sanat.
Kiinnitä huomiota tummennettuihin kirjaimiin.

1 för**e**ningss**a**l
2 v**ä**lstr**u**kna
3 pol**e**rade
4 ar**a**biska
5 un**g**ef**ä**r
6 S**y**rien
7 mo**tio**nera
8 **U**leåbor**g**

LYSSNA OCH UPPREPA.

9 **B** Kuuntele ja toista lauseet.

1 I kväll är det fest i föreningssalen.
2 Ni ser så fina ut i välstrukna skjortor och polerade skor!
3 Jag är ungefär lika elegant som en arabisk prins!
4 De flesta av kvällens gäster är från Syrien och talar arabiska.
5 Kommer inga tonåringar från Uleåborg?
6 Dans är det roligaste sättet att motionera på en fest.

SÖK I TEXTEN.

10 **A** Etsi sanat ja ilmaukset tekstistä.

1 keskellä lattiaa _____
2 tulkataan arabiaksi _____
3 on kokoontunut _____
4 paljon uutta _____
5 ansiosta _____
6 keskittyvät syömään _____
7 vertaa _____
8 olla näpräilemättä kännykkää _____

ÖVERSÄTT.

10 **B** Käännä ruotsiksi.

1 Pieni poika juoksee keskellä lattiaa.
2 Tervetuliaissanat tulkataan suomesta arabiaksi.
3 Syyrialaiset pakolaiset ja heidän suomalaiset ystävänsä ovat kokoontuneet kauniiseen juhlasaliin.
4 Olen saanut uusia ystäviä ja oppinut paljon uutta maailmasta.
5 Ruoan ansiosta tunnelma on keventynyt.
6 Jotkut keskittyvät syömään herkkuja.
7 Voiko ystävyyttä verrata muihin harrastuksiin?
8 Kukaan ei näpräile kännykkää.

OBS!

Missä-verbit

Ruotsissa on verbejä, jotka vastaavat kysymykseen **missä**,
kun ne suomen kielessä vastaavat kysymyksiin **mistä** ja **minne**.

Var har jag **glömt** min plånbok?
Minne olen unohtanut lompakkoni?

Jag **hittar** den varken **hemma** eller **i skolan**.
En löydä sitä kotoa enkä koulusta.

Jag **köpte** lite choklad **i kiosken** i morse, kanske **lämnade** jag plånboken **där**.
Ostin vähän suklaata kioskista aamulla, ehkä jätin lompakon sinne.

FYLL I.

11 Epäonnen ilta. Täydennä lauseet prepositioilla tarvittaessa.

Jag läste **1** _____ Facebook att vår vänklubb samlas för en fest **2** _____ föreningshuset nästa helg. Då vill jag inte stanna **3** _____ hemma utan ska dit. Jag ska köpa lite godis och chips **4** _____ affären och hämta färska bullar **5** _____ bageriet. Sist när vi hade fest glömde jag godsakerna **6** _____ köksskåpet. Det var lite pinsamt. Alla barnen hade satt sig **7** _____ bordet i väntan på något gott att äta. Jag lyckades bara hitta några tuggummin **8** _____ min väska. Jag skämdes så att jag gick och gömde mig **9** _____ toaletten. Till slut kom min kompis och sade att jag hade parkerat bilen fel **10** _____ gatan. Jag började leta efter mina bilnycklar som jag hade lagt **11** _____ bordet men hittade dem **12** _____ golvet i stället. Det var ingen lyckad fest för min del.

TUSEN TIPS

Prepositiot oppii parhaiten **asiayhteydestä**. Kun luet tekstejä, merkitse niistä prepositioilmaukset esim. yliviivaustussilla.

FYLL I.

12 **Elin on mukana monikulttuurisessa ystävätoiminnassa. Hän kirjoittaa siitä ystävälleen. Täydennä viesti vihjeiden mukaan.**

Hej Kasper!

en volontär 3 vapaaehtoistyöntekijä

Du, vi pratade sist om att göra något vettigt på fritiden. Jag är volontär i en organisation som **1** _____ som kommer hit. Jag träffar mest **2** _____ och hjälper barnen med läxor. Nästa lördag har vi en liten fest. **3** _____ i den gamla föreningssalen och **4** _____ finns både flyktingar och finländare. **5** _____ supersöta **6** _____ och spelas musik där. Och det är inte förbjudet att dansa om man känner för det ;-) Jag tycker att jag har lärt mig **7** _____ och människor. Det här arbetet känns verkligen viktigt för mig om **8** _____ det med mina andra intressen. Jag hoppas att du kommer med på festen. Kanske vill du också bli volontär!

Elin

1 auttaa pakolaisia
2 perheitä, joissa on lapsia
3 Kokoonnumme
4 paikalla
5 Tarjolla on
6 herkkuja
7 paljon uutta maailmasta
8 vertaan

OBS!

Tänä vai ensi lauantaina?

Viikonpäivissä prepositio **på** viittaa tällä viikolla olevaan viikonpäivään, ja **nästa** viittaa seuraavaan viikkoon. Tärkeät ajankohdat on hyvä varmistaa päivämäärällä.

KOMBINERA.

13 Mistä maasta ruoat ovat peräisin?
Yhdistä ruoka ja maa.

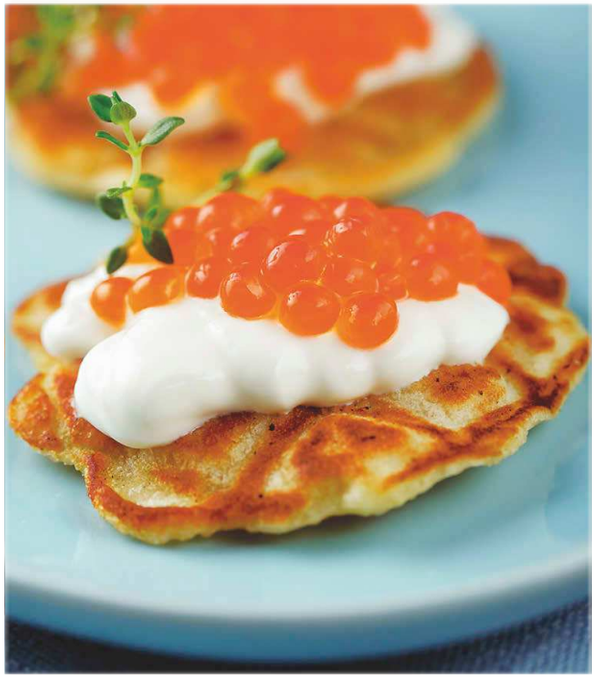

1	Pizza	_____	Turkiet
2	Gulasch	_____	Ryssland
3	Wienerschnitzel	_____	Italien
4	Hamburgare	_____	Spanien
5	Kebab	_____	Ungern
6	Blinier	_____	USA
7	Paella	_____	Österrike
8	Tandoorikyckling	_____	Indien

JOBBA MED KOMPISEN.

14 **A** Mitä ruokia ja juomia valmistaisitte tai tarjoaisitte pohjoismaisille ystävillenne? Miksi? Mitä ne ovat ruotsiksi?

SÖK PÅ NÄTET OCH ÖVERSÄTT.

14 **B** Etsi jokin A-kohdan ruokaresepti netistä ja suomenna se.
Liitä tehtävään mukaan alkuperäinen ruotsinkielinen resepti.

ÖVERSÄTT.

15 Vatsanväänteitä herkuttelusta. Suomenna alleviivatut kohdat.

1 Om ni hade smakat på efterrätten, skulle ni ha tyckt om den.

2 Skulle du verkligen ha ätit upp hela chokladasken,
om jag inte hade gömt den?

3 Om jag bara hade låtit bli den jättestora hamburgaren,
skulle jag inte ha fått ont i magen.

→ KONDITIONAALI II s. 64

HENKILÖITÄ	PERSONER
maahanmuuttaja	**en invandrare** 5
pakolainen	**en flykting** 2
rasisti	**en rasist** 3
turvapaikanhakija	**en asylsökande** 5
ulkomaalainen	**en utlänning** 2
viranomaiset	**myndigheter, -na**

VERBEJÄ	VERB		
ahdistella	**trakassera** I	muuttaa	**flytta** I
hakea turvaa	**söka** II **skydd**	olla paossa	**vara** IV **på flykt**
hakea turvapaikkaa	**söka** II **asyl**	paeta	**fly** III
integroitua	**integrera** I **sig**	raiskata	**våldta** IV
jättää jokin	**lämna** I **något**	saapua	**anlända** II
karkottaa	**utvisa** I	sopeutua	**anpassa** I **sig**
kiduttaa	**tortera** I	tappaa	**döda** I
lähteä jostakin	**lämna** I **något**	uhata	**hota** I
murhata	**mörda** I	vainota	**förfölja** II

VÄLJ OCH SKRIV.

16 **Jamilin perheen pakomatka. Valitse ja kirjoita oikea vaihtoehto.**

Jamil var bara fyra år gammal när hans familj var tvungen att **1** _____ hemlandet på grund av krig. Man hade **2** _____ pappan i familjen och mamman **3** _____ landet med sina små barn. Den farliga resan till Europa via Medelhavet tog flera veckor. Till slut **4** _____ de till Finland där familjen **5** _____. De träffade olika **6** _____ och fick berätta sin livshistoria om och om igen. Det var en jobbig tid och framtiden såg osäker ut.

1 **a** flytta
b lämna

2 **a** dödat
b lämnat

3 **a** flydde
b flyttade

4 **a** anlände
b utvisade

5 **a** samlade
b sökte asyl

6 **a** myndigheter
b utlänningar

ADJEKTIIVEJA	ADJEKTIV
ennakkoluuloton	**fördomsfri, -tt, -a**
monikulttuurinen	**mångkulturell, -t, -a**
raskas, työläs	**jobbig, -t, -a**
suvaitsevainen	**tolerant, -, -a**
turvallinen	**trygg, -t, -a**
uhkaava	**hotande** (tpm.)
ulkomainen	**utländsk, -t, -a**
vaarallinen	**farlig, -t, -a**
varma	**säker, säkert, säkra**

SKRIV.

17 Kirjoita adjektiiveille vastakohdat.

1 intolerant _____
2 trygg _____
3 inhemsk _____
4 farlig _____
5 osäker _____
6 lätt _____
7 fördomsfull _____
8 hotande _____

Tema
INVANDRING

SUBSTANTIIVEJA	SUBSTANTIV
arvo	**en värdering** 2
ennakkoluulo	**en fördom** 2
humanitäärinen apu	**humanitär hjälp, den humanitära hjälpen**
ihmisoikeudet	**(de) mänskliga rättigheter(na)**
integraatio	**integration, -en**
kidutus	**tortyr, -en**
kotimaa	**ett hemland** 3*
kulttuurien törmäys	**en kulturkrock** 2
monimuotoisuus	**mångfald, -en**
oleskelulupa	**ett uppehållstillstånd** 5
pakolaisleiri	**ett flyktingläger** 5
perheenyhdistäminen	**en familjeåterförening** 2
raiskaus	**en våldtäkt** 3
rasismi	**rasism, -en**
rikos	**ett brott** 5
sota	**ett krig** 5
työlupa	**ett arbetstillstånd** 5
vaino	**en förföljelse** 3
vastaanottokeskus	**en mottagningscentral** 3
väkivalta	**våld, -et**
yhteiskunta	**ett samhälle** 4

KOMBINERA.

18 **Yhdistä termi ja selitys.**

1 ett arbetstillstånd	_____	en person som frivilligt har flyttat till ett annat land t.ex. för att arbeta
2 en flykting	_____	man blir en del av samhället, lär sig språket och får jobb
3 en invandrare	_____	lov att jobba i ett annat land
4 integration	_____	en person som söker skydd och uppehållstillstånd i ett annat land
5 en kulturkrock	_____	gäller för alla oavsett ras, hudfärg, kön, språk, religion, åsikter och ursprung
6 de mänskliga rättigheterna	_____	en konflikt mellan människor från olika kulturer som inte känner till varandras sätt och vanor

FYLL I.

19 **Jamilin perhe sai jäädä Suomeen.**
Täydennä puuttuvat kohdat vihjeiden avulla.

Jamils familj fick till slut **1** _____ och stannade i Finland. Barnen började skolan och fick nya kompisar. Men det var inte helt problemfritt att **2** _____. Familjen mötte **3** _____ och det tog tid att lära sig nya sätt och vanor i det nya hemlandet. **4** _____ har även Jamils mormor och morfar **5** _____ till Finland. Idag är Jamil en tonåring som går andra året i gymnasiet och har stora planer för framtiden. Han vill jobba med **6** _____ och hjälpa människor som blivit trakasserade och utsatta för **7** _____. Jamil tror starkt på den kulturella **8** _____ i samhället som man borde respektera mera. Där viljan finns går en väg, anser han.

1 oleskelulupa	**5** voineet muuttaa
2 integroitua yhteiskuntaan	**6** ihmisoikeudet
3 ennakkoluuloja	**7** kidutus ja väkivalta
4 Perheenyhdistämisen ansiosta	**8** monimuotoisuus

Tema
INVANDRING

MAA/ALUE		ADJEKTIIVI	KIELI	ASUKAS
Aasia	**Asien**	**asiatisk**		**en asiat** 3
Afrikka	**Afrika**	**afrikansk**		**en afrikan** 3
Amerikka	**Amerika**	**amerikansk**		**en amerikan** 3
Etelä-Amerikka	**Sydamerika**			
Pohjois-Amerikka	**Nordamerika**			
Yhdysvallat/USA	**Förenta staterna/ USA**		**engelska**	
Australia	**Australien**	**australisk**	**engelska**	**en australier** 5
Eurooppa	**Europa**	**europeisk**		**en européer** 3
Afganistan	**Afghanistan**	**afghansk**	**pashto, dari**	**en afghan** 3
Alankomaat	**Nederländerna**	**nederländsk**	**nederländska**	**en nederländare** 5
Argentiina	**Argentina**	**argentinsk**	**spanska**	**en argentinare** 5
Belgia	**Belgien**	**belgisk**	**franska, tyska, nederländska**	**en belgare** 5 / **en belgier** 5
Brasilia	**Brasilien**	**brasiliansk**	**portugisiska**	**en brasilian** 3
Bulgaria	**Bulgarien**	**bulgarisk**	**bulgariska**	**en bulgar** 3
Egypti	**Egypten**	**egyptisk**	**arabiska**	**en egyptier** 5
Englanti	**England**	**engelsk**	**engelska**	**en engelsman** 5*
Espanja	**Spanien**	**spansk**	**spanska**	**en spanjor** 3
Hollanti	**Holland**	**holländsk**	**nederländska**	**en holländare** 5
Intia	**Indien**	**indisk**	**hindi, engelska**	**en indier** 5
Irak	**Irak**	**irakisk**	**arabiska**	**en irakier** 5
Iran	**Iran**	**iransk**	**persiska**	**en iranier** 5
Irlanti	**Irland**	**irländsk**	**engelska, iriska**	**en irländare** 5
Iso-Britannia	**Storbritannien**	**brittisk**	**engelska**	**en britt** 3
Israel	**Israel**	**israelisk**	**hebreiska, arabiska**	**en israel** 3
Italia	**Italien**	**italiensk**	**italienska**	**en italienare** 5
Itävalta	**Österrike**	**österrikisk**	**tyska**	**en österrikare** 5
Japani	**Japan**	**japansk**	**japanska**	**en japan** 3
Kanada	**Kanada**	**kanadensisk**	**engelska, franska**	**en kanadensare** 5
Kiina	**Kina**	**kinesisk**	**kinesiska**	**en kines** 3
Kreikka	**Grekland**	**grekisk**	**grekiska**	**en grek** 3
Kroatia	**Kroatien**	**kroatisk**	**kroatiska**	**en kroat** 3
Portugali	**Portugal**	**portugisisk**	**portugisiska**	**en portugis** 3
Puola	**Polen**	**polsk**	**polska**	**en polack** 3
Ranska	**Frankrike**	**fransk**	**franska**	**en fransman** 5*
Romania	**Rumänien**	**rumänsk**	**rumänska**	**en rumän** 3
Serbia	**Serbien**	**serbisk**	**serbiska**	**en serb** 3

Saksa	**Tyskland**	**tysk**	**tyska**	**en tysk** 2
Slovakia	**Slovakien**	**slovakisk**	**slovakiska**	**en slovak** 3
Slovenia	**Slovenien**	**slovensk**	**slovenska**	**en sloven** 3
Somalia	**Somalia**	**somalisk**	**somaliska,somali**	**en somalier** 5
Sveitsi	**Schweiz**	**schweizisk**	**tyska, franska, italienska, rätoromanska**	**en schweizare** 5
Syyria	**Syrien**	**syrisk**	**arabiska**	**en syrier** 5
Thaimaa	**Thailand**	**thailändsk**	**thai**	**en thailändare** 5
Tsekki	**Tjeckien**	**tjeckisk**	**tjeckiska**	**en tjeck** 3
Turkki	**Turkiet**	**turkisk**	**turkiska**	**en turk** 2
Unkari	**Ungern**	**ungersk**	**ungerska**	**en ungrare** 5
Venäjä	**Ryssland**	**rysk**	**ryska**	**en ryss** 2

Omat lisäykset:

FYLL I.

20 Täydennä ristikko vihjeiden avulla.

1 I vilket land finns Eiffeltornet?
2 Vilket språk talas i Brasilien?
3 Mercedes Benz är ett _____ bilmärke.
4 London är huvudstaden i _____.
5 Aristoteles var en _____ filosof.
6 Våra grannar i öst
7 Ett av de fyra officiella språken i Schweiz
8 Vilken världsdel ligger Mount Everest i?
9 En manlig invånare från England
10 Världens mest befolkade land

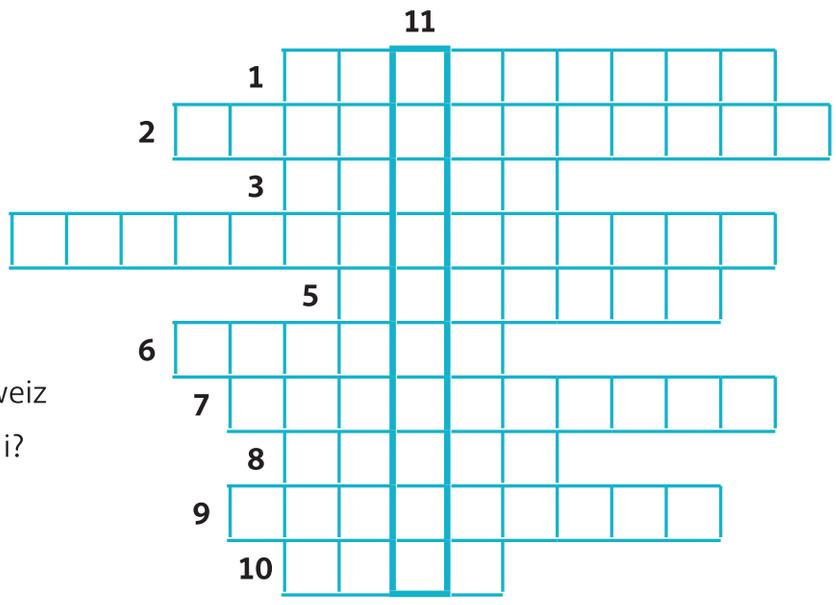

11 Känguru och emu är nationaldjuren i _____.

LYSSNA OCH UPPREPA.

21 **Kuuntele ja toista lauseet. Merkitse painotus kansallisuussanoihin.**

1 Många invandrare har kommit från Irak och Turkiet.
2 Japan och Kina är populära resmål i Asien.
3 Jag älskar japanska och kinesiska läckerheter.
4 Vi har släktingar i Grekland, Nordamerika och Italien.
5 Min bror är gift med en spanska och min kusin med en iranier.

LYSSNA OCH VÄLJ.

22 **Amina Elezovic on 17-vuotias lukiolainen Vaasasta.**
Hän on muuttanut perheensä kanssa Bosniasta.
Kuuntele Aminan tarina ja valitse oikea vaihtoehto.

”Allt är möjligt i Finland”

1 Miksi perhe päätti muuttaa Suomeen?
a Heidän täytyi paeta maasta.
b He perustivat kasvihuoneyrityksen Pohjanmaalle.
c Vanhemmat halusivat tarjota lapsilleen paremman tulevaisuuden Suomessa.

2 Mitä Amina kertoo ruotsin opiskelusta?
a Kielen oppiminen kesti kauan.
b Hän oppi kielen nopeasti.
c Hän ei osaa vieläkään puhua ruotsia sujuvasti.

3 Amina ikävöi bosnialaista elämäntyyliä.
Mitä hän kertoo siitä?
a Ihmiset ovat ulospäin suuntautuneita.
b Kahviloita on joka kadunkulmassa.
c Kahviloissa voi olla omassa rauhassaan.

4 Mitä Amina haluaa tehdä tulevaisuudessa?
a Hän haluaa auttaa pakolaisia integroitumaan yhteiskuntaan.
b Hän haluaa muuttaa takaisin Bosniaan.
c Hän haluaa työskennellä yhteiskunnallisten asioiden parissa.

JOBBA MED KOMPISEN.

23 **Keskustele parisi kanssa.**

• I vilka länder har du släktingar? • Vilka länder har du besökt? • Vilka språk kan du tala?

KUL att veta

Lappu kaulassa sotaa pakoon

Talvi- ja jatkosodan aikana (1939–1945) Suomesta lähetettiin noin 80 000 alle 15-vuotiasta lasta lähinnä Ruotsiin, mutta myös Tanskaan ja Norjaan. Aloite lasten siirtämiseen tuli Ruotsista. Lapset lähetettiin matkaan ilman vanhempiaan, ja heidät sijoitettiin ruotsalaisiin perheisiin. Lastensiirroilla haluttiin turvata lasten henki ja terveys. Monen lapsen isä oli kuollut rintamalla, koti oli tuhoutunut pommituksissa ja ruokaa oli niukasti. Lasten oli tarkoitus olla Ruotsissa vain lyhyen aikaa, mutta sota pitkittyi ja lasten oleskelu Ruotsissa venyi. Tämä vaikeutti tunnesiteiden ylläpitämistä lapsen ja kotiin jääneen vanhemman välillä. Lasten kotouttaminen takaisin Suomeen osoittautui vaikeaksi tehtäväksi, sillä monet olivat vuosien saatossa jopa saattaneet unohtaa omat biologiset vanhempansa ja äidinkielensä. Ruotsiin jäikin tuhansia lapsia, jotka adoptoitiin kasvattiperheisiinsä.

TA REDA PÅ.

24 Ota selvää, onko omassa suvussasi henkilöitä, jotka olivat sotalapsina jossain Pohjoismaassa.

JOBBA MED KOMPISEN.

25 Kerro parillesi elämäntarinasi ruotsiksi kahdessa minuutissa.

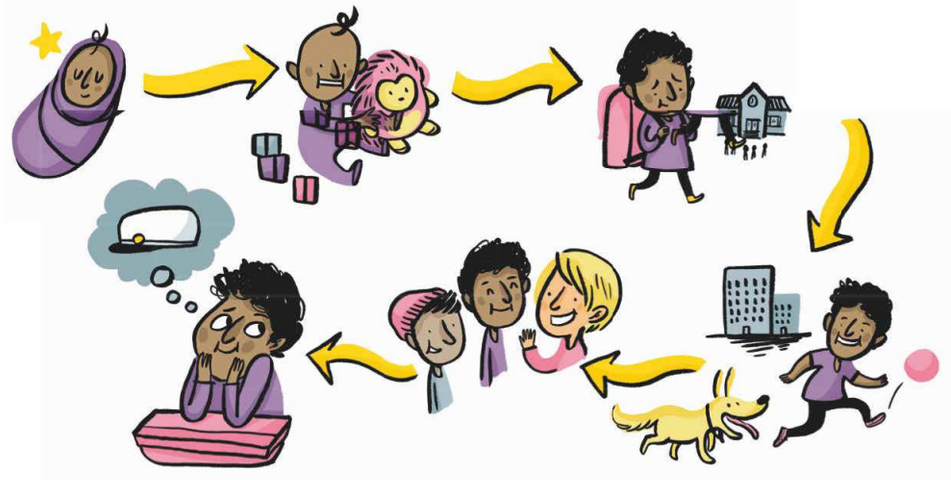

BRA att veta

TIIVISTÄVIÄ JA SITOVIA PREPOSITIOILMAUKSIA

Med hjälp av frivilliga

Ruotsin kielessä on ilmauksia, jotka koostuvat useammista prepositioista. Näiden avulla voit tiivistää ja sitoa kirjallista ja suullista viestiäsi.

- **Tiotusentals barn skickades till Sverige på grund av kriget.**
- Kymmeniä tuhansia lapsia lähetettiin Ruotsiin sodan vuoksi.
- **Med hjälp av frivilliga transporterades barnen till Sverige.**
- Vapaaehtoisten avulla lapset kuljetettiin Ruotsiin.
- **Tack vare den humanitära hjälpen fick barnen mat och vård.**
- Humanitaarisen avun ansiosta lapset saivat ruokaa ja hoivaa.
- **I början var tanken att barnen skulle stanna i Sverige endast en kort tid, men vistelsetiden förlängdes till slut.**
- Alussa tarkoituksena oli, että lapset viipyisivät Ruotsissa vain lyhyen aikaa, mutta oleskeluaikaa pidennettiin lopulta.
- **Man tyckte då att det var bäst för barnen med hänsyn till den svåra situationen i Finland.**
- Silloin oltiin sitä mieltä, että se oli lapsille parasta ottaen huomioon Suomen vaikean tilanteen.
- **Trots/Oavsett de svåra tiderna började livet på nytt för många barn.**
- Vaikeista ajoista huolimatta monilla lapsilla alkoi uusi elämä.
- **I stället för att åka tillbaka till Finland, stannade många barn i Sverige för gott.**
- Takaisin Suomeen lähtemisen sijasta monet lapset jäivät pysyvästi Ruotsiin.

JOBBA MED KOMPISEN.

26 Kysykää ja vastatkaa ruotsiksi. A aloittaa. Tehtävään liittyviä fraaseja löydätte sivun 62 Bra att veta -laatikosta.

A	B
1 Jag har börjat ____ (**auttaa pakolaisia**) som har kommit hit ____ (**vainon ja sodan vuoksi**).	1 Jag har börjat hjälpa flyktingar som har kommit hit på grund av förföljelse och krig.
2 Vad bra! Vi måste göra något i stället för att bara sitta hemma och pilla med mobilen. Hur fick du idén?	2 Vad bra! Vi måste göra något ____ (**sijasta**) att bara sitta hemma och pilla med mobilen. Hur fick du idén?
3 Jag känner att jag vill göra något viktigt ____ (**pitkistä koulupäivistä huolimatta**).	3 Jag känner att jag vill göra något viktigt oavsett/trots de långa skoldagarna.
4 ____ (**Ottaen huomioon ennakkoluulot**) mot asylsökande låter det bra.	4 Med hänsyn till fördomar mot asylsökande låter det bra.
5 Tack vare nya människor lär vi oss också mer om oss själva.	5 ____ (**Uusien ihmisten ansiosta**) lär vi oss också mer om oss själva.
6 Just det! Vänskapen kan kräva mycket ____ (**alussa**), men den ger dig en massa nytt ____ (**lopulta**).	6 Just det! Vänskapen kan kräva mycket i början, men den ger dig en massa nytt till slut.
7 Precis! Med hjälp av det mångkulturella samhället kan vi bli mer toleranta.	7 Precis! ____ (**Monikulttuurisen yhteiskunnan avulla**) kan vi bli mer toleranta.

SKRIV.

27 Tee ruotsiksi miellekartta maista, joissa olet käynyt tai joihin haluaisit matkustaa. Mainitse jokin kokemus tai haave maihin liittyen. Lisää esitykseesi kuvia.

KNÄCK KODEN

Konditionaali II

Konditionaali I haaveilee tulevista.
Lähtisin ulkomaille, jos minulla olisi rahaa.

Konditionaali II jossittelee menetetyistä mahdollisuuksista.
Olisin lähtenyt vaihto-oppilaaksi, jos olisin päässyt Japaniin.

1 Tutki lauseita ja täydennä sääntö.

Om det aldrig **hade funnits** krig,
skulle världen **ha sett** annorlunda ut.

Ellei koskaan olisi ollut sotia,
maailma olisi näyttänyt toisenlaiselta.

Krigen **skulle ha slutat**
om människorna **hade velat** det.

Sodat olisivat loppuneet,
jos ihmiset olisivat halunneet niin.

Ruotsissa konditionaalia II vastaa
om-sivulauseessa verbin _____ muoto ja
päälauseessa _____ + _____ + pääverbin neljäs muoto
eli supiini.

2 A Jossittelua menneistä. Yhdistä lauseisiin sopiva loppu.

1	Om vi hade flyttat till Frankrike …	_____ om du inte hade haft så många fördomar.
2	Om jag hade vunnit mycket pengar …	_____ skulle jag ha lärt mig bättre franska.
3	Du skulle ha fått flera vänner …	_____ skulle jag ha rest jorden runt.
4	Skulle du ha jobbat som frivillig …	_____ skulle jag inte ha vetat något om vänskap.
5	Om jag inte hade träffat dig …	_____ om du hade haft mer tid?

2 B Merkitse tehtävästä 2A jossittelumuodot.

3 Ystäväksi vastoin kaikkia odotuksia. Täydennä konditionaalilla vihjeiden mukaan. Käytä tarvittaessa suomennosta apuna.

1 Om jag hade _____ på andra människor, skulle jag aldrig ha _____ Esmina.

2 Vi skulle ha _____ på var sitt håll, om vi inte hade _____ känna varandra genom en gemensam kompis.

3 Om jag inte hade _____ prata med Esmina, skulle jag kanske _____ _____ henne efter mitt första intryck.

4 Om Esmina inte _____ _____ till Finland, _____ jag _____ _____ miste om en god vän och en härlig personlighet.

5 Vår vänskap _____ _____ _____ slut, om vi _____ _____ _____ se människan bakom masken. Vilken tur att vi båda gjorde det!

1 lyssna I, träffa I
2 umgås IV, lära II
3 börja I, döma II
4 flytta I, gå IV
5 ta IV, lyckas I + inte

1 *Jos olisin kuunnellut muita ihmisiä, en olisi koskaan tavannut Esminaa.*
2 *Olisimme seurustelleet omilla tahoillamme, ellemme olisi oppineet tuntemaan toisiamme yhteisen ystävän kautta.*
3 *Ellen olisi alkanut puhua Esminan kanssa, olisin ehkä tuominnut hänet ensimmäisen vaikutelmani perusteella.*
4 *Ellei Esmina olisi muuttanut Suomeen, olisin jäänyt paitsi hyvästä ystävästä ja ihanasta persoonallisuudesta.*
5 *Meidän ystävyytemme olisi loppunut, ellemme olisi onnistuneet näkemään ihmistä naamion takana. Mikä onni, että me molemmat pystyimme siihen!*

4 Sähläreiden seikkailu. Keskustele parisi kanssa ruotsiksi. A aloittaa.

A	B
1 Hörru Pontus, hur ____ det ____ ____ för oss i Thailand, om din farsa ____ ____ ____ oss? *Kuule Pontus, miten meille olisi käynyt Thaimaassa, ellei faijasi olisi auttanut meitä?*	**1** Hörru Pontus, hur skulle det ha gått för oss i Thailand, om din farsa inte hade hjälpt oss?
2 Vi skulle ha suttit fast på flygplatsen i Bangkok ett bra tag, om han inte hade skickat oss pengar för att åka hem.	**2** Vi ____ ____ ____ fast på flygplatsen i Bangkok ett bra tag, om han ____ ____ ____ oss pengar för att åka hem. *Me olisimme istuneet jumissa lentokentällä Bangkokissa pitkään, ellei hän olisi lähettänyt meille rahaa matkustaa kotiin.*
3 Om ____ ____ ____ ____ så panka, skulle ____ ____ ____ hem på egen hand. *Ellemme olisi olleet niin rahattomia, olisimme tulleet kotiin omin neuvoin.*	**3** Om vi inte hade varit så panka, skulle vi ha kommit hem på egen hand.
4 Sant. Om vi inte hade festat och shoppat upp våra pengar, skulle vi ha haft råd med det.	**4** Sant. Om vi ____ ____ ____ och ____ upp våra pengar, skulle vi ____ ____ råd med det. *Totta. Ellemme olisi juhlineet ja shoppailleet kaikkia rahojamme, olisi meillä ollut varaa siihen.*
5 Och om jag ____ ____ ____ magsjukan på kuppen, ____ allt ____ fixat sig. *Ja ellen olisi saanut kaiken kukkuraksi vatsatautia, kaikki olisi hoitunut.*	**5** Och om jag inte hade fått magsjukan på kuppen, skulle allt ha fixat sig.
6 Du skulle inte ha blivit sjuk, om vi inte hade gått på det där grillpartyt på stranden.	**6** Du ____ ____ ____ ____ sjuk, om ____ ____ ____ ____ på det där grillpartyt på stranden. *Sinä et olisi sairastunut, jos emme olisi menneet siihen grillijuhlaan rannalle.*
7 Och om du ____ ____ ____ ____ med den där söta tjejen, skulle ____ ____ ____ oss. *Ja jos sinä et olisi alkanut jutella sen söpön tytön kanssa, kukaan ei olisi uhannut meitä.*	**7** Och om du inte hade börjat prata med den där söta tjejen, skulle ingen ha hotat oss.
8 Om vi hade haft lite vanligt sunt förnuft, skulle vi aldrig ha åkt/rest dit. Eller hur?	**8** Om vi ____ ____ lite vanligt sunt förnuft, skulle vi ____ ____ ____ dit. Eller hur? *Jos meillä olisi ollut vähän tavallista tervettä järkeä, emme olisi koskaan matkustaneet sinne. Vai mitä?*
9 ____ ____ ____ ____ hemma, ____ ____ ____ ____ vår bästa resa hittills. *Jos olisimme jääneet kotiin, olisimme missanneet tähän asti parhaan reissumme.*	**9** Om vi hade stannat hemma, skulle vi ha missat vår bästa resa hittills.

5 Käännä lauseet.

1. Jos minulla vain olisi ollut rahaa, olisin heti matkustanut Aasiaan.
2. Olisin mieluummin matkustellut kotimaassa, jos olisin ollut sinun asemassasi.
3. Olisin ollut yksin kaupungissa, jos kaverini olisivat lähteneet ulkomaille.
4. Jos olisit jäänyt kotiin, olisit voinut tavata useammin sukulaisiasi.
5. Miten olisin voinut rentoutua, jos olisin hengaillut heidän luonaan?

OBS!

Om-konjunktio jää pois

Om-konjunktion voi jättää pois virkkeen alusta.
Sanajärjestys kääntyy silloin.

Om jag hade varit i ditt ställe,
skulle jag inte ha flyttat utomlands.

Hade jag varit i ditt ställe,
skulle jag inte ha flyttat utomlands.

Jos olisin ollut sinun asemassasi, en olisi muuttanut ulkomaille.

6 Kirjoita lauseet uudelleen. Aloita om-konjunktiolla.

1. Hade ni tagit flyget, skulle ni redan ha varit framme.
2. Hade man inte tolkat talet till ryska, skulle gästerna inte ha förstått ett ord av det.

DEL 3

Viktiga val

Kurssin kolmannen osan aiheita ovat vapaaehtoistyö ja asevelvollisuuteen liittyvät valinnat. Pohdit, miten voit itse vaikuttaa, ja osallistut keskusteluun ajankohtaisista asioista. Saat tietoa vaikuttamisen ja osallistumisen keinoista.

TAVOITTEET

- osaat kertoa valinnoistasi ja vaikuttamisen eri muodoista
- harjoittelet sana- ja lausepainoa
- opit kertomaan eri tavoin tulevista tapahtumista

SÖK PÅ NÄTET.

1 Tutki parisi kanssa eri järjestöjen ruotsinkielisiä nettisivuja. Valitkaa kumpikin 1–2 järjestöä ja vastatkaa kysymyksiin.

1 Hur kan man bli medlem och delta i verksamheten?
2 Vilken typ av verksamhet bedriver organisationen?
3 Vilken organisation skulle du själv kunna vara verksam i?
4 Vad på webbsidorna är mest intressant?
5 Vilken annan organisation skulle du vilja se på listan?

verksamhet -en 3 toiminta
bedriva IV harjoittaa

NaturochMiljö

animalia

djurskyddet SVERIGE

JÄGAREFÖRBUNDET 1830

AMNESTY INTERNATIONAL

Martha FÖRBUNDET

folkhälsan

Röda Korset
Punainen Risti

TUSEN TIPS

Kun tutustut uuteen tekstiin, **keskity tekstin tärkeimpiin sanoihin**. Ydinsanat eli **substantiivit**, **adjektiivit** ja **verbit** kertovat eniten pääsisällöstä. Vastaa mielessäsi kysymyksiin tekstistä, esimerkiksi: kuka, mitä, missä ja miksi. Voit myös tehdä omia väliotsikoita tekstiin. Asiatekstien tulkitseminen alkaa olennaisen tiedon etsimisellä.

LÄS OCH SÖK ORD.

2 Lue, miksi vapaaehtoistyö kannattaa. Etsi tekstin ydinsanat.

Fyra skäl att jobba som volontär

1 _____

Volontärarbete är annorlunda än andra jobb. Arbetet är ideellt, vilket betyder att du inte får någon lön. I stället kan du göra världen lite bättre. Det är exempelvis vanligt att volontärer hjälper flyktingbarn med läxläsning och språkträning. Andra lagar mat åt hemlösa, samlar in pengar till fattiga – eller jobbar med en föreningssajt. Du väljer själv hur mycket du har lust att jobba, och det räcker faktiskt med några timmar i månaden. Även små jobb gör stor skillnad.

2 _____

En del volontärer åker till andra länder. De arbetar exempelvis med fattiga barn eller utrotningshotade djur.

Volontärerna jobbar ofta gratis och de får till och med betala sin flygresa själv. Att jobba som volontär i utlandet är med andra ord något man gör för att hjälpa andra – inte för att tjäna pengar.

3 _____

Som volontär lär du dig att ta eget ansvar och komma överens med andra. Det här är saker som du har stor nytta av när du ska söka jobb. De flesta arbetsgivare vill ha medarbetare som är beredda att engagera sig och som ställer upp när något går fel. Det här lär du dig när du jobbar som volontär. Volontärjobb ser väldigt bra ut på ditt cv och om du jobbar utomlands får du förstås även förbättrade språkkunskaper.

4 _____

Den som jobbar som volontär får träffa spännande människor från hela världen. Volontärorganisationer är mötesplatser för människor som är engagerade i samma frågor som du. Dessutom märker du tydligt att du gör ett jobb som är viktigt och som verkligen uppskattas. Alla jobbar tätt ihop, och samvaron är intensiv. Volontärer får vänner för livet, och några träffar sin pojkvän eller flickvän på ett spännande volontäruppdrag.

JÄMFÖR OCH BERÄTTA.

3 Vertailkaa valitsemianne ydinsanoja tehtävässä 2.
Kerro parillesi, miksi valitsit juuri ne sanat.

VÄLJ OCH SKRIV MELLANRUBRIK.

4 **A** Valitse ja kirjoita mielestäsi sopivimmat väliotsikot tekstin *Fyra skäl att jobba som volontär* kappaleisiin.

1 **a** Så blir världen en bättre plats
b Små sysslor gör skillnad
c Börja smått, tänk stort

2 **a** Tjäna pengar eller göra gott
b Åk ut i världen
c Volontärjobb – ingen guldgruva

3 **a** Dra nytta av att jobba frivilligt
b Fördelar med ideellt arbete
c Nyttig arbetslivserfarenhet

4 **a** Vill du träffa nya människor?
b Jobba med sådana som tänker lika
c Få vänner för livet

LÄS OCH JÄMFÖR.

4 **B** Lue ääneen ja vertaile kirjoittamiasi väliotsikoita parisi kanssa.

Tema
VOLONTÄRARBETE

VERBEJÄ	VERB
arvostaa	**uppskatta** I
auttaa jotakuta	**hjälpa** II **någon**
haluta tehdä	**ha** IV **lust att göra**
innostaa	**motivera** I, **inspirera** I
kerätä rahaa	**samla in** I **pengar**
olla mukana	**vara** IV **med**, **ställa** II **upp**
osallistua	**delta** IV **i**, **engagera** I **sig i**
saada aikaa muutos	**göra** IV **skillnad**
sopia jostakin	**komma** IV **överens om**
tukea	**stöda** II, **stödja** II, **stötta** II
vaikuttaa	**påverka** I, **bidra** IV **till**

SUBSTANTIIVEJA	SUBSTANTIV
hanke, tehtävä	**ett uppdrag** 5
hyväntekeväisyys	**välgörenhet, -en**
järjestö	**en organisation** 3
palkka	**en lön** 3
projekti	**ett projekt** 5
tehtävä	**en uppgift** 3
toiminta	**verksamhet, -en**
vapaaehtoistyö	**ett volontärarbete** 4, **ett volontärjobb** 5, **ideellt arbete**, **frivilligt arbete**
vapaaehtoistyöntekijä	**en volontär** 3
vastuu jostakin	**ett ansvar** 5 **för**
yhdessäolo	**samvaro, -n, ett umgänge** 4
yhdistys	**en förening** 2

ADJEKTIIVEJA	ADJEKTIV
antoisa	**givande** (tpm.)
ilmainen	**gratis** (tpm.)
innostunut, osallistuva	**engagerad, -at, -ade**
kiinnostunut	**intresserad, -at, -ade av**
tärkeä	**viktig, -t, -a, väsentlig, -t, -a**
valmis johonkin	**beredd, berett, beredda på; redo** (tpm.) **för**
vapaaehtoinen	**frivillig, -t, -a, volontär, -t, -a**
voittoa tavoittelematon, yleishyödyllinen	**ideell, -t, -a**

OBS!

Hjälpa någon ja hjälpa till

Hjälpa till tarkoittaa avuksi olemista, ja sitä voidaan käyttää itsenäisesti.

Kan du **hjälpa mig** med läxorna?
Voitko auttaa minua läksyissä?

Hur kan jag **hjälpa till**?
Kuinka voin olla avuksi?

VÄLJ OCH SKRIV.

5 **Innostaako vapaaehtoistyö? Valitse a tai b ja kirjoita se ruotsiksi.**

Det finns många **1** _____ som arbetar med frivilligt arbete. Alla åldersgrupper, barn, ungdomar och vuxna hittar **2** _____ som passar dem.

För oss människor är **3** _____ en viktig del av vår fysiska och mentala hälsa. **4** _____ skapas mötesplatser där man träffar människor som har liknande värderingar.

Hur vill du **5** _____?

Tänk på hur du kan **6** _____ och vad du helst vill göra. Det viktigaste är att det du gör ska kännas bra för dig och för dem du jobbar för. **7** _____ betyder att man oftast jobbar utan att få lön.

Blev du **8** _____?

Ideellt engagemang är **9** _____ på många sätt. Man jobbar tillsammans för ett gemensamt mål som förenar människor.

1 **a** yhdistyksiä
b järjestöjä

2 **a** toimintaa
b hyväntekeväisyyttä

3 **a** sosiaalinen yhdessäolo
b sosiaaliset kontaktit

4 **a** vapaaehtoishankkeissa
b vapaaehtoistyössä

5 **a** vaikuttaa
b saada aikaan muutos

6 **a** olla avuksi
b olla mukana

7 **a** Vapaaehtoistyöntekijänä oleminen
b Voittoa tavoittelematon työ

8 **a** kiinnostunut
b innostunut

9 **a** antoisaa
b tärkeää

Profil

Namn: Frida Sjöblom
Ålder: 16
Gör: Studerar vid Kimitoöns gymnasium
Bor: I Dalsbruk på Kimitoön
Aktiv: Inom Röda Korset

”Jag mår bra av att hjälpa”

Det kan låta som en kliché, men den som ger, får också något. Det tycker i alla fall sextonåriga Frida som sysslar med frivilligverksamhet.

LYSSNA OCH SVARA.

6 **Kuuntele, mitä Frida Sjöblom kertoo vapaaehtoistyöstä Punaisessa Ristissä. Vastaa kysymyksiin lyhyesti suomeksi.**

1 Miten Frida Sjöblomista tuli vapaaehtoistyöntekijä?

2 Millä muilla tavoin hän on mukana eri yhteyksissä?

3 Mikä on hänen mielestään hauskinta vapaaehtoistyössä?

4 Mikä on ikävintä?

5 Mitä hän sanoo sellaisille, jotka aikovat ryhtyä vapaaehtoistyöhön?

6 Mitä Frida Sjöblom aikoo tehdä isona?

SÖK PÅ NÄTET.

7 **A** Etsi netistä paikallisia vapaaehtoistyötä tarjoavia yhdistyksiä ja toimintaa. Voit myös etsiä tietoa hakusanoilla *volontärjobb* tai *ideellt arbete*. Vastaa parisi kanssa kysymyksiin suullisesti ruotsiksi.

1. Vilken typ av frivilligt arbete erbjuds det just nu? Leta upp tre olika verksamheter var.
2. Skulle du kunna tänka delta i någon ideell verksamhet? Varför? Varför inte?
3. Har du själv jobbat frivilligt för dina nära och kära eller haft riktiga volontärjobb?
4. Vad fick du av det?

SKRIV.

7 **B** Ota yhteyttä tehtävässä 7A löytämääsi vapaaehtoistyötä tarjoavaan yhdistykseen ja kysy lisää heidän toiminnastaan. Kirjoita 50–80 sanaa.

- esittele itsesi
- kerro, miksi olet kiinnostunut
- kysy, miten pääset mukaan toimintaan
- tiedustele, kuinka usein tapaamisia
- keksi oma kysymys

SKRIV.

8 Koulunne aihekokonaisuus *Ajattele globaalisti, vaikuta paikallisesti* keskittyy vapaaehtoistyöhön. Kirjoita 100–130 sanan blogiteksti ruotsiksi siitä, mitä teit aihekokonaisuuteen liittyvän harjoittelun aikana. Käytä valmiita otsikoita tai otsikoi itse.

1. Det finns många sätt att hjälpa
2. Små saker gör skillnad
3. Den som ger får
4. Tänk efter före!
5. Lönar det sig att testa ideellt arbete?

JOBBA MED KOMPISEN.

9 Vertaile siviilipalvelus- ja varusmiesten päiväohjelmaa. Mitä samankaltaisuuksia ja eroja huomaatte?

En vanlig dag

på civiltjänstcentralen:

kl. 7–7.30 Väckning
kl. 9.00 Lektionerna börjar
kl. 12.00 Lunch
kl. 13.00 Lektionerna fortsätter
kl. 16.00 Slut på lektionerna
kl. 17.00 Middag
kl. 17.30 Fritid
kl. 21.00 Kvällsmål

Civiltjänstgörare utbildas i oljebekämpning vid Civiltjänstcentralen i Lappträsk.

Det är viktigt att hålla sig i trim.

En vanlig dag

i armén:

kl. 6.00 Väckning
kl. 6.30 Frukost
kl. 7.00 Skjutövningar/Stridsövningar
kl. 11.00 Lunch
kl. 12.00 Skjutövningar/Stridsövningar
kl. 15.00 Lektioner
kl. 17.00 Middag
kl. 17.45 Fritid
kl. 21.45 Styrkegranskning
kl. 22.00 Tystnad, lamporna släcks

LYSSNA OCH NUMRERA.

10

Kuuntele teksti 3, jossa neljä nuorta miestä kertoo valinnoistaan asevelvollisuuteen liittyen. Numeroi tekstin sanat kuulemassasi järjestyksessä 1–8.

- ☐ armén
- ☐ patriotisk
- ☐ ledarskap
- ☐ konflikter
- ☐ kristen
- ☐ obligatoriska
- ☐ den tuffaste
- ☐ för samhället

Beväringar och reservister på cykelmarsch från Sotkamo till Kajana.

TEXT 3

Ska man rycka in eller inte?

Det finns allmän värnplikt i Finland. Alla unga män ska antingen välja bevärings- eller civiltjänst. Vilka tankar väcker den obligatoriska tjänstgöringen? Hur väljer man? Så här valde fyra finländska killar som Precis har träffat på Civiltjänstcentralen i Lappträsk och på kustjägarnas skjutläger i Syndalen.

Civiltjänstgörarna: Gör det som känns rätt!

Varför valde du civiltjänst?

Simon Jag är kristen och tror på Gud. Jag hatar krig och tycker att man kan lösa konflikter på andra sätt.

Glenn Jag vill vara till nytta för samhället. Jag tror jag är nyttigare om jag tar hand om åldringar än om jag springer i skogen. Dessutom vill jag samtidigt få lite arbetslivserfarenhet.

Vad har ni lärt er på Civiltjänstcentralen?

Glenn Speciellt bra var första hjälpen-kursen. Den kan man ha nytta av senare. Eller oljebekämpning, det är också bra att kunna.

Simon Man kan också göra ordningsmannakurs här, jättenyttiga grejer.

Vilket råd vill du ge till den som tvekar mellan armén och civiltjänsten?

Simon Man ska göra det som känns bäst helt enkelt.

Glenn Precis vad jag hade tänkt säga!

Beväringarna: Det är vår tur att ta ansvar nu

Varför valde du att göra militärtjänst?

Benjamin Det är viktigt att göra något för samhället som tack för allt som vi har fått, gratis skola och sjukvård och sådant.

Ville Jag är ganska patriotisk. Och för mig som idrottar, spelar innebandy och tränar thaiboxning kändes armén mycket mer intressant än civiltjänsten. Jag är finskspråkig, men ville gå kustjägarlinjen i Dragsvik på svenska, för att linjen är den tuffaste och mest krävande. Språket är en bonus.

Vad har du lärt dig i armén?

Benjamin Bland annat att stå ut med tunga grejer. Under jobbiga marscher i regnväder känns det inte alltid så trevligt, men när man har klarat av det är man nöjd och stolt.

Ville Ledarskap, att få olika personer att samarbeta och att organisera jobbet.

Vilket råd vill du ge till den som tvekar mellan armén och civiltjänsten?

Benjamin Det är förstås allas eget val. Civiltjänsten är också bra, men där får du nog inte samma upplevelse som här.

Ville Jag rekommenderar armén. Här får du enastående upplevelser som du inte kan få annanstans!

Benjamin (t.v.) och Ville (t.h.).

TEXT 3

”Ska man rycka in eller inte?”

”Armeijaanko vai ei?”

allmän värnplikt	**yleinen asevelvollisuus**	**allmän, -t, -na** **värnplikt, värnplikten**
antingen välja beväringseller civiltjänst	**valita joko varusmies-tai siviilipalvelus**	**välja, väljer, valde,** har **valt** IV
vilka **tankar väcker**	mitä **ajatuksia herättää**	**en tanke, tanken, tankar, tankarna** 2 **väcka, väcker, väckte,** har **väckt** II
den obligatoriska	**pakollinen**	**obligatorisk, -t, -a**
tjänstgöringen	**palvelus**	**en tjänstgöring, -göringen,** **-göringar, göringarna** 2
på Civiltjänstcentralen i Lappträsk	Siviilipalveluskeskuksessa Lapinjärvellä	
på kustjägarnas skjut**läger**	rannikkojääkäreiden ampuma**leirillä**	**ett läger, lägret, läger, lägren** 5
civiltjänstgörarna	**siviilipalvelusmiehet**	**en civiltjänstgörare, -göraren,** **-görare, -görarna** 5
Gör det som känns rätt!	Tee, kuten tuntuu oikealta!	
kristen	**kristitty**	**krist/en, -et, -na**
tror på Gud	**uskon Jumalaan**	**tro, tror, trodde,** har **trott** III **på** **en gud, guden, gudar, gudarna** 2
hatar krig	**vihaan sotaa**	**hata, hatar, hatade,** har **hatat** I **ett krig, kriget, krig, krigen** 5
lösa konflikter	**ratkaista konflikteja**	**lösa, löser, löste,** har **löst** II **en konflikt, konflikten,** **konflikter, konflikterna** 3
på andra sätt	**muilla tavoin**	**ett sätt, sättet, sätt, sätten** 5
till nytta	**hyödyksi**	
för samhället	**yhteiskunnalle**	**ett samhälle, samhället,** **samhällen, samhällena** 4
nyttigare	**hyödyllisempi**	**nyttig, -t, -a**
tar hand om	**pidän huolta, huolehdin**	**ta hand om, tar hand om,** **tog hand om,** har **tagit** IV **hand om**
åldringar	**vanhuksista**	**en åldring, åldringen,** **åldringar, åldringarna** 2
springer i skogen	**juoksen metsässä**	**springa, springer,** **sprang,** har **sprungit** IV **en skog, skogen, skogar, skogarna** 2
dessutom	**lisäksi, sitä paitsi**	
få lite **arbetslivserfarenhet**	saada vähän **työkokemusta**	**arbetslivserfarenhet,** **arbetslivserfarenheten**
första hjälpen-kursen	ensiapukurssi	

ha nytta av	**olla hyötyä**	**nytta, -n**
oljebekämpning	öljyntorjunta	
bra att kunna	hyvä osata	kunna, kan, kunde, har kunnat IV
göra ordningsmannakurs	suorittaa järjestysmieskurssin	
vilket **råd**	minkä **neuvon**	**ett råd, rådet, råd, råden** 5
ge till den	antaa sille	ge, ger, gav, har gett IV
tvekar mellan armén och civiltjänsten	**epäröi** armeijan ja siviilipalveluksen **välillä**	**tveka, tvekar, tvekade,** har **tvekat** I **mellan**
beväringarna	**varusmiehet**	**en beväring, beväringen, beväringar, beväringarna** 2
vår tur att **ta ansvar**	meidän vuoro ottaa **vastuuta**	**ta, tar, tog,** har **tagit** IV **ett ansvar, ansvaret, (ansvar, ansvaren)** 5
göra militärtjänst	**suorittaa armeijan/ asepalveluksen**	
sjukvård	sairaanhoidosta	sjukvård, sjukvården
patriotisk	**isänmaallinen**	**patriotisk, -t, -a**
ville gå kustjägarlinjen	halusin käydä rannikkojääkärilinjan	en linje, linjen, linjer, linjerna 3
den tuffaste och mest krävande	**rankin ja vaativin**	**tuff, -t, -a** **krävande** (tpm.)
en bonus	plussaa, bonusta	
bland annat	muun muassa	
att stå ut med	**kestämään**	**stå ut, står ut, stod ut,** har **stått** IV **ut med**
tunga grejer	**raskaita juttuja**	**tung, -t, -a** **en grej, grejen, grejer, grejerna** 3
under jobbiga marscher	**rasittavien marssien aikana**	**en marsch, marschen, marscher, marscherna** 3
i regnväder	sadesäässä	
har klarat av det	**on selvinnyt siitä**	**klara av, klarar av, klarade av,** har **klarat** I **av**
nöjd och stolt	**tyytyväinen ja ylpeä**	**nöjd, nöjt, nöjda** **stolt, stolt, stolta**
ledarskap	**johtajuutta**	**ledarskap, ledarskapet**
att få olika personer att **samarbeta**	saamaan erilaiset henkilöt tekemään **yhteistyötä**	**samarbeta, samarbetar, samarbetade,** har **samarbetat** I
att organisera jobbet	työn organisoimista	
förstås allas eget **val**	**tietysti** kaikkien oma **valinta**	**ett val, valet, val, valen** 5
rekommenderar	**suositella**	**rekommendera, rekommenderar, rekommenderade,** har **rekommenderat** I
enastående	**ainutlaatuisia**	**enastående** (tpm.)
annanstans	muualta, muulla	

LÄS OCH SVARA.

11 **A** Lue teksti 3 ja vastaa kysymyksiin.

1 Miksi Simon ja Glenn valitsivat siviilipalveluksen?

2 Mitä he ovat oppineet siviilipalveluskeskuksessa?

3 Miksi Benjamin ja Ville valitsivat armeijan?

4 Mitä he ovat oppineet armeijassa?

JOBBA MED KOMPISEN.

11 **B** Kysykää vuorotellen tehtävän 11A kysymykset toisiltanne ruotsiksi ja vastatkaa niihin tekstin avulla.

SÖK I TEXTEN.

12 **A** Etsi sanat ja ilmaukset tekstistä.

1 vihata _____

2 ratkaista _____

3 huolehtia, pitää huolta _____

4 olla hyötyä _____

5 epäröidä jonkin välillä _____

6 ottaa vastuuta _____

7 kestää, sietää _____

8 selvitä siitä _____

FYLL I.

12 **B** Millaista intissä ja sivarissa oikein on? Täydennä kohdat tehtävän 12A sopivilla sanoilla ja ilmauksilla.

I militären lär man sig **1** _____ alla slags typer och **2** _____ sin utrustning och sin grupp. På civiltjänstgöringen lär man sig **3** _____ för tidtabeller och saker som man **4** _____ senare. Alla **5** _____ jobbiga marscher men om man **6** _____ dem minns man inte längre de dåliga stunderna. Många **7** _____ armén och civiltjänstgöringen. Ta det lugnt! Du kommer **8** _____ frågan när det är dags.

OBS!

Klara (av) ja klara sig

klara I (av) – *suoriutua jostakin, selvitä jostakin*
klara I sig – *tulla toimeen, selviytyä, pärjätä*

Jag **klarade (av)** skytteprovet med toppenresultat.
Suoriuduin ampumakokeesta huipputuloksella.

Ni **klarar er**, eller hur?
Te pärjäätte, eikö vaan?

LYSSNA OCH UPPREPA.

A Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota painotukseen.

Yksittäiset sanat ovat äännettäessä painollisia.

1 Hej!
2 Välkommen!
3 Simon.
4 Finland.
5 Kom.
6 Nu.
7 Jaha!
8 Vad?

LYSSNA OCH UPPREPA.

B Kuuntele ja toista lauseet.

Lauseissa painotetaan tärkeimpiä tai uutta tietoa sisältäviä sanoja.

1 Jag **visste** inte att tiden i **lumpen** går så **otroligt** fort!
2 Jag tycker att det har gått **jättesakta**! Men **tänk** om man kunde **stoppa** klockan och göra **om** det bästa som hänt.
3 **Precis**! Då skulle jag välja vår **första** kvällsfritid!
4 **Vad**? Varför inte ta den **här** stunden? Bara **två** dagar kvar, sen är vi **fria**!

Painollisia ovat usein substantiivit, adjektiivit, pääverbit, lukusanat ja monet adverbit, verbipartikkelit, nimet ja huudahdukset.

INTISSÄ	I LUMPEN
alokas	**en rekryt** 3
armeija	**militär, -en; armén**
asevelvollisuus	**värnplikt, -en**
asepalvelus	**militärtjänst, -en**
astua palvelukseen, mennä armeijaan	**rycka** II **in**
ilmavoimat	**flygvapnet**
keskeyttää palvelus	**avbryta** IV **sin tjänstgöring**
kotiutua, päästä siviiliin	**hemförlovas** I, **mucka** I
kutsunnat	**uppbåd, -et (f.sv.); mönstring, -en (s.sv.)**
käydä intti	**göra** IV **lumpen**
loma	**en permission** 3
lykkäys	**ett uppskov** 5
maavoimat	**armén**
merivoimat	**marinen**
palvelukseen astuminen	**inryckning, -en**
palvelusaika	**tjänstgöringstid, -en**
puolustaa	**försvara** I
puolustusvoimat	**försvarsmakten**
sotilasarvo	**en militärgrad** 3
suorittaa asevelvollisuus	**(full)göra** IV **sin värnplikt**
varuskunta	**en garnison** 3
varusmies, asepalvelusta suorittava henkilö	**en beväring** 2
varusmiespalvelus	**beväringstjänst, -en**

VÄLJ.

14 Mikä sana ei kuulu joukkoon? Perustele valintasi.

1	**a** en rekryt	**b** en beväring	**c** en militärgrad
2	**a** marinen	**b** flygvapnet	**c** en garnison
3	**a** ett uppbåd	**b** ett uppskov	**c** en mönstring
4	**a** rycka in	**b** tjänstgöringstiden	**c** hemförlovas

KUL att veta

Lumpen på svenska

I Finland kan man fullgöra värnplikten på svenska vid Nylands brigad i Dragsvik i Ekenäs. Nylands brigad är landets enda svenskspråkiga truppförband. I vardagligt tal kallas brigaden Dragsvik eller Drakan. Dragsvik är en del av marinen och där utbildas rörliga kusttrupper, bland annat kustjägare, granatkastarmän, pionjärer och båtförare. Många av dem deltar i den legendariska barettmarschen som kräver både fysiska och psykiska krafter. Varje år utbildas cirka 1 500 beväringar i Dragsvik. De kommer från hela landet och ungefär tio procent av dem har finska som modersmål. Undersökningar visar att de flesta blir duktigare på svenska i Dragsvik, samtidigt som de får bättre självförtroende att prata svenska.

Fysiska barettkrav:

Utförd barettmarsch och Cooper, minst 2 900 m
Simning: 200 m under 5 min 30 s
Skytte: minst 2:a klass i skjuttest
Muskelkonditionstest: minst 3,5 poäng i medeltal

Tema
CIVILTJÄNST

SIVIILIPALVELUKSESSA	I CIVILTJÄNSTGÖRING
hakeutua siviilipalvelukseen	**ansöka** II **om civiltjänst**
kutsuntalautakunta	**en uppbådsnämnd** 3
käsitellä anomuksia	**behandla** I **ansökningar**
myöntää lykkäystä	**bevilja** I **uppskov**
palveluspaikka	**en tjänstgöringsplats** 3
peruskoulutusjakso	**en grundutbildningsperiod** 3
siviilipalvelusanomus	**en civiltjänstansökan, -, -ansökningar, -na**
siviilipalveluskeskus	**civiltjänstcentralen**
totaalikieltäytyjä	**en totalvägrare** 5
työpalvelu	**en arbetstjänst** 3
vakaumuksen perusteella	**på grund av övertygelse**
vapautettu sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistumisesta	**befriad från deltagande i militärt försvar**

FYLL I OCH LYSSNA.

Armeija, siviilipalvelus vai jotain muuta?
Täydennä puuttuvat kohdat vihjeiden mukaan. Kuuntele ja tarkista.

Lumpen

skjuta IV upp lykätä, siirtää

1 _____ gäller alla finländska män utom dem som bor på Åland. Det här beror på att Åland är demilitariserat. Det år som pojkarna fyller 18 kallas de till **2** _____. Då bestäms det var och när de ska fullgöra sin värnplikt. Vid uppbådet fattar man också beslut om eventuellt **3** _____ – alltså om pojkarna kan skjuta upp **4** _____, till exempel på grund av studier. Tjänstgöringstiden i armén varierar beroende på hur omfattande utbildning man får.

Civiltjänst

Den som inte vill delta i militärt försvar **5** _____ kan i uppbådet ansöka om att **6** _____. Då kan man efter grundutbildningsperioden i Lappträsk vara **7** _____ på olika kommunala jobb som sjukhus och bibliotek. Tjänstgöringstiden i civiltjänst är för tillfället lika lång som den längsta tjänstgöringen i militärtjänsten. Drygt fem procent av pojkarna väljer civiltjänst.

Eller något annat?

Man kan också bli helt **8** _____, främst av hälsoskäl. Nuförtiden befrias nästan en fjärdedel av alla finländska unga män. De unga män som inte är sjuka, men som inte heller vill göra vapen- eller civiltjänst kallas **9** _____. I Finland kan de hamna i fängelse.

1 Asevelvollisuus
2 kutsunnat
3 lykkäys
4 palvelustaan
5 vakaumuksensa perusteella
6 suorittaa siviilipalvelus
7 työpalvelussa
8 vapautettu palveluksesta
9 totaalikieltäytyjä

LÄS OCH SÖK.

16 **Lue, millaisia kommentteja nuoret kirjoittavat armeijasta. Etsi kommenteista alla olevat ilmaukset.**

När ska ni rycka in? Och var någonstans? Är det någon annan här som ska börja lumpen vid Nylands Brigad?

Jag har alltid vetat att jag tänker fullgöra värnplikten. Det har jag aldrig tvivlat på. Men man kan ju välja annorlunda också.

Hej! Hur kommer de att välja beväringarna till specialtrupperna? Måste man vara i toppform?

Jag började vid Flygvapnet men måste avbryta på grund av en skada. Nu ser det ut som att jag inte kan fortsätta i militären. Jag inleder min tjänstgöring i Lappträsk efter nyår.

1 aiotte astua palvelukseen
2 aikoo aloittaa armeijan Uudenmaan prikaatissa
3 aion suorittaa asevelvollisuuden
4 he tulevat valitsemaan varusmiehet erikoisjoukkoihin
5 Aloitan palvelun Lapinjärvellä uuden vuoden jälkeen.

→ TULEVAN AJAN ILMAISEMINEN s. 92

SKRIV.

17 **Kirjoita 50–80 sanan yleisönosastokirjoitus, jossa pohdit maanpuolustusta ja siviilipalvelusta.**

Kerro

- mitä mieltä olet maanpuolustuksesta yleensä
- miksi menisit tai et menisi armeijaan tai siviilipalvelukseen
- mitä toivot oppivasi armeijassa, siviilipalveluksessa tai muualla

LYSSNA OCH FYLL I.

Kuuntele, mitä mieltä nuoret miehet ovat naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta. Täydennä puuttuvat kohdat.

Tjejerna har ingen obligatorisk tjänstgöring **1** _____.
Finländska kvinnor har **2** _____ kunnat rycka in frivilligt. Av de ungefär 10 000 **3** _____ som varje år börjar militären har cirka 400–500 unga kvinnor årligen velat göra den frivilliga vapentjänsten. Det finns drygt 250 kvinnliga militärer som jobbar **4** _____ för tillfället.

Borde tjejerna också göra lumpen?

Glenn Jag tycker att tjejerna också borde ha någon plikt, till exempel **5** _____.

Benjamin Tja, jag har inte funderat på det där så mycket … fast vi har en tjej i min pluton och hon är precis lika bra som killarna. Hon har lika **6** _____ och gör exakt samma saker som vi gör. Kanske kunde flickorna ha något slags **7** _____ då och då, typ på veckosluten?

Ville Jag tycker inte att det är orättvist att bara killarna har obligatorisk tjänstgöring. Det är väl kanske lite killarnas grej att vara **8** _____.

SÖK PÅ NÄTET.

19 **Etsi lisätietoa asevelvollisuudesta, siviilipalveluksesta ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta muissa pohjoismaissa esim. hakusanoilla *värnplikten i Norden*.**

OBS!

Ajanilmauksia

Ajanilmaukset ovat keskeisiä viestinnässä.
Opettele ja kertaa tärkeimmät.

Vuodet

vuonna 2021	2021, år 2021
tänä vuonna	i år
ensi vuonna	nästa år
viime vuonna	i fjol, förra året
vuoden kuluttua (tulevaa aikaa)	om ett år
vuoden kuluttua (mennyttä aikaa)	efter ett år
vuosi sitten	för ett år sedan

Vuodenajat

tänä/ensi kesänä	i sommar
tänä/ensi syksynä	i höst
tänä/ensi talvena	i vinter
tänä/ensi keväänä	i vår
kesällä	på sommaren
syksyllä	på hösten
talvella	på vintern
keväällä	på våren
viime kesänä	i somras, förra sommaren
viime syksynä	i höstas, förra hösten
viime talvena	i vintras, förra vintern
viime keväänä	i våras, förra våren

Kuukaudet

tammikuussa	i januari

Viikonpäivät

(tänä) torstaina	på torsdag
ensi torstaina	nästa torsdag
torstaisin	på / om torsdagarna
viime torstaina	i torsdags
torstaina 3. syyskuuta	torsdagen den 3 september
torstaiaamuna	på torsdag morgon
torstai-iltana	på torsdag kväll / på torsdagskvällen

Vuorokaudenajat

aamulla	på morgonen
aamupäivällä	på förmiddagen
päivällä	på dagen
keskipäivällä	mitt på dagen
iltapäivällä	på eftermiddagen
illalla	på kvällen
yöllä	på natten
keskellä yötä	mitt i natten
tänä aamuna (mennyt aika)	i morse
tänään	idag
tänä iltana	i kväll
tänä yönä, viime yönä	i natt

Muita ilmauksia

huomenna	i morgon
ylihuomenna	i övermorgon
huomenaamuna	i morgon bitti
viikonloppuna	under / på veckoslutet / i helgen
ensi viikolla	nästa vecka
eilen	igår
toissapäivänä	i förrgår

VÄLJ.

20 **Blogit avaavat armeijan arkea. Valitse ja kirjoita sopivin ajanilmaus.**

en hårknut 2 nuttura
djupfryst, -, -a umpijäässä

Det värsta i lumpen är att vänta hela tiden. Jag ryckte in **1** _____ och nu är jag på min första permission. Äntligen får jag vila **2** _____ med min familj. Nu väntar jag på att få se alla igen när vi måste vara tillbaka i garnisonen **3** _____. Jag har något att visa för de andra tjejerna. Min video om olika hårknutar måste bara ses: en som görs på tre sekunder **4** _____, en som håller hela dagen och en som ryms under hjälmen.

–En okänd soldat–

Jag klarade mig hur bra som helst i armén men **5** _____ var det så kallt att jag höll på att dö. Nu **6** _____ när solen skiner och det är varmt minns jag hur allt blev djupfryst på en sekund. Hoppas att rekryterna **7** _____ får det lättare och att vintern inte blir lika kall som **8** _____.

–Aldrig mera frysa–

1 **a** efter ett år
b på onsdagarna
c i januari

2 **a** i fjol
b under veckoslutet
c om fredagarna

3 **a** igår
b i måndags
c i morgon

4 **a** i morgon bitti
b på morgonen
c i förrgår

5 **a** i vintras
b i övermorgon
c om ett år

6 **a** förra sommaren
b på sommaren
c i våras

7 **a** nästa år
b mitt på dagen
c i morse

8 **a** förra året
b om ett år
c efter ett år

JOBBA MED KOMPISEN.

21 **Kysy ja vastaa ruotsiksi vuorotellen parisi kanssa.**

Vilket år är du född? | Jag är född...

1 Missä kuussa olet syntynyt?
2 Minä päivinä sinulla on ruotsia koulussa?
3 Mikä päivä tänään on?
4 Mitä sinä teet tänä iltana?
5 Minne sinä haluaisit matkustaa kesällä?
6 Mitä unta sinä näit viime yönä?
7 Mihin aikaan sinun täytyy lähteä kouluun huomenaamuna?
8 Mitä sinä teit eilen kello 18?
9 Missä sinä asut 10 vuoden kuluttua?

JOBBA MED KOMPISEN.

22 **A** Kysy ja vastaa vuorotellen ruotsiksi parisi kanssa.
Aloita kysymyksesi kysymyssanalla ja lisää siihen ajanmääre.

Vem var med dig på stan i förrgår?

SKRIV.

22 **B** Kerro menneestä ja tee uusia suunnitelmia.
Kirjoita ruotsiksi viisi lausetta, jotka alkavat ajanmääreellä.

KNÄCK KODEN

Tulevan ajan ilmaiseminen

Voit kertoa tulevasta monella eri tavalla ruotsiksi.

1 **Lue vuoropuhelu nuorten tulevista haasteista. Etsi esimerkit eri tavoista ilmaista tulevaa aikaa.**

Jag rycker in vid Nylands Brigad i sommar.

Astun palvelukseen Uudenmaan prikaatiin ensi kesänä.

Jaha! Det visste jag inte. Vilket datum?

Vai niin! Enpä tiennytkään. Minä päivänä?

Måndagen den 3 juli. När tänker du göra lumpen?

Maanantaina 3. heinäkuuta. Milloin sinä aioit mennä inttiin?

Jag tvekar ännu mellan militären och civiltjänsten. Jag har dålig kondition och jag kommer inte att våga skjuta.

Epäröin vielä armeijan ja siviilipalveluksen välillä. Minulla on huono kunto enkä uskalla ampua.

Tänk inte på sånt! Jag ska i alla fall delta i barettmarschen och få den gröna baretten.

Älä mieti sellaisia! Minä aion joka tapauksessa osallistua barettimarssille ja saada vihreän baretin.

KNÄCK KODEN

Tulevaa tekemistä tai tapahtumia ilmaistaan ruotsin kielessä neljällä eri tavalla.

1 preesens ja tulevan ajan ilmaus

- tavallinen puhekielessä
- tulevan ajan ilmaukset tavallisia adverbeja: *i morgon, nästa år, på fredag, under veckoslutet*

2 *tänker* + perusmuoto

- suunnitelma ja aikomus, joka ei välttämättä toteudu

3 *kommer att* + perusmuoto

- varmasti tapahtuva, usein väistämätön asia

4 *ska* + perusmuoto

- ilmaisee omaa halua, tahtoa tai päätöstä

2 Monenlaisia suunnitelmia. Kysy ja vastaa parisi kanssa.

1 Vad ska du göra efter skolan?
2 Vad äter du ikväll?
3 Vad ska du göra i helgen?
4 Vad tänker du studera om tre år?
5 Vart kommer du att resa i sommar?
6 Vem kommer du att sakna efter gymnasiet?

3 **A** Miten aloitat vapaaehtoistyön? Kirjoita ruotsiksi.

1 Monet koulut aikovat aloittaa yhteistyön eri järjestöjen kanssa. Kiinnostuitko?
2 Suomeen muuttaa uusia ihmisiä tulevaisuudessa. Voitko auttaa heitä jotenkin?
3 Aiotko muuttaa ulkomaille? Harjoittele kieliä jo nyt maahanmuuttajien kanssa!
4 Maapallo tulee muuttumaan. Mitä sinä aiot tehdä ympäristön hyväksi?

3 **B** Vertaa tehtävän 3A tuotoksia parisi kanssa. Mitä tulevan ajan ilmauksia käytitte?

DEL 4

Tänk grönt

Kurssin neljännen osan aiheita ovat ympäristö ja luonto. Tutustut nuoreen yrittäjään ja kuulet hänen suhteestaan ympäristöön. Pohdit ympäristöasioita ja saat luonnonsuojeluvinkkejä.

TAVOITTEET

- osaat kertoa ympäristöstäsi ja suhteestasi luontoon
- saat tietoa luonnonsuojelusta
- harjoittelet kierrätykseen liittyviä ilmauksia
- opit adjektiivien käytön substantiiveina
- opit apuverbien tavoin käytettäviä verbejä

GÖR TESTET.

1 **Testaa yleistietojasi luonnonsuojelusta. Valitse oikea vaihtoehto.**

1 Får man slänga tuggummi i komposten?
a Ja. **b** Nej.

2 Hur lång tid tar det för naturen att bryta ned en plastmugg?
a 10 år **b** 25 år **c** 50 år

3 Vad ska man göra med ett batteri när det inte längre fungerar?
a Slänga bort det.
b Gräva ner det i jorden.
c Ta det tillbaka till butiken.

4 Av allt skräp i stadsmiljö är tobaksrelaterade produkter cirka _____.
a 80 % **b** 50 % **c** 60 %

5 Om någon växt är fridlyst får man inte _____.
a fotografera den
b plocka den
c beundra den

6 Var kan man hitta ett sådant varningsmärke?
a I Norge.
b I Sverige.
c I Finland.

LYSSNA OCH VÄLJ.

2 **Precis on haastatellut nuorta yrittäjää. Kuuntele teksti 4 ja merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.**

	O	V
1 EcoRide myy sähköpolkupyöriä.	☐	☐
2 Martin kiinnitti huomiota autoihin lomamatkallaan Pekingissä.	☐	☐
3 Lukion jälkeen Martin matkusti Japaniin.	☐	☐
4 EcoRidella on tehdas myös Kiinassa.	☐	☐
5 Martin ei osaa kiinaa.	☐	☐
6 Martin on kiinnostunut luonnonsuojelusta.	☐	☐

TEXT 4

Kul att vara miljömedveten

Tjäna pengar eller göra något bra för miljön? Det går att göra både och.

Det konstaterar Martin Walleräng, som är en ung företagare i Sverige. Han driver företaget EcoRide, som tillverkar och säljer elcyklar.

Allt började när Martin gick på gymnasiet. På en semesterresa till Peking märkte han att många kineser hade cyklar med en liten motor.

– På den tiden var elcyklar ovanliga hemma i Sverige, berättar han.

Martin trodde att cyklarna skulle kunna bli populära i Sverige, så efter gymnasiet åkte han till Kina och köpte 25 stycken. Han skapade en sajt och sålde cyklarna på nätet.

– Alla cyklar sålde slut direkt. Det var väldigt bra tajming.

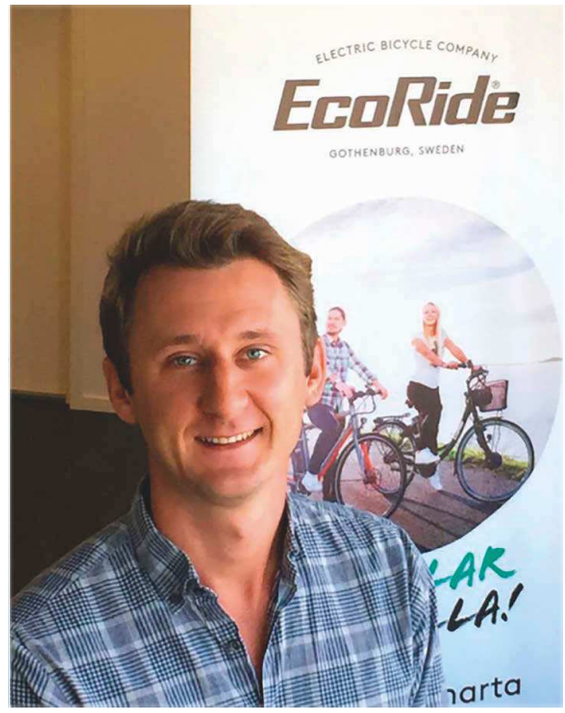

Martin Walleräng är chef för EcoRide.

"Man vill tjäna pengar på bra saker."

Framgången gjorde Martin så modig att han tog ett lån i banken och köpte fler cyklar.

– Jag tog alla pengar jag hade och köpte in en hel container med cyklar. Om man får en lysande idé måste man våga ta risker.

Det visade sig vara ett bra beslut. Efter bara några veckor hade alla cyklar sålt slut. EcoRide började växa och i dag säljer man cyklar i hela Norden. Företaget har till och med en egen fabrik utanför Shanghai i Kina. Martin, som har lärt sig kinesiska, arbetar mycket där.

Att cykla i stället för att åka bil är ett enkelt sätt att bli miljöhjälte. I Sverige är bussarnas och bilarnas andel av koldioxidutsläppen ungefär 30 procent. Cykeln är däremot fri från utsläpp, så om fler cyklade skulle luften bli renare.

Men det räcker inte med att prata om miljö när man säljer cyklar. I EcoRides reklam poängterar man andra saker.

– Vi pratar mest om hur roligt det är att cykla. Att det är bra för miljön är mer en bonus.

Martin säger att miljöfrågor inte får bli tråkiga.

– Det ska vara kul att vara miljömedveten. Vi vill visa att det både går att ha roligt och göra något bra för miljön.

35 Han tror att många andra unga företagare också tycker så här.

– Alla som startar ett företag vill tjäna pengar, men man vill tjäna pengar på bra saker.

Själv skulle han inte vilja jobba med saker som är dåliga för miljön.

– Det skulle inte vara lika roligt att jobba på ett sådant företag.

Det här är en elcykel

En elcykel är en helt vanlig cykel – fast med en hjälpmotor. När det är motvind eller uppförsbacke kan den här motorn ge lite extra kraft. Det går alltså att cykla till skolan eller jobbet utan att bli svettig. De flesta elcyklar laddas med en sladd i helt vanliga eluttag.

Naturligtvis är en vanlig cykel mer miljövänlig än en elcykel. Elcykeln är däremot väldigt mycket bättre för miljön än bilen – och många som skaffar elcykel väljer att inte köra lika mycket bil.

en motvind 2 vastatuuli
en uppförsbacke 2 ylämäki
en sladd 2 johto
ett eluttag 5 pistorasia

TEXT 4

Kul att vara miljömedveten

Kivaa olla ympäristötietoinen

tjäna pengar	**tienata rahaa**	**tjäna, tjänar, tjänade,** har **tjänat** I
går att göra **både och**	voi tehdä **sekä että**	
konstaterar	toteaa	konstatera, konstaterar, konstaterade, har konstaterat I
företagare	**yrittäjä**	**en företagare, företagaren, företagare, företagarna** 5
driver företaget	**johtaa yritystä**	**driva, driver, drev,** har **drivit** IV **ett företag, företaget, företag, företagen** 5
tillverkar och säljer elcyklar	**valmistaa ja myy sähköpyöriä**	**tillverka, tillverkar, tillverkade,** har **tillverkat** I **sälja, säljer, sålde,** har **sålt** IV **en elcykel, elcykeln, elcyklar, elcyklarna** 2
en liten motor	**pieni moottori**	**en motor, motorn, motorer, motorerna** 3
på den tiden	siihen aikaan	
ovanliga	harvinaisia	ovanlig, -t, -a
bli populära	**tulla suosituiksi**	**bli, blir, blev, blivit** IV **populär, -t, -a**
stycken	**kappaletta**	**ett stycke, stycket, stycken, styckena** 4
skapade en **sajt**	**loi sivuston**	**skapa, skapar, skapade,** har **skapat** I **en sajt, sajten, sajter, sajterna** 3
sålde slut direkt	myytiin loppuun välittömästi	
väldigt bra tajming	erittäin hyvä ajoitus	tajming, tajmingen
framgången	**menestys**	**en framgång, framgången, framgångar, framgångarna** 2
modig	**rohkeaksi**	**modig, -t, -a**
ett lån i banken	**lainan pankista**	**en bank, banken, banker, bankerna** 3 **ett lån, lånet, lån, lånen** 5
en **hel** container	**kokonaisen** kontin	**hel, helt, hela** en container, containern, containrar, containrarna 2

en lysande **idé**	loistavan **idean**	lysande (tpm.) **en idé, idén, idéer, idéerna** 3
våga ta risker	**uskaltaa ottaa riskejä**	**våga, vågar, vågade,** har **vågat** I **en risk, risken, risker, riskerna** 3
Det visade sig vara **ett** bra **beslut**.	Se osoittautui olevan hyvä **ratkaisu**.	visa sig, visar sig, visade sig, har visat I sig **ett beslut, beslutet, beslut, besluten** 5
växa	**kasvaa**	**växa, växer, växte,** har **växt** II
till och med	**jopa**	
en **egen** fabrik	**oma** tehdas	**egen, eget, egna** en fabrik, fabriken, fabriker, fabrikerna 3
i stället för	**sijaan**	
ett enkelt **sätt**	helppo **tapa**	enkel, enkelt, enkla **ett sätt, sättet, sätt, sätten** 5
miljöhjälte	ympäristösankariksi	en miljöhjälte, -hjälten, -hjältar, -hjältarna 2
andel av koldioxidutsläppen	osuus hiilidioksidipäästöistä	en andel, andelen, andelar, andelarna 2 ett utsläpp, utsläppet, utsläpp, utsläppen 5
ungefär	suunnilleen	
däremot	sitä vastoin	
fri från utsläpp	päästötön	fri, -tt, -a
luften bli renare	**tulisi ilma puhtaammaksi**	**luft, luften** **ren, -t, -a**
det **räcker** inte med	ei **riitä**	**räcka, räcker, räckte,** har **räckt** II
poängterar man	korostetaan	poängtera, poängterar, poängterade, har poängterat I
tråkiga	**ikäviä, tylsiä**	**tråkig, -t, -a**
ska vara	pitää olla	
miljömedveten	**ympäristötietoinen**	**miljömedveten, -medvetet, -medvetna**

LÄS OCH FORTSÄTT.

3 **Lue teksti 4 ja jatka lauseita.**

1 Martin Walleräng on...
2 Hän johtaa EcoRide yritystä, joka...
3 Menestys sai Martinin niin rohkeaksi, että...
4 Jos saa loistavan idean...
5 Pyöräileminen on autolla ajamisen sijaan...
6 Pyörä on päästötön, joten jos...
7 Martinin yritys haluaa näyttää, että...

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **A Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kohtiin.**

1 **tj**äna
2 f**ö**retaget
3 **e**l**c**yklar
4 m**o**t**o**r
5 **k**öpte
6 m**o**dig
7 fabr**i**k
8 milj**ö**medveten

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **B Kuuntele ja toista lauseet.**

1 Man behöver inte tjäna mycket pengar för att vara miljöhjälte.
2 Martin vågade vara modig och startade ett eget företag.
3 Martins företag har en fabrik i Kina.
4 Tänker du köpa en elcykel med en liten motor?
5 Är du miljöveten?

ÖVERSÄTT.

4 **C Suomenna tehtävän 4B lauseet.**

→ APUVERBIN KALTAISET VERBIT s. 116

SÖK I TEXTEN.

5 **A** **Etsi tekstistä verbi-ilmaukset.**

1 olla ympäristötietoinen _____

2 tienata rahaa _____

3 myydä sähköpyöriä _____

4 tulla suosituiksi _____

5 uskaltaa ottaa riskejä _____

6 alkaa kasvaa _____

7 oppia kiinaa _____

8 tulla puhtaammaksi _____

9 perustaa yritys _____

SKRIV.

5 **B** **Kirjoita neljä lausetta ruotsiksi, joissa käytät tehtävän 5A verbi-ilmauksia.**

FYLL I.

6 **Täydennä teksti Martinista vihjeiden mukaan.**

Martin Walleräng är **1** _____ i Sverige.
Han ville **2** _____ och **3** _____
för miljön. Nu **4** _____ EcoRide, som
5 _____. Allt började när Martin gick på gymnasiet.
6 _____ till Peking märkte han att
7 _____ hade cyklar med en liten motor.
Martin **8** _____!
Han **9** _____ och köpte
en hel container med cyklar. Han **10** _____ och
det visade sig vara ett bra beslut. Efter några veckor hade alla cyklar sålt slut.

1 nuori yrittäjä
2 tienata rahaa
3 tehdä jotain hyvää
4 hän johtaa yritystä
5 myy sähköpyöriä
6 Lomamatkalla
7 monet kiinalaiset
8 sai loistavan idean
9 otti lainan pankista
10 uskalsi ottaa riskejä

VERBEJÄ	VERB
arvostaa	**uppskatta** I
kehittää	**utveckla** I
kierrättää	**återvinna** IV
kompostoida	**kompostera** I
käyttää julkisia	**åka** II **kollektivt**
käyttää uudelleen	**återanvända** II
lahjoittaa	**skänka** II **bort**
lajitella	**sortera** I
parantaa	**förbättra** I
pelastaa	**rädda** I
suojella	**skydda** I, **skona** I, **värna** I **om**
säästää	**spara** I
vähentää, vähentyä	**minska** I
heittää pois	**slänga** II, **kasta** I **bort**
kuolla sukupuuttoon	**dö** IV **ut**
kuluttaa	**förbruka** I, **konsumera** I
kuormittaa	**belasta** I
roskata	**skräpa** I **ned**
saastuttaa	**förorena** I
tuhlata	**slösa** I **(med)**
tuhota	**förstöra** II
vahingoittaa	**skada** I

JOBBA MED KOMPISEN.

7 **A** Testaa, kuinka ympäristötietoinen olet. Vastaa kysymyksiin.

	JA	NEJ
1 Brukar du återvinna dina gamla kläder?	☐	☐
2 Skräpar du ned?	☐	☐
3 Sorterar man sopor i din skola?	☐	☐
4 Förorenar fabriker där du bor?	☐	☐
5 Tycker du att du slösar med vatten?	☐	☐

JOBBA MED KOMPISEN.

7 **B** Esittäkää parinne kanssa tehtävän 7A kysymykset toisillenne. Perustelkaa vastauksenne ruotsiksi.

FYLL I.

8 Mitä ovat Reilun kaupan -tuotteet? Täydennä puuttuvat verbit vihjeiden mukaan.

odla I viljellä
utvecklingsländer, -na kehitysmaat
arbetsvillkor, -en työolosuhteet

Har du köpt Rejäl handel-produkter? Till exempel kaffe, choklad, bananer, blommor eller te? Många av de livsmedel vi dagligen använder odlas i utvecklingsländer. **1** _____ kvalitet? Rejäl handel garanterar att en produkt uppfyller de internationella Fairtrade-kriterierna. Det betyder att odlare och arbetare i u-länderna får tillräcklig lön och **2** _____ sina arbetsvillkor. Genom att köpa Rejäl handel-produkter **3** _____ barn från tungt arbete och ger dem möjligheten att gå i skola. **4** _____ smart? Rejäl handel-produkter kostar oftast lite mer men det betyder bara att arbetare faktiskt har fått pengar för sitt arbete. Rejäl handel garanterar också att odlarna **5** _____ naturen och **6** _____ miljövården.

1 Arvostatko
2 voivat parantaa
3 pelastat
4 Oletko säästänyt
5 suojella
6 kehittää

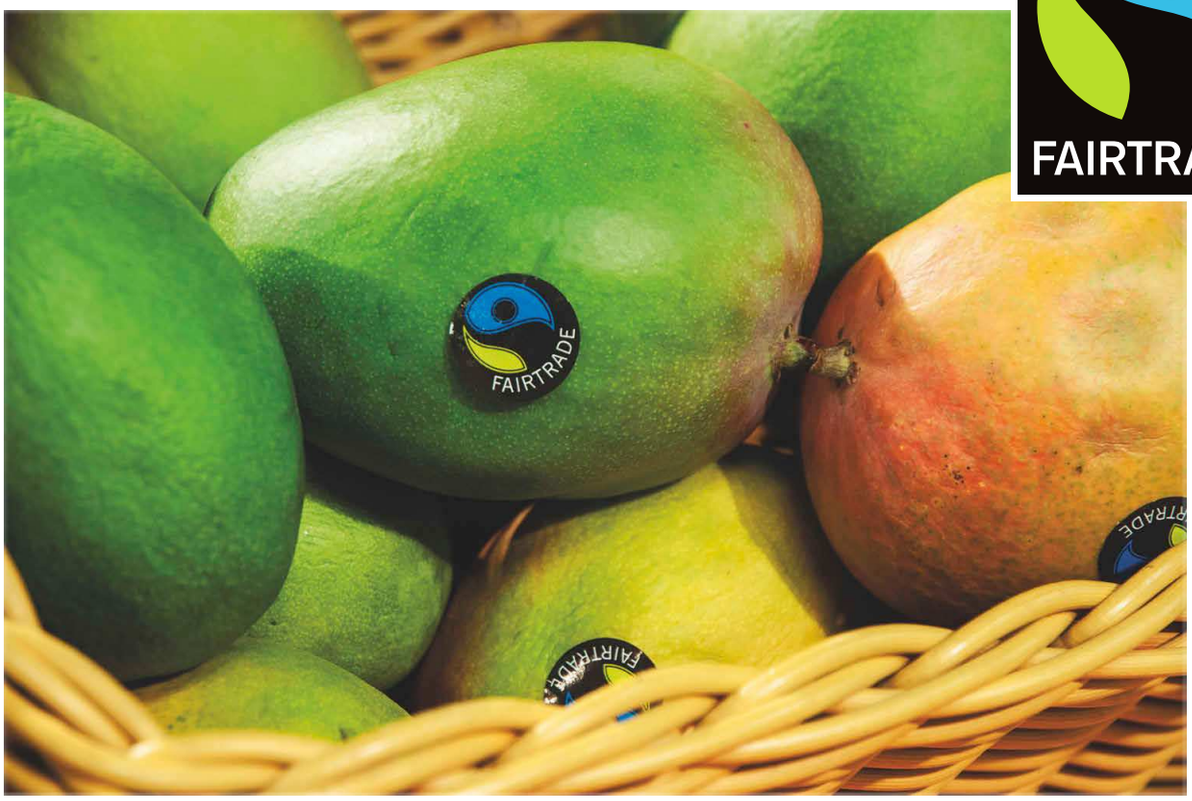

Tema
MILJÖVÅRD

SUBSTANTIIVEJA SUBSTANTIV

eläintensuojelu	**djurskydd, -et**
kierrätyspaperi	**returpapper, -pappret**
luonnonsuojelu	**naturskydd, -et**
lähiruoka	**närproducerad mat, den närproducerade maten; lokal mat, den lokala maten**
puhdas pohjavesi	**rent grundvatten**
roska-astia	**en soptunna** 1, **en papperskorg** 2
suojaava otsonikehä	**skyddande ozonlager, -lagret**
ympäristö	**miljö, -n, omgivning, -en**
ympäristöteko	**en miljögärning** 2

jäte	**ett avfall** 5
ilmaston lämpeneminen	**global uppvärmning, den globala uppvärmningen**
ilmastonmuutos	**klimatförändring, -en**
kertakäyttökulttuuri	**slit-och-släng-mentalitet, -en**
kertakäyttö-pakkaukset	**engångsförpackningar, -na**
myrkky	**ett gift** 3
päästö	**ett utsläpp** 5
roska	**ett skräp** 5, **sopor, -na**
ruoantähteet	**matrester, -na**
torjunta-aine	**ett bekämpningsmedel** 5
UV-säteily	**UV-strålning, -en**

FYLL I.

9 Täydennä ristikko vihjeiden mukaan.

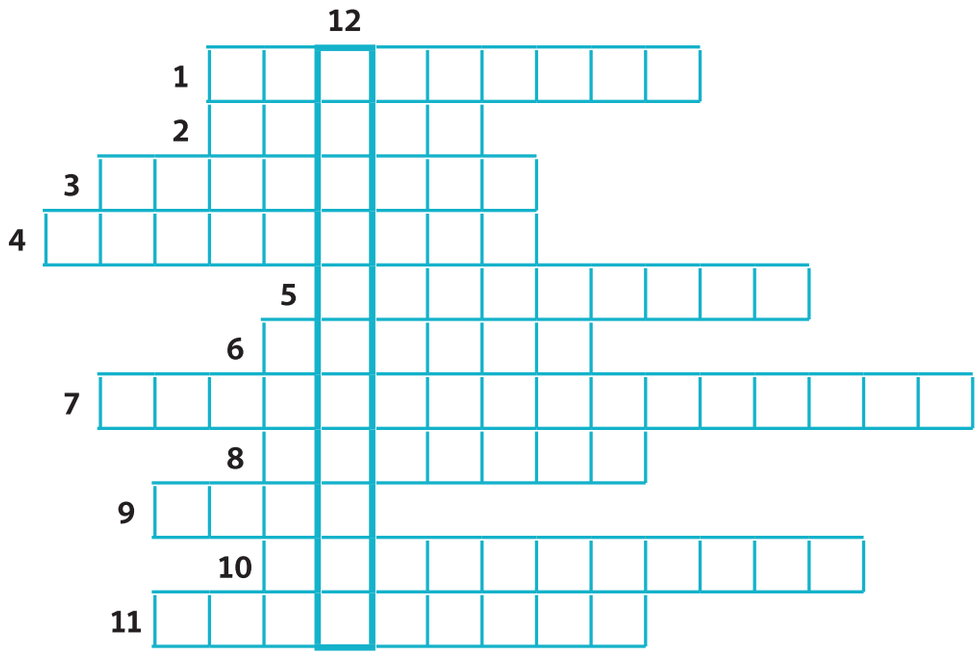

1 ympäristö
2 roska
3 roska-astia
4 säteily
5 eläintensuojelu
6 jäte
7 ilmastonmuutos
8 päästö
9 myrkky
10 kierrätyspaperi
11 otsonikehä

12 Renast i världen? Finlands _____

ADJEKTIIVEJA	ADJEKTIV
koskematon	**orörd, orört, orörda**
puhdas	**ren, -t, -a**
saastumaton	**oföroren/ad, -at, -ade**
raikas, terve	**frisk, -t, -a**
ympäristöystävällinen	**miljövänlig, -t, -a**
likainen	**smutsig, -t, -a**
myrkyllinen	**giftig, -t, -a**
saastunut	**föroren/ad, -at, -ade, oren, -t, -a**
vaarallinen	**farlig, -t, -a**

JOBBA MED KOMPISEN.

10 **A** Kirjoita parisi kanssa lista, jossa on 12 eri adjektiivia ruotsiksi.

SKRIV.

10 **B** Aleksin painajainen. Täydennä puuttuvat kohdat tehtävän 10A adjektiiveilla listanne järjestyksessä. Taivuta adjektiiveja tarvittaessa.

en duva 1 pulu

Jag var en **1** _____ duva. Jag bodde i en pappkartong.
Den var **2** _____. Jag flög till stadens **3** _____
torg. Där åt jag **4** _____ produkter, som jag
kunde hitta i **5** _____ soptunnor. Jag träffade också
6 _____ människor. Plötsligt märkte jag en
7 _____ katt,
som såg väldigt **8** _____ ut.
Den **9** _____ katten
kunde prata. Jag försökte flyga,
men jag kunde inte, eftersom mina
10 _____ fötter var
så **11** _____.
Jag skrek och vaknade.
Jag var helt **12** _____!

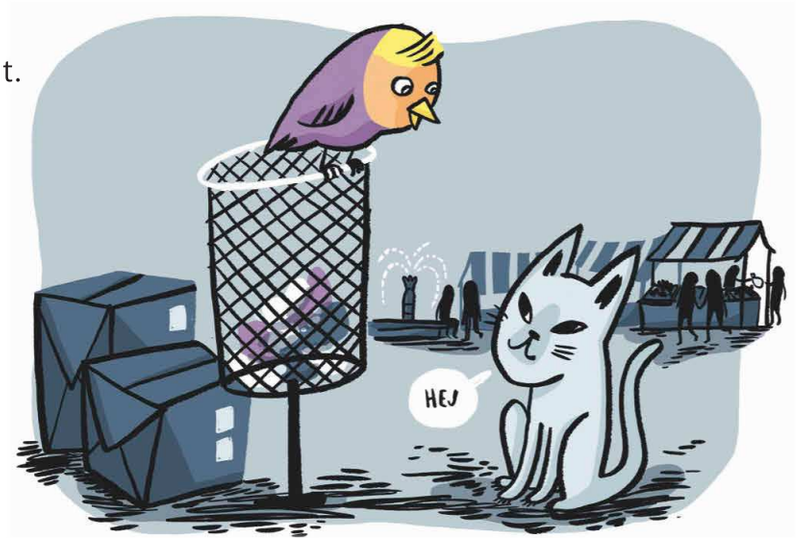

KOMBINERA.

11 Yhdistä sana ja kuva.

UTE I DET GRÖNA

Djur

1 en hare 2
2 en ekorre 2
3 en räv 2
4 en björn 2
5 en älg 2
en fågel 2
6 en skata 1
7 en svan 2
8 ett bi, biet, bin, bina

Träd, bär och blommor

ett träd 5
9 en gran 2
10 en tall 2
11 en björk 2
ett bär 5
12 ett blåbär 5
en blomma 1
13 en liljekonvalj 3

Diverse

14 en buske 2
15 en åker 2
16 en sten 2
17 en sjö 2

UTE I DET GRÖNA

Djur

18 en igelkott 2
19 en kråka 1
20 en uggla 1
en fisk 2
21 en abborre 2

Träd, bär och blommor

22 en stubbe 2
23 ett lingon 5
24 en vitsippa 1

Diverse

25 ett berg 5
26 en älv 2
27 en stuga 1
28 en scout 3
29 en lägereld 2
30 ett tält 5
31 en ryggsäck 2
32 en svamp 2

LYSSNA OCH SKRIV.

12 Kuulet neljä ympäristönsuojeluun liittyvää lausetta.
Kirjoita lauseet sanelun mukaan.

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Kertaa prepositioilmauksia parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 **teltassa**	1 i tältet
2 på stubben	2 **kannon päällä**
3 **kiven edessä**	3 framför stenen
4 bredvid granen	4 **kuusen vieressä**
5 **peltojen välissä**	5 mellan åkrarna
6 mittemot stugan	6 **vastapäätä mökkiä**
7 **repun alla**	7 under ryggsäcken
8 vid lägerelden	8 **nuotion ääressä**
9 **järven yllä**	9 över sjön
10 bakom busken	10 **pensaan takana**

JOBBA MED KOMPISEN.

14 Mikä on lempipaikkasi luonnossa?
Kuvaile maisemaa ruotsiksi parillesi. Parisi piirtää.

SÖK PÅ NÄTET.

15 Vertailevissa ilmaisuissa käytetään paljon eläimiä.
Suomenna vertaukset ja etsi parisi kanssa lisää eläinvertauksia netistä.

- Stark som en björn.
- Arg som ett bi.
- Pigg som en mört.

SAMLA ORD.

16 Laadi oma miellekartta haluamastasi luontoteemasta.

JOBBA MED KOMPISEN.

17 Suunnitelkaa yhteinen mökkireissu. Mitä aiotte tehdä? Kertokaa suunnitelmistanne toiselle parille.

geokätköillä	geocacha I
hakata halkoja	hugga IV ved
istua kalliolla	sitta IV på klippan
kalastaa	fiska I
levätä ja ottaa rennosti	vila I och ta IV det lugnt
meloa	paddla I
mennä kävelylle	ta IV en promenad
mennä piknikille	gå IV på picknick
nauttia hiljaisuudesta	njuta IV av tystnaden
ottaa aurinkoa	solbada I, sola I (sig)
poimia marjoja ja sieniä	plocka I bär och svamp
pyöräillä	cykla I
saunoa	bada I bastu
soudella, soutaa	ro III
suppailla	ståpaddla I, SUP-paddla I
uida	simma I, bada I
vaeltaa	vandra I
viettää aikaa	tillbringa I tid
viettää juhannusta	fira I midsommar

LYSSNA OCH SVARA.

18 Kuuntele, mitä Krister kertoo partiourastaan ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

Var redo! Alltid redo!

1. Mitkä ominaisuudet Krister liittää partiolaiseen?
2. Mistä Krister on erityisen kiinnostunut?
3. Miksi Krister mainitsee metsän?
4. Mikä Kristerin mielestä pitää lopettaa?
5. Mistä Krister lopuksi muistuttaa?

FYLL I OCH KRYSSA FÖR.

19 Sinustako koulun ympäristösankari?
Täydennä tekstiin puuttuvat käskymuodot.
Merkitse rastilla ne kohdat, jotka toteutuvat kohdallasi.

en bov 2 rosvo
be IV om bilskjuts pyytää autokyytiä
ett löv 5 lehti

10 tips som gör dig till skolans miljöhjälte

1 _____ **på loppis!** (Mene)

Att tillverka kläder leder till stora utsläpp. Skänk dina gamla plagg till välgörenhet och handla begagnat på loppis! Det är bra för både miljön och plånboken. ☐

2 _____ **cykeln!** (Ota)

Bilen är en av de största miljöbovarna. Att cykla är bättre än att be om bilskjuts! Och om det är dåligt väder – åk kollektivt! ☐

3 _____ **tåget!** (Valitse)

Ska du och familjen på semesterresa? Är det möjligt att välja tåget eller båten? Att flyga är det värsta du kan göra för miljön. ☐

4 **Panta och** _____**!** (kierrätä)

Nästan allt skräp går att återvinna – om du sorterar papper, glas och plast rätt. ☐

5 _____ **en pizza!** (Tee)

Det är dåligt för miljön att slänga mat. Nästan allt vi slänger går fortfarande att äta, och gamla rester kan passa bra på pizzan eller i pastasåsen. ☐

6 _____ **grönt!** (Syö)

Inhemska grönsaker, bär och rotfrukter är ett bra val och det bästa är att köpa närproducerad mat. ☐

7 _____ **en vattenflaska!** (Hanki)

I Norden har vi bra kranvatten, så vi behöver inte köpa vatten på flaska. Varför inte ta med en tom vattenflaska till skolan som du kan fylla med kranvatten när du är törstig. ☐

8 _____ **rätt kaffe!** (Juo)

Varor som skonar miljön är märkta med exempelvis en svan, ett löv eller en blomma. Om du exempelvis dricker miljömärkt kaffe används mindre bekämpningsmedel. ☐

9 _____ **din gamla mobil!** (Myy)

Vad gör du med din gamla mobil när du köper en ny? Genom att ge bort den kommer den till nytta, vilket ger en miljövinst. Du kan också tjäna pengar på att sälja dina gamla prylar. ☐

10 **Ryck ur sladden!** (Irrota johto!)

Du stänger väl av datorn eller tv:n när du inte använder dem? Och du rycker väl ur sladden när mobilen är färdigladdad? Om du gör det förbrukas det mindre energi. ☐

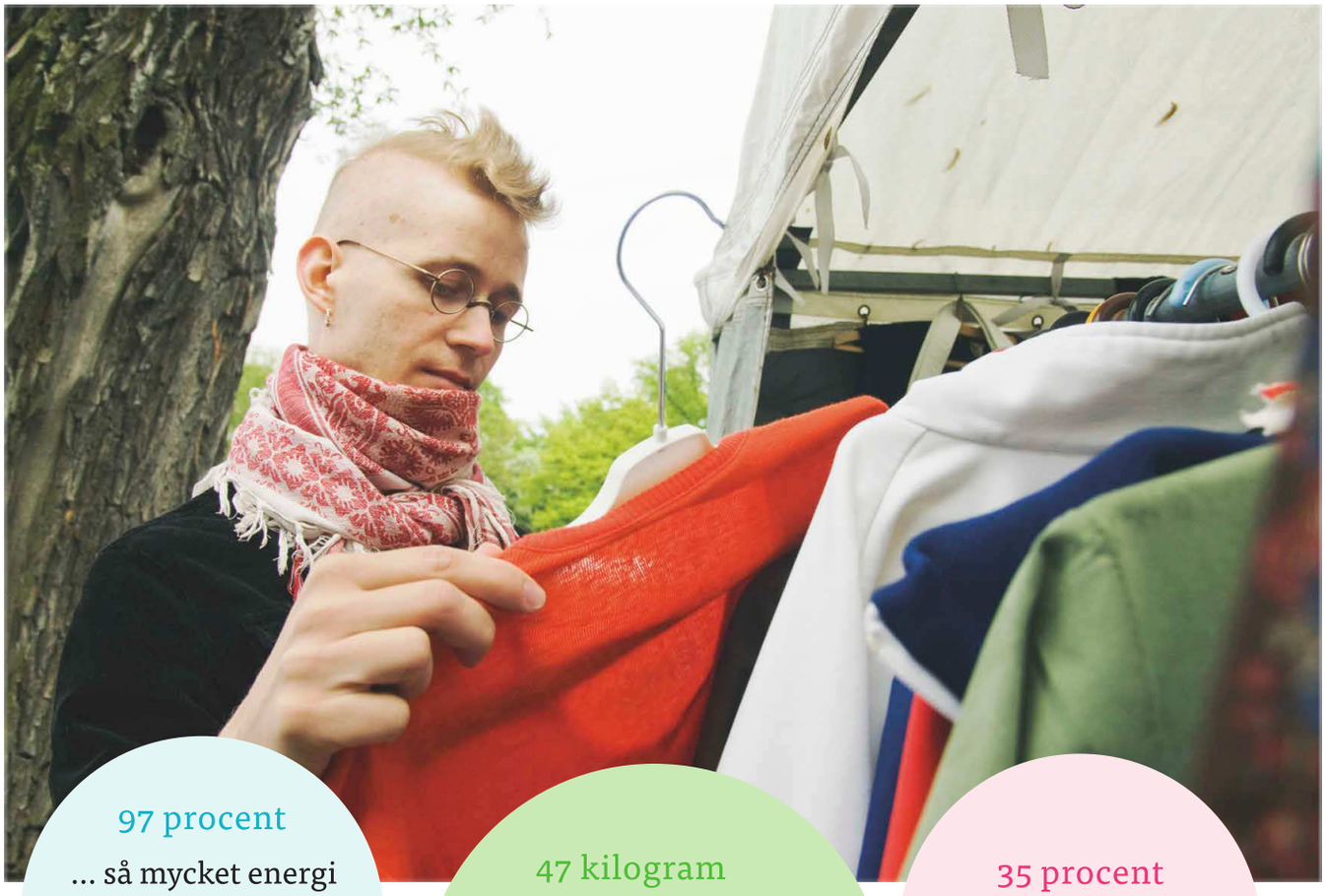

97 procent

... så mycket energi sparar du på att köpa begagnade kläder i stället för nya.

47 kilogram

... så stora blir utsläppen av koldioxid om du flyger 300 kilometer. Tar du tåget blir utsläppen 0,6 gram!

35 procent

... så stor del av maten slänger ett vanligt hushåll.

Källa: Sveriges Konsumenter, SJ, Naturvårdsverket

SÖK OCH SKRIV.

20 Etsi, miten seuraavat asiat ilmaistaan toisin tehtävän 19 ympäristösankaritekstissä.

1 Köp begagnade kläder. _____

2 Använd kollektivtrafiken. _____

3 Käka t.ex. grönsaker. _____

→ ADJEKTIIVI SUBSTANTIIVINA s. 119

PRESENTERA.

21 Osallistut valokuvakilpailuun. Lähetä kuvaehdotuksesi seuraavan vuoden ympäristökalenteriin. Kuvan aihe on *Min hemort*. Kirjoita myös kuvateksti.

JOBBA MED KOMPISEN.

22 **A** Oletko ympäristöystävällinen? Keskustele parisi kanssa ruotsiksi. A aloittaa.

A	B
1 **Onko sinulla tapana käydä kirppiksellä?**	1 Brukar du gå på loppis?
2 Jag skänker mina gamla plagg/kläder till välgörenhet.	2 **Lahjoitan vanhat vaatteeni hyväntekeväisyyteen.**
3 **Pyöräiletkö mielelläsi?**	3 Cyklar du gärna?
4 Att åka kollektivt är bättre än att be om bilskjuts.	4 **Julkisilla matkustaminen on parempi kuin autokyydin pyytäminen.**
5 **Lentäminen on pahinta, mitä voit tehdä luonnolle.**	5 Att flyga är det värsta (som) du kan göra för miljön.
6 Återvinner du allt vad du kan?	6 **Kierrätätkö kaiken minkä voit?**
7 **Onko sinulla tapana heittää ruokaa pois?**	7 Brukar du slänga/kasta bort mat?
8 Det bästa är att äta närproducerad/lokal mat.	8 **Parasta on syödä lähiruokaa.**
9 **Käytätkö ympäristöystävällisiä elintarvikkeita?**	9 Använder du miljövänliga livsmedel/matvaror?

JOBBA MED KOMPISEN.

22 **B** Kysykää toisiltanne tehtävän 22A kysymykset ruotsiksi. Kertokaa itsestänne ja tavoistanne.

SKRIV.

23 Keksi omia kierrätysaiheisia iskulauseita.

SPELA IN.

24 Tee video siitä, miten itse kierrätät.

GÖR TESTET.

25 **Valitse sinua eniten kuvaava vaihtoehto, niin saat tietää, mikä auto olisit. Suomenna tuloksesi.**

Vilken bil är du?

1 Om du hade en superkraft, vad skulle det vara?

a Jag vill kunna flyga!
b Jag vill vara jättesnabb!
c Jag vill vara osynlig!
d Jag vill vara starkare än någon annan!
e Jag vill läsa andras tankar!

2 Välj ett drömhus.

a ett gammalt skolhus
b ett stort slott
c en personlig och modern villa
d en vacker hästgård
e en lyxig ateljévåning

3 Var kör du helst?

a på landsbygden
b på motorvägen
c på bergsvägar
d på en strandväg
e på stan

4 Vad brinner du för?

a orörd natur
b lyxiga segelbåtar
c extrema idrottsgrenar
d vita paradisstränder
e doftande trädgårdar

osynlig, -t, -a näkymätön

5 Om du var en katt, vad för en katt skulle du vara?

a en snäll huskatt
b en rysk blå katt
c en hårlös sphynx
d en vit långhårig katt
e en envis svart katt

6 Vad skulle du vilja göra på semestern?

a Jag vill vara i lugn och ro, och njuta av god mat!
b Ta med tio bästisar på lyxsemester till havet.
c En road trip – köra till spännande platser och göra något spontant!
d En all-inclusive resa av hög kvalitet.
e En äventyrsresa till ett exotiskt resmål.

7 Dags för fredagsmys – vad ska du titta på?

a en komedi
b en agentfilm
c en science fiction-film
d en dramadokumentär
e en deckare

Flest a: Mini Cooper

Du chillar och njuter av livet! Du är positiv och älskar att åka överallt utan stress. Andra människor kan lita på dig – du hjälper alltid till. Du har frihet i blodet. Du charmar alla!

Flest b: Bugatti Veyron

Du är en tuffing. Du brinner för fart! Du har alltid haft ett behov av att synas. Du är lyxig och du älskar framgång. Du slösar pengar, och du har massor av dem! Du vill vara unik och oförglömlig!

Flest c: Bentley Continental Gt

Du utstrålar stil och självförtroende och du vill visa upp det. Du samlar blickar och njuter av prestige. Du uppskattar lite lyx i vardagen och en solig resa genom landsbygden i gott sällskap är något du älskar.

Flest d: Nissan GT-R

Att leva med dig är ett äventyr! Du är modig och har glimten i ögat. Dina vänner är vana vid att du alltid har nya kreativa tankar. Du kan se saker ur olika perspektiv. Du är äkta och nyfiken.

Flest e: Tesla Model S

Du är väldigt sportig. Du reagerar snabbt. Det som gör dig speciell är att vara annorlunda, kreativ men också beslutsam. Du vänder blickar när du kör förbi. Du bär ansvar för naturen.

KNÄCK KODEN

Apuverbin kaltaiset verbit

Joitakin verbejä käytetään usein toisen verbin kanssa kuten apuverbejäkin. Tällöin toinen verbi on perusmuodossa kuten apuverbiinkin liittyvä verbi.

Ibland **behöver** jag **ta** det lugnt.
Joskus minun tarvitsee ottaa rennosti.

Då **brukar** jag **gå** ut i naturen.
Silloin minulla on tapana mennä luontoon.

Efteråt **orkar** jag **läsa** läxor bättre.
Jälkeenpäin jaksan lukea läksyjä paremmin.

1 A Lue ympäristönsuojelusta kertovat lauseet ja merkitse verbit.

1 Råkar du vara en miljöhjälte?
2 En miljöhjälte behöver inte skämmas. Hen brukar tänka grönt och tycks älska naturen.
3 En miljöbov orkar inte sortera och hinner inte återvinna.
4 Hur vågar du slösa med vatten?
5 Låt naturen vara ifred.
6 Alla måste göra sitt – du slipper inte ta ansvar.

1 B Kirjoita verbi-ilmaukset ruotsiksi.

1 satutko olemaan _____
2 ei tarvitse hävetä _____
3 on tapana ajatella _____
4 tuntuu rakastavan _____
5 ei jaksa lajitella _____
6 ei ehdi kierrättää _____
7 uskallat tuhlata _____
8 anna olla rauhassa _____
9 et pääse vastuun ottamisesta _____

KNÄCK KODEN

1 C Lisää taulukkoon suomennokset.

behöva II göra	behöver	behövde	behövt	*tarvita tehdä*
bruka I göra	brukar	brukade	brukat	
hinna IV göra	hinner	hann	hunnit	
låta IV göra	låter	lät	låtit	
orka I göra	orkar	orkade	orkat	
råka I göra	råkar	råkade	råkat	
slippa IV göra	slipper	slapp	sluppit	
tyckas II göra	tycks	tycktes	tyckts	
våga I göra	vågar	vågade	vågat	

2 Lue Lassen lähettämä postaus. Täydennä verbit oikeissa muodoissaan sopiviin kohtiin.

komma IV | njuta IV | vandra I | se IV | köpa II | spela I | delta IV

Hälsningar från vår höstvandring!

Jag råkade **1** _____ en annons om en höstvandring i tidningen.
Det lät lockande. Jag bestämde mig ganska snabbt – jag ville **2** _____!
Jag behövde bara **3** _____ en ny ryggsäck. ”Orkar du verkligen
4 _____ många timmar i fjällen?” frågade mina kompisar.
De visste att jag bara brukar **5** _____ datorspel hemma.
Nu är jag här och **6** _____ av tystnad och frihet! Jag är
supernöjd att jag vågade **7** _____ hit!

3 **Pernilla kertoo harrastuksestaan. Täydennä verbi-ilmaukset.**

geocaching, **-en** geokätköily

Friluftsliv är min grej. Lyckligtvis **1** _____ en ny trevlig hobby – geocaching. Den passar mig perfekt, eftersom jag **2** _____ ute i det gröna. Jag **3** _____ med det efter skoldagar och dessutom **4** _____ olika prylar. Nu **5** _____ en ny kamera för att få finare bilder till min blogg. Geocaching är ett bra sätt att lära känna sin närmiljö. Det är också nyttigt: jag mår bättre och **6** _____ mer i skolan.

1 olen sattunut löytämään
2 tykkään hölkätä
3 ehdin harrastaa
4 minulla on tapana käyttää
5 minun tarvitsee hankkia
6 jaksan opiskella

4 **A Mitä teet kesälomallasi? Jatka lauseita haluamillasi verbi-ilmauksilla.**

1 Jag brukar ...
2 Ibland slipper jag ...
3 I sommar tänker jag ...
4 Eftersom jag inte behöver ...

4 **B Käännä lauseiden alut ruotsiksi ja jatka niitä haluamillasi verbi-ilmauksilla.**

1 Koko kesää en jaksa...
2 Perheeni tuntuu...
3 Uskallankohan...
4 Toivottavasti ehdin...

KNÄCK KODEN

Adjektiivi substantiivina

Adjektiiveilla ei aina ole sanaa, jota se kuvailee.
Tällöin se toimii itsenäisesti substantiivina.

1 **A Sudenpennut laativat luonnonsuojeluaiheisen julisteen. Suomenna lauseet.**

1 Köp hellre begagnat än nytt.
2 Man får inte gå mot rött.
3 Ät vegetariskt!
4 Man måste vara optimist och tro på det bästa.
5 Det minsta vi kan göra är att sortera våra sopor.
6 Var mycket ute i det gröna!
7 Alla ska göra sitt bästa!

1 **B Tutki adjektiivien käyttöä ja täydennä sääntö.**

Kun puhutaan **asioista**, adjektiivista käytetään _____-suvun muotoa.

Epämääräinen muoto: **nytt**, **rött**. Määräinen muoto: **det nya**, **det röda**.

2 Vilinää partioleirillä. Lue lauseet ja etsi sanat: aikuinen, aikuiset.

1 Bara en vuxen och elva barn deltog i scoutlägret.

2 Den vuxne hade fullt upp med olika sysslor.

3 Han tänkte att det vore lättare med fler vuxna, men han klarade sig bra, eftersom han visste att de andra vuxna var på jobb.

Kun puhutaan **henkilöistä**, käytetään en-suvun muotoa.

en vuxen	*aikuinen*
den vuxn**a**, den vuxn**e**	*aikuinen*
vuxna	*aikuisia*
de vuxna	*aikuiset*

3 Täydennä vastakohtaparit.

1 de långa – de korta

2 det roligaste – det tråkigaste

3 de gamla – _____

4 det värsta – _____

5 den mörkhåriga – _____

6 den store – _____

7 de obekanta – _____

8 de rika – _____

4 Valitse ja kirjoita lauseisiin sopivat substantivoidut adjektiivit.

1 Vi såg flera _____ på scoutlägret.

2 _____ vet mycket om miljö och naturskydd.

3 Kämpar _____ för ett skräpfritt Finland?

4 _____ borde lära **5** _____ att respektera naturen.

6 Jag hoppas på _____.

1 **a** gröna
b bekanta

2 **a** De blonda
b De miljömedvetna

3 **a** De bekanta
b De Gröna

4 **a** De vuxna
b De unga

5 **a** de vuxna
b de unga

6 **a** det värsta
b det bästa

5 Kirjoita kysymykset ruotsiksi ja vastaa niihin omalta osaltasi. Vertaa vastauksia parisi kanssa.

1 Käveletkö usein päin punaista?

2 Yritätkö aina tehdä parhaasi?

3 Syötkö mielelläsi kasvisruokaa?

4 Ajatteletko useammin hyvää kuin pahaa?

5 Ovatko nuoret nykyään ympäristöystävällisiä?

6 Kuunteletko joskus klassista ulkona luonnossa?

DEL 5

Senaste nytt

Kurssin viidennessä osassa perehdyt uutisen laatimiseen ja erilaisten postausten kommentointiin. Tutkit uutisen rakennetta, keskustelet uutisista, kommentoit niitä ja laadit lopuksi oman uutisen yhteistyössä tiimisi kanssa.

TAVOITTEET

- opit tulkitsemaan uutistekstejä
- osaat kommentoida asiallisesti netin eri foorumeissa
- harjoittelet ajankohtaisista asioista keskustelemista
- osaat laatia uutisen ruotsiksi
- opit lisää verbin perusmuodon käytöstä

TITTA OCH SVARA.

1 **Katso Precis-uutiset ja vastaa kysymyksiin.**

1 Mitä aiheita uutisissa käsitellään?

2 Mitä sähköpyörän etuja asiantuntijatoimittaja mainitsee? Merkitse rastilla mainitut asiat.

- **a** Sähköpyörä on turvallisempi ajoneuvo kuin mopo. ☐
- **b** Sähköpyörällä ajaminen voi olla yhtä tehokasta liikuntaa kuin ajaminen tavallisella polkupyörällä. ☐
- **c** Sähköpyörän akkua voi ladata polkemalla. ☐
- **d** Euroopassa myydään melkein 2 miljoonaa sähköpyörää vuodessa. ☐
- **e** Suomessa 10 % polkupyöristä on sähköpyöriä. ☐
- **f** Sähköpyörän hinta tulee todennäköisesti laskemaan nykyisestä. ☐

LÄS OCH SVARA.

2 **Seuraavalla aukeamalla on uutinen. Lue siitä vain otsikko, johdantokappale ja väliotsikot ilman sanaston apua. Kerro kahdella virkkeellä suomeksi, mistä uutinen kertoo.**

TEXT 5

Elevernas jätteloppis storsuccé

I lördags avslutades Katedralskolans temavecka om engagemang. Under hela dagen fylldes gymnastiksalen med en jättelik loppmarknad där alla pengar går till en skola i Rumänien.

Det är fullt med folk inne på Katedralskolan. Trots att det är lördag lyser det i den gamla tegelbyggnaden. I gymnastiksalen står Filip Eriksson och säljer en spegel.

– Kolla, vilken snygg tavla, säger han och håller upp spegeln framför en elegant dam.

Han försöker få henne att betala 150 kronor, men hon protesterar:

– Det där fantastiska porträttet är värt minst 200, säger hon och plockar fram plånboken.

Elevernas idé

Lördagens loppmarknad avslutade Katedralskolans temavecka om engagemang.

– Det är en myt att ungdomar inte brinner för något. De är jätteengagerade och nöjer sig inte med bara prat, säger initiativtagaren och historieläraren Helga Axelsson.

Under hela veckan har all undervisning handlat om olika sorters engagemang, men loppisen var elevernas egen idé.

– Vi ville göra skillnad på riktigt, säger Emma Strandell som är ordförande i elevkåren.

Katedralskolan har sedan länge en rumänsk vänskola i Rumänien. Förra året åkte några av eleverna dit, och alla blev djupt berörda.

– Byn ligger vid en soptipp, och barnen får leta mat bland soporna. Många är helt ensamma, för deras föräldrar har åkt utomlands för att tigga, berättar hon och torkar bort en tår.

När eleverna kom hem från Rumänien kände många att de ville göra något konkret, och Emma föreslog att de skulle ordna loppis och skicka pengarna till en hjälporganisation.

– Alla tyckte det kändes superbra att våra gamla prylar blir skolmat och läroböcker. Att återvinna är dessutom bra för miljön, säger hon.

Gav 50 000 kronor

Lärarna gillade idén och projektet växte. Nästan hela skolan blev inblandad. Eleverna på livsmedelsprogrammet ordnade ett kafé. Musikeleverna arrangerade en välgörenhetskonsert. Eleverna på ekonomprogrammet fick sköta redovisningen. Efter loppisen får vi tag på Wilma Simonsdotter, som går i trean.

– Vi fick in 50 000 kronor, jublar hon. Tänk vad många barn som kan få mat och skolböcker nu.

Och Filip Eriksson, han som sålde en spegel för 200 kronor, är också nöjd med dagen. Han utbildar sig till säljare och i dag har han fått bra praktik.

TEXT 5

Elevernas jätteloppis storsuccé

Oppilaiden suurkirppis valtava menestys

avslutades	päättyi	
temavecka om **engagemang**	**aktiivisen osallistumisen** teemaviikko	**engagemang, -et**
fylldes gymnastiksalen med **en** jättelik **loppmarknad**	valtava **kirpputori** täytti liikuntasalin	jättelik, -t, -a **en loppmarknad, loppmarknaden, loppmarknader, loppmarknaderna** 3
i Rumänien	Romaniassa	
lyser det i den gamla tegelbyggnaden	vanhassa tiilirakennuksessa on valot	lysa, lyser, lyste, har lyst II en tegelbyggnad, -byggnaden, -byggnader, -byggnaderna 3
håller upp spegeln	pitelee peiliä	
en elegant dam	elegantti nainen	elegant, -, -a en dam, damen, damer, damerna 3
protesterar	**vastustelee**	**protestera, protesterar, protesterade,** har **protesterat** I
värt minst 200	vähintään 200:n arvoinen	värd, värt, värda
plockar fram **plånboken**	ottaa esiin **lompakon**	plocka fram, plockar fram, plockade fram, har plockat I fram **en plånbok, plånboken, plånböcker, plånböckerna** 3*
avslutade	päätti, lopetti	avsluta, avslutar, avslutade, har avslutat I
en myt	myytti, uskomus	en myt, myten, myter, myterna 3
brinner för något	**ole innostuneita** mistään	**brinna, brinner, brann,** har **brunnit** IV **för**
jätteengagerade	todella aktiivisia toimimaan	jätteengagerad, -engagerat, -engagerade
nöjer sig inte **med** bara prat	eivät **tyydy** vain puheeseen	**nöja sig, nöjer sig, nöjde sig,** har **nöjt** II **sig med**
initiativtagaren	**aloitteentekijä**	**en initiativtagare, -tagaren, -tagare, -tagarna** 5
göra skillnad på riktigt	**oikeasti saada aikaan muutosta**	**göra skillnad, gör skillnad, gjorde skillnad,** har **gjort** IV **skillnad**
ordförande i elevkåren	oppilaskunnan puheenjohtaja	en ordförande, ordföranden, ordförande, ordförandena 5 en elevkår, elevkåren, elevkårer, elevkårerna 3

rumänsk	romanialainen	rumänsk, -t, -a
blev djupt berörda	liikuttuivat syvästi	berörd, berört, berörda
byn	kylä	en by, byn, byar, byarna 2
vid en soptipp	kaatopaikan laidalla	en soptipp, soptippen, soptippar, soptipparna 2
leta	**etsiä**	**leta, letar, letade,** har **letat** I
bland soporna	roskien seasta	sopor, soporna
för att **tigga**	**kerjäämään**	**tigga, tigger, tiggde,** har **tiggt** II
torkar bort en tår	pyyhkii pois kyyneleen	torka bort, torkar bort, torkade bort, har torkat I bort en tår, tåren, tårar, tårarna 2
något **konkret**	jotakin **konkreettista**	**konkret, -, -a**
föreslog	**ehdotti**	**föreslå, föreslår,** **föreslog,** har **föreslagit** IV
till **en hjälporganisation**	**avustusjärjestölle**	**en hjälporganisation, -organisationen,** **-organisationer, -organisationerna** 3
prylar	**tavaroistamme**	**en pryl, prylen, prylar, prylarna** 2
projektet växte	**projekti kasvoi**	**ett projekt, projektet,** **projekt, projekten** 5
blev inblandad	osallistui, oli mukana	inblandad, inblandat, inblandade
eleverna på livsmedelsprogrammet	elintarvikelinjan opiskelijat	
en välgörenhetskonsert	hyväntekeväisyyskonsertin	
eleverna på ekonomprogrammet	talouslinjan opiskelijat	
sköta redovisningen	**hoitaa** kirjanpidon	**sköta, sköter, skötte,** har **skött** II redovisning, redovisningen
får vi tag på	**saamme kiinni**	
jublar	riemuitsee	jubla, jublar, jublade, har jublat I
nöjd	**tyytyväinen**	**nöjd, nöjt, nöjda med**
utbildar sig till säljare	kouluttautuu myyjäksi	utbilda sig, utbildar sig, utbildade sig, har utbildat I sig en säljare, säljaren, säljare, säljarna 5
praktik	työharjoittelua	praktik, praktiken

LÄS OCH SKRIV.

3 Hyvin laadittu uutinen vastaa yleensä näihin viiteen kysymykseen.
Lue uutinen *Elevernas jätteloppis storsuccé* ja poimi sen ydinkohdat ruotsiksi.

1 Vad?
2 När?
3 Var?
4 Vem?
5 Varför?

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **A** Kuuntele ja toista sanat.
Kiinnitä huomiota tummennettuihin kohtiin.

1 storsu**ccé**
2 **eng**a**g**emang
3 jätte**eng**a**g**erade
4 ini**tia**tivtagaren
5 **hj**älporganisa**tion**
6 pro**j**ektet
7 **arr**an**g**erade

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **B** Kuuntele ja toista lauseet.

1 Eleverna arrangerade en jätteloppis som blev en storsuccé.
2 Historieläraren var initiativtagaren och alla elever var jätteengagerade i hela projektet.
3 Engagemanget gav 50 000 kronor som skickades till Rumänien via en hjälporganisation.

JOBBA MED KOMPISEN.

5 Kerro parisi kanssa lyhyesti ruotsiksi uutisen *Elevernas jätteloppis storsuccé* sisältö tehtävän 3 avulla.

FYLL I OCH ÖVERSÄTT.

6 **Täydennä prepositiot ja suomenna lauseet.**

1 Måste vi alla brinna _____ något?

2 Jag vill inte nöja mig _____ att vara tyst.

3 Jag vill göra något konkret _____ riktigt.

4 Annars kan jag inte vara nöjd _____ mig själv.

5 _____ att det kräver mycket tid vill jag vara med i olika sorters engagemang.

SÖK OCH SKRIV.

7 **A Etsi tekstistä seuraavat ajanilmaukset.**

1 viime lauantaina _____

2 koko päivän ajan _____

3 on lauantai _____

4 koko viikon ajan _____

5 jo kauan _____

6 viime vuonna _____

7 nyt _____

8 tänään _____

SKRIV.

7 **B Tee omia lauseita. Käytä tehtävän 7A ajanilmauksia ja annettuja sanoja.**

- hoitaa
- ehdottaa
- tyytyä johonkin
- protestoida
- etsiä
- kerjätä
- saada kiinni
- tavaroita
- lompakko

SUBSTANTIIVEJA SUBSTANTIV

argumentti	**ett argument** 5
artikkeli	**en artikel** 2
fakta	**ett faktum, faktumet, faktum/fakta, faktumen/fakta** 5
gallup, mielipidetutkimus	**en gallup** 2, **en opinionsundersökning** 2
ingressi, johdantokappale	**en ingress** 3
lisätieto	**en tilläggsuppgift** 3
mielipidekysely	**en enkät** 3
lähde	**en källa** 1
näkökulma johonkin	**en syn** 3 **på något**
(jostakin) näkökulmasta	**ur en synvinkel** 2, **från en synpunkt** 2
otsikko	**en rubrik** 3
taustatieto	**en bakgrundsinformation** 3
väliotsikko	**en mellanrubrik** 3
yksityiskohta	**en detalj** 3

FYLL I.

8 Täydennä ristikko vihjeiden mukaan.

1 Där berättar du med ett par meningar vad din text kommer att handla om.

2 Med den börjar du din text.

3 informationer som är sanna

4 Om du vill veta vad folk tycker och tänker om något kan du göra en _____.

5 en småsak i texten

6 Där har du hämtat den ursprungliga informationen till din text.

7 Med hjälp av dem motiverar du din åsikt.

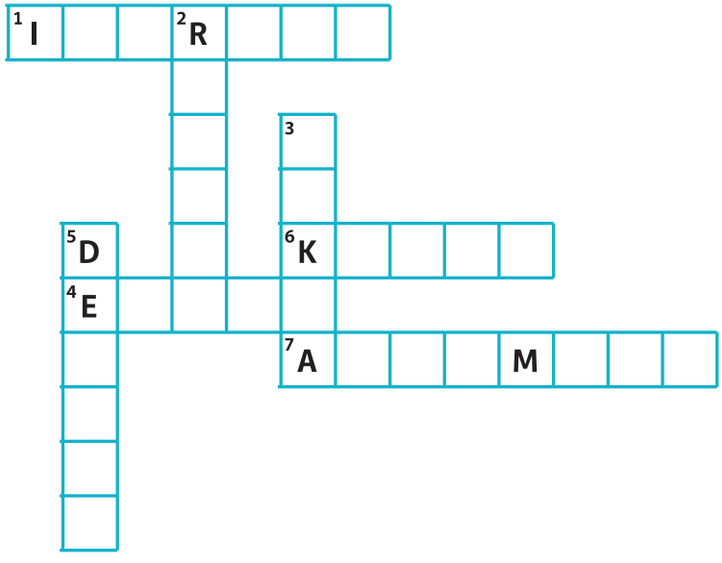

VERBEJÄ	VERB
argumentoida	**argumentera** I
haastatella	**intervjua** I
herättää tunteita	**väcka** II **känslor**
kommentoida	**kommentera** I
käsitellä	**handla** I **om, behandla** I
lainata, siteerata	**citera** I
ottaa selville	**ta** IV **reda på**
painottaa, korostaa	**betona** I, **framhäva** II, **poängtera** I, **understryka** IV
perustella	**motivera** I
reagoida johonkin	**reagera** I **på**
referoida, selostaa lyhyesti	**referera** I
selittää	**förklara** I
seurata	**följa** II
tarkastella	**granska** I
tiivistää	**sammanfatta** I
todeta	**konstatera** I
tuoda esiin	**ta** IV **upp**
väittää	**påstå** IV

KOMBINERA.

9 Yhdistä verbi ja selitys.

1	intervjua	_____	berätta kort om saken i fråga
2	citera	_____	framhäva något viktigt
3	betona	_____	ställa frågor till någon och få svar
4	sammanfatta	_____	skaffa information om något
5	ta reda på	_____	låna någon annans text

Tema
JOURNALISM

ADJEKTIIVEJA	ADJEKTIV
ajankohtainen	**aktuell, -t, -a**
iskevä	**slagkraftig, -t, -a**
korrekti	**korrekt, -, -a**
liioitteleva	**överdriven, överdrivet, överdrivna**
luotettava	**pålitlig, -t, -a**
mediakriittinen	**mediekritisk, -t, -a**
mehevä	**smaskig, -t, -a**
merkityksellinen	**meningsfull, -t, -a**
puolueeton	**opartisk, -t, - a**
uskottava	**trovärdig, -t, -a**
valheellinen	**lögnaktig, -t, -a, osann, osant, osanna**
yllättävä	**överraskande** (tpm.)

JOBBA MED KOMPISEN.

10 Tutki parisi kanssa uutista *Elevernas jätteloppis storsuccé* ja vastatkaa kysymyksiin ruotsiksi.

1 Rubriken ska vara intressant. Den ska locka läsaren till läsning. Vad tycker ni om rubriken till den här nyhetstexten?

2 Ingressen ska berätta huvudpoängen, det viktigaste i nyheten men bara kort. Hur många satser finns det i ingressen till den här texten?

3 Vilka källor har reportern använt?

4 Varför finns det också mellanrubriker i texten?

5 Med vilka argument motiverar reportern att projektet var en succé?

6 Hurdana känslor väcker nyheten? Varför?

7 Vilka saker gör nyheten trovärdig?

SÖK PÅ NÄTET.

11 Etsi parisi kanssa ruotsinkieliseltä tv-kanavalta päivän uutiset ja katsokaa ne. Keskustelkaa uutisista suomeksi.

1 Mitä aiheita uutiset käsittelivät?

2 Mikä uutinen oli mielenkiintoisin? Miksi?

3 Mitkä uutiset olivat hyviä, mitkä huonoja uutisia? Miksi?

KOMBINERA OCH SKRIV.

12 **A Lue, miten netissä kommentoidaan asiallisesti. Yhdistä ohje ja sitä tarkentava selostus.**

a Kolla språket.
b Vänta en stund.
c Kolla fakta!
d Skriv kort!
e Glöm inte humorn.

stavning, -en oikeinkirjoitus
tillåtet sallittua
undvika IV välttää
ett personangrepp 5 henkilöön kohdistuva hyökkäys
stå IV för seisoa sanojensa takana

Så skriver du bättre nätkommentarer

Har du läst något dumt på nätet? Känner du att du vill kommentera? Här är sju goda råd om hur du skriver bättre kommentarer.

1 _____

Mycket som står på nätet är inte sant. Många bilder som visas är fejkade. När du skriver kommentarer är det viktigt att du inte sprider dem vidare. Skriv bara fakta.

2 _____

Folk orkar sällan läsa långa kommentarer. Skriv kort så vill fler läsa dina kommentarer.

3 _____

Läs igenom din text en gång till innan du publicerar. Fundera på om den som läser verkligen förstår vad som står där! Det är också bra att kolla stavningen en extra gång.

4 _____

När man är arg är det lätt att skriva saker som man ångrar. Ofta är det bra att vänta lite med att kommentera. Ja, ibland kan det vara bra att sova på saken.

5 _____

Alla kommentarer behöver inte vara arga. Du kan skriva något roligt också. Det är tillåtet att skämta!

6 Undvik personangrepp!
Kommentera aldrig personens utseende, religion eller sexuella läggning! Koncentrera dig i stället på vad han eller hon verkligen har skrivit.

7 Stå för dina kommentarer.
På nätet kan du vara anonym, men du bör aldrig skriva kommentarer du inte kan stå för. Om du inte vågar kommentera högt bör du inte göra det på nätet heller!

LÄS OCH SVARA.

12 **B Lue ohjeet 6 ja 7 ja vastaa kysymyksiin.**

1 Mitä sanotaan henkilöön kohdistuvasta kommentoimisesta?
2 Mitä tulee huomioida, jos haluaa esiintyä nimettömänä netissä?

SÖK OCH SKRIV.

13 Miten alla olevat ilmaukset sanotaan ruotsiksi?
Etsi kohdat tehtävän 12 A ohjeista.

1 hyvä tarkistaa _____

2 helppo kirjoittaa _____

3 hyvä odottaa _____

4 hyvä nukkua _____

5 sallittua laskea leikkiä _____

→ ATT + VERBIN PERUSMUOTO s. 144

KUL att veta

Världens mest toleranta land

Sverige kallas ibland för ”världens mest feministiska land”. Ungefär 50 procent av svenskarna kallar sig feminister, och nästan alla politiker gör det – oavsett om de står till höger eller vänster.

Många i Sverige tycker illa om traditionella könsroller. På daghemmen får pojkar och flickor leka med samma leksaker och ha samma sorts kläder. Det har också blivit populärt att säga ”hen” i stället för ”hon” och ”han”. Tanken är att det är oviktigt om en person är man eller kvinna. Ordet hen har svenskarna för övrigt lånat från finskans ”hän”.

Sverige är också ett av världens mest toleranta länder för homosexuella. All sorts diskriminering är förbjuden, och sedan 2009 kan par av samma kön gifta sig – även i kyrkan.

Svenskarnas stora engagemang märks tydligt i Stockholm i början av augusti. Då hålls Stockholm Pride, som är Nordens största HBTQ-festival*. Pride-paraden lockar ofta runt en halv miljon människor!

* HBTQ står för ”homosexuella, bisexuella, trans- och queerpersoner”.

LÄS OCH VÄLJ.

14 **A** Bloggaaja haluaa tietää, mitä sana *feministi* oikein tarkoittaa. Lue, miten lukijat ovat kommentoineet hänen postaustaan. Merkitse rastilla kommentti, joka on lähinnä omaa mielipidettäsi.

Är du feminist?

Hej alla på bloggen! Jag har en fråga. Är ni feminister?
Vi snackade om det här i skolan i dag. När jag sa att jag var feminist blev det nästan krig. De flesta i klassen tyckte att det var självklart att kalla sig för feminist, men alla höll inte med. ”Vadå? Alla feminister hatar väl män” sa en kille. ”Jag gillar snygga kläder och smink, så jag är inte feminist”, sa en tjej. Vad säger ni andra? Ska man kalla sig feminist?

AndraRing

4 svar

Hanna
Hur gamla är dina klasskompisar egentligen? Det var väl jättelänge sedan man trodde att alla feminister hade fula kläder! Att vara feminist är ju en åsikt. Det styr väl inte vilka kläder man har! ☐

Morgan
Måste man verkligen hitta på en massa fina ord för vad man tycker. Jag tycker självklart att män och kvinnor ska ha samma lön, men jag tycker det är löjligt att stå och skrika att jag är feminist. ☐

Kim17
Jag såg en smart tjej på tv. Hon sa typ så här. ”Inser du att män och kvinnor behandlas olika? Vill du förändra det här? Ja, då är du feminist! Svårare är det inte” Det tycker jag var bra sagt! ☐

YlvaYlva
Klart jag är feminist! Jag är med i partiet Feministiskt Initiativ, och vi har en kvinnogrupp på min skola. Jag är så förbannad över all ojämlikhet. Visste du att skillnaden mellan mäns och kvinnors lön är 15 procent? Och visste du att det finns fler höga chefer som heter Johan än som är kvinnor. Jag brinner för att ändra det här! ☐

JOBBA MED KOMPISEN.

14 **B** Perustele tehtävän 14A valintasi parillesi ruotsiksi.

SÖK PÅ NÄTET.

15 **A** Olet työharjoittelussa radion uutistoimituksessa. Tehtävänäsi on laatia radiokanavan nettiuutispalveluun lyhyet tekstit uutiskuviin. Hae mallia ruotsinkieliseltä uutispalvelun tarjoajalta hakusanoilla *nyheter* ja *instagram*.

SKRIV.

15 **B** Keksi radion nettisivujen uutiskuviin sopivat tekstit ruotsiksi ja kirjoita ne viivoille.

JOBBA I GRUPP.

15 **C** Vertailkaa pienissä ryhmissä uutiskuvatekstejänne.

ILMAUKSIA EPÄVARMUUDEN JA VARMUUDEN ESITTÄMISEEN

Faktiskt

Niin suullista kuin kirjallistakin esitystä täydennetään usein erilaisilla ilmauksilla, joilla viestintää pehmennetään, vahvistetaan ja elävöitetään.

kanske	ehkä
ju	-han/-hän
i själva verket	itse asiassa
i alla fall	joka tapauksessa
väl	kai, varmaan
nog	kyllä, varmaankin
troligen	luultavasti
liksom	niin kuin
egentligen	oikeastaan
alltså	siis
i och för sig	sinänsä
verkligen	todellakin
faktiskt	tosiaan, itse asiassa
säkert	varmasti

SÖK.

16 **A** Etsi tehtävän 14A postauksesta ja kommenteista ilmaukset, joilla kirjoittajat osoittavat epävarmuutta tai varmuutta.

JOBBA MED KOMPISEN.

16 **B** Suomenna parisi kanssa ne lauseet, joissa tehtävästä 14A löytämänne ilmaukset esiintyvät.

TUSEN TIPS

Opi arkikielenkäyttöä lukemalla ruotsinkielisiä nettisivuja, blogeja ja chattejä.

BRA att veta

KESKUSTELUUN OSALLISTUMINEN

På tal om jämlikhet

– **Jag är trött på negativa nyheter för att inte tala om diskussioner på sociala medier.**	– Olen kyllästynyt negatiivisiin uutisiin puhumattakaan keskusteluihin sosiaalisessa mediassa.
– **På tal om jämlikhet tycker jag att alla människor är lika värda oavsett deras sexuella läggning.**	– Tasa-arvosta puheen ollen olen sitä mieltä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia huolimatta heidän seksuaalisesta suuntautumisestaan.
– **Ursäkta att jag avbryter, men nu vill jag äntligen säga vad jag tycker om saken.**	– Anteeksi, että keskeytän, mutta nyt haluan vihdoin sanoa, mitä mieltä minä olen asiasta.
– **När det är fråga om konflikter är det viktigt att man håller sig lugn och saklig.**	– Kun on kyse konflikteista, on tärkeää pysyä rauhallisena ja asiallisena.
– **När det handlar om naturskydd vill jag göra skillnad på riktigt.**	– Kun on kyse luonnonsuojelusta, haluan oikeasti saada muutosta aikaan.
– **När det gäller feminism är jag delvis på samma linje som du.**	– Kun on kyse feminismistä, olen osittain samoilla linjoilla kuin sinä.
– **Jag accepterar nog inte det där. Jag säger ifrån.**	– Minä en kyllä hyväksy tuota. Esitän vastalauseen.
– **Kan du motivera ditt påstående?**	– Voitko perustella väitteesi?
– **Låt mig tala till punkt.**	– Anna minun puhua loppuun.
– **Kan du inte hålla dig till ämnet?**	– Etkö voi pysyä aiheessa?
– **Faktum är ju att vi behöver allt mer välgörenhet.**	– Tosiasiahan on, että me tarvitsemme yhä enemmän hyväntekeväisyyttä.
– **Säg vad ni vill, men jag står på mig.**	– Sanokaa, mitä haluatte, mutta minä pysyn kannassani.
– **Kan du förklara lite närmare?**	– Voitko selittää vähän tarkemmin?
– **Okej, jag utvecklar mina tankar.**	– Okei, selitän ajatuksiani tarkemmin.

JOBBA I GRUPP.

17 **Työskennelkää neljän hengen ryhmissä. Ottakaa kantaa väittämiin. Perustelkaa mielipiteenne. Apua saatte Bra att veta -ruudun s. 139 ilmauksista.**

- Flickor och pojkar behandlas lika i skolan.
- Män och kvinnor kommer aldrig att vara jämställda.
- Pojkar brukar inte skvallra.
- Det är intressant att följa vad tidskrifter skriver om kungligheter.
- Finland är ett tolerant land.
- Det borde vara obligatoriskt för flickor att göra lumpen.
- Man överdriver hotet om global uppvärmning.

LYSSNA OCH VÄLJ.

18 **Kuuntele viihdeuutiset ja valitse oikea vaihtoehto.**

1 Miksi DJ Alexin tv-show lopetetaan?
- **a** Se oli jo saanut toisen mahdollisuuden, mutta epäonnistui uudestaan.
- **b** Vaikka katsojia oli paljon, palaute oli niin huonoa.
- **c** Katsojamäärä ei riittänyt, ja palaute oli hyvin negatiivista.

2 Mitä kerrotaan musikaalitähti Frida Franzénista?
- **a** Hän on päättänyt lopettaa musiikin tekemisen.
- **b** Hän aikoo käydä armeijan.
- **c** Armeijan jälkeen hän aikoo vihdoin pätevöityä musiikkiin.

3 Mitä jotkut Ruotsin suurista julkkisnimistä ovat aikoneet tehdä?
- **a** Opettaa pakolaislapsille ja -nuorille ruotsin kieltä.
- **b** Esiintyä pakolaislapsille ja -nuorille mm. kirjastoissa.
- **c** Kertoa pakolaislapsille ja -nuorille musiikin avulla näiden uudesta maasta.

SÖK PÅ NÄTET.

19 **Kuuntele ruotsinkielisen stand up -koomikon juttuja. Etsi niitä YouTubesta hakusanalla *ståuppkomik*.**

LÄS OCH SVARA.

20 **A** Mistä pikku-uutinen *Många asylsökande i helgen* kertoo?

NYHETSNOTISER

Många asylsökande i helgen

Allt fler asylsökande kommer till Finland. Enligt Migrationsverket har flera hundra personer anlänt till landet under de senaste dagarna. De flesta asylsökande kommer från länder i krig.

REKOMMENDERA GILLA DELA MED DINA VÄNNER

KOMMENTARER REGLER FÖR KOMMENTARER

Signatur **Välkommen** den 10 oktober 13:02
Hej, hur kan man hjälpa dem som kommer hit? Vad behöver de?

Signatur **Finland först** den 10 oktober 16:17
Lilla Finland kan inte ta emot alla flyktingar.

Signatur **Ebba** den 10 oktober 16:43
Hemskt att människor tvingas fly undan krig!
Men borde vi inte hjälpa dem närmare deras hem,
i grannländerna?

Signatur **Hmmm** den 10 oktober 19:09
Hur skiljer man mellan dem som verkligen är i nöd
och dem som bara vill få ett bättre liv?

Signatur **HR** den 10 oktober 23:01
Till Hmmm: Är det ett brott att vilja ha ett bättre liv?
Mina farföräldrar åkte till USA för att få ett bättre liv ...

LÄS OCH VÄLJ.

20 **B** Lue, miten lukijat ovat kommentoineet uutista. Merkitse rastilla ne kommentit, joista olet samaa mieltä.

JOBBA MED KOMPISEN.

20 **C** Perustele tehtävän 20B valintasi parillesi ruotsiksi.

LÄS OCH SVARA.

matsvinn, -et ruokahävikki

21 **A** Lue pikku-uutinen ja vastaa kysymykseen suomeksi.

Segern i tävlingen Bästa unga företagare går nu för första gången till två pargasbor, Lina Staffans och Kevin Jungersten. Duon fick priset för sin app som hjälper till att minska matsvinnet i skolköken. Med appen kan elever ta reda på vilket skolkök i staden som har mat kvar efter lunchen. Via tjänsten kan hungriga elever boka en eller flera portioner att ta med sig hem. Tack vare appen slipper kökspersonalen slänga mat som någon gärna äter. Tävlingsjuryn beskriver uppfinningen som en miljögärning som dessutom är till nytta för hungriga ungdomar.

Mikä oli Paras nuori yrittäjä -kilpailun voittajakaksikon keksintö ja millä tuomaristo perusteli voittoa?

SKAPA.

21 **B** Keksi tehtävän 21A pikku-uutiselle otsikko ja kirjoita se viivalle uutisen yläpuolelle.

TÄVLA.

22 Kuka keksii iskevimmän nimen tehtävän 21A palkitulle sovellukselle? Keksikää ruotsiksi nimiä pareittain. Kootkaa koko ryhmän ehdotukset ja äänestäkää voittaja.

SKRIV.

23 **A** Kirjoita ruotsiksi kommentti tehtävän 21A uutiseen.

JOBBA I GRUPP.

23 **B** Työskennelkää 3–4 hengen ryhmissä. Arvioikaa tehtävän 23A kommenttejanne. Kuinka hyvin olette noudattaneet *Så skriver du bättre nätkommentarer* -ohjeita (s. 133)?

SPELA IN.

24 Toimit uutistenlukijana paikallisradiossa.
Lue tehtävän 21A uutinen ääneen ja nauhoita esityksesi.

SKAPA.

25 **A** Työskennelkää pareittain tai 3–4 hengen ryhmissä.
Laatikaa joko kirjallinen uutinen tai uutisvideo ruotsiksi.
Ottakaa työskennellessänne huomioon seuraavat asiat

- Uutisen aihe koskee kotipaikkakuntaanne.
- Uutinen voi käsitellä esim. tapahtumaa, ongelmaa, aloitetta, ympäristöä, henkilöä, yhteisöä, urheilua, liikennettä, politiikkaa.
- Pohtikaa, mistä hankitte lisätiedon: media, asiantuntijahaastattelu, gallup. Käyttäkää luotettavia lähteitä.
- Muistakaa uutisen osat: otsikko, ingressi, leipäteksti ja mahdolliset väliotsikot.
- Lisätkää esitykseenne kuvamateriaalia.

LÄS ELLER TITTA OCH BEDÖM.

25 **B** Yhdistäkää kaksi ryhmää. Lukekaa tai katsokaa toistenne laatimat uutiset. Arvioikaa sekä oma että toisten tuotos.

	egen nyhet			de andras nyhet		
	★	★★	★★★	★	★★	★★★
1 Nyheten var intressant.						
2 Nyheten svarade på frågorna: vad, när, var, vem, varför.						
3 Rubriken var kort och slagkraftig.						
4 Språket var bra och tydligt.						
5 Bildmaterialet gav mer information om nyheten.						
6 Nyheten var trovärdig.						
7 Nyheten väckte känslor hos mig.						

KNÄCK KODEN

Att + verbin perusmuoto

Ruotsin kielessä verbin perusmuoto eli infinitiivi ei juuri esiinny yksin. Sen edellä on joko verbi tai att-partikkeli. Englannin kielestä löydät saman ilmiön: ***To*** *be or not* ***to*** *be*, ruotsiksi ***Att*** *vara eller inte vara*.

1 A Suomenna alleviivatut kohdat.

Precis gjorde en gallup om varför ungdomar följer nyheter.
Så här svarade några av de intervjuade.

1 Det är viktigt att veta vad som händer ute i världen.
2 I nyheterna hittar jag också alltid något att undra över.
3 Jag har alltid varit intresserad av att diskutera aktuella samhällsfrågor.
4 Om jag bara hade mer tid att följa nyheterna, skulle jag gärna göra det.
5 Jag älskar att få veta mer om aktuella saker.
6 Att läsa nyheter är helt enkelt kul och nyttigt.

1 B Tutki tehtävän 1A lauseita ja täydennä sääntö.

Verbin perusmuodon eli infinitiivin eteen tulee att, jos verbin edessä on

1 _____, esim. viktigt, lätt, intressant

2 _____, esim. något, ingenting, mycket

3 _____, esim. av, på, om, för

4 _____, esim. tid, lust, rätt

5 jokin muu kuin apuverbi tai apuverbin kaltainen verbi, esim. älska, gilla, hata

tai verbin perusmuoto on

6 subjektina lauseessa. Tällöin se suomennetaan usein substantiivina.

OBS!

Saada joku tekemään jotakin

Apuverbeihin liittyvän verbin perusmuodon eteen ei tule *att*-partikkelia.

Vi **fick uppleva** något otroligt fint genom det här projektet.	*Me saimme kokea jotakin uskomattoman hienoa tämän projektin kautta.*

Ilmaukseen **få någon att göra något** kuitenkin tulee *att*.

Vår lärare **fick oss att agera** för en god sak.	*Opettajamme sai meidät toimimaan hyvän asian puolesta.*

2 **Opettaja Helga Axelsson kertoo koulunsa teemaviikosta. Lisää att-partikkeli tarvittaessa. Merkitse sana, jonka perusteella teit valintasi.**

Det var mycket viktigt att alla elever skulle **1** _____ ha möjlighet **2** _____ delta i välgörenhet på något sätt. Därför ville vi **3** _____ använda en hel vecka till engagemang. Det var fantastiskt **4** _____ märka att alla var så engagerade i **5** _____ hitta på olika sorters evenemang. Några kom på idén **6** _____ ordna en jätteloppis. Andra tände på **7** _____ arrangera en välgörenhetskonsert. Alla jobbade ivrigt för **8** _____ samla in pengar för vår vänskola i Rumänien. Eleverna ville inte **9** _____ nöja sig med **10** _____ bara prata. Jag tycker att vi borde få alla **11** _____ agera på samma sätt.

Tärkeitä infinitiivirakenteita

för att göra = tehdäkseen

genom att göra = tekemällä

låta bli att göra = jättää tekemättä, olla tekemättä

utan att göra = tekemättä

3 A Suomenna ilmaisut.

1 låta bli att kommentera _____

2 för att veta _____

3 utan att följa _____

4 genom att lyssna _____

3 B Valitse ja kirjoita lauseisiin sopiva infinitiivirakenne tehtävästä 3A.

1 Jag följer nyheterna _____ vad som händer ute i världen.

2 _____ på svenska nyheter på morgnarna lär jag mig samtidigt också språket.

3 Jag kan inte _____ om någon har skrivit en invandrarkritisk text.

4 _____ sin tid är det svårt att delta i diskussioner om aktuella teman.

4 Lehdessä käsitellään maahanmuuttoa. Lisää att-partikkeli tarvittaessa.

Under de senaste åren har det kommit massor av invandrare till Finland. Invandrarna vill **1** _____ lära sig finska eller svenska för **2** _____ kunna ansöka om finskt medborgarskap. Utan **3** _____ behärska språket är det också mycket svårt _____ integrera sig i samhället. **4** _____ integrera sig blir lättare ju snabbare man lär sig språket. Genom **5** _____ lära sig språket är det också mycket enklare **6** _____ få jobb. Ska man **7** _____ lära sig finska eller svenska? Det diskuteras livligt speciellt i södra Finland och i de svenskspråkiga trakterna. Intresset för **8** _____ studera både finska och svenska har ökat bland invandrarna i huvudstadsregionen. För många är det dock lättare **9** _____ lära sig svenska än finska. Myndigheterna varnar ändå för att det inte är möjligt **10** _____ klara sig enbart med svenskan i Finland.

LOGGA IN MED KODEN

Verbin perusmuodon käytöstä

Muistathan, että **verbin perusmuodon eteen ei tule att-partikkelia, kun se liittyy**

- **apuverbiin**, kuten *få, kunna, måste, ska, vilja, borde*.

5 Täydennä verbit vihjeen mukaan.

1 Vi _____ en lämplig person för en intervju. *pitäisi löytää*

2 _____ er för en nyhet? *Saammeko haastatella*

3 Vi _____ också _____ en bild. *Haluaisimme ottaa*

4 _____ texten färdig redan i kväll? *Täytyykö meidän kirjoittaa*

5 Jag _____ innehållet. *Pitää vielä tarkistaa*

6 _____ den en gång till? *Voitko lukea*

- **apuverbin kaltaiseen verbiin** *behöva, bruka, hinna, låta, orka, råka, slippa, tyckas, våga*.

6 Täydennä verbit vihjeen mukaan.

– Nu **1** _____ färdigt eller **2** _____ något innan vi skickar texten vidare?

– **3** _____ på den längre och **4** _____ om den längre.

– Okej, då **5** _____ så som den är.

– **6** _____ på sänd-knappen?

1 kaikki vaikuttaa olevan
2 tarvitseeko meidän vielä tehdä
3 En jaksa ajatella
4 emme ehdi myöskään puhua
5 annamme sen olla
6 Uskallatko painaa

7 Emma ja Filip keskustelevat koulun projektista. Työskentele parisi kanssa. Ota toinen rooleista ja puhu repliikit täydentäen puuttuvat kohdat vihjeiden mukaan. Parisi auttaa tarvittaessa.

A	B
1 Filip, ____ i ett sådant här projekt om vi på nytt fick ____ det? (**haluaisitko osallistua, mahdollisuuden tehdä**)	**1** Filip, skulle du vilja delta i ett sådant här projekt om vi på nytt fick möjlighet att göra det?
2 Säkert! Jag tycker att vi fick lära oss så mycket nytt under projektet.	**2** Säkert! Jag tycker att vi ____ så mycket nytt under projektet. (**saimme oppia**)
3 Det stämmer. ____ konkreta saker lär man sig faktiskt mer än ____ i böcker. (**Tekemällä, lukemalla**)	**3** Det stämmer. Genom att göra konkreta saker lär man sig faktiskt mer än genom att läsa i böcker.
4 Precis, och det var så kul att jobba i grupp under en hel vecka.	**4** Precis, och det var så ____ i grupp under en hel vecka. (**kiva työskennellä**)
5 Ja, och att vi inte bara ____ i klassrummet. (**tarvinnut istua**)	**5** Ja, och att vi inte bara behövde sitta i klassrummet.
6 Just det! Visst var det roligare att planera allt med en kaffekopp i handen.	**6** Just det! Visst var det ____ allt med en kaffekopp i handen. (**hauskempaa suunnitella**)
7 Haha, du ____ kaffe på varje lektion. (**et pysty olla juomatta**)	**7** Haha, du kan inte låta bli att dricka kaffe på varje lektion.
8 På tal om kaffe, hinner du komma med mig till Café Edla? Jag skulle vilja bjuda dig på en latte. Vad sägs?	**8** På tal om kaffe ____ med mig till Café Edla? Jag ____ dig på en latte. Vad sägs? (**ehditkö tulla, haluaisin tarjota**)
9 Tack, så gärna. Om du ____ kan jag inte ____ med. (**lupaat tarjota, olla tulematta**)	**9** Tack, så gärna. Om du lovar (att) bjuda kan jag inte låta bli att hänga/komma med.
10 Toppen! Då är det min tur att betala nästa gång!	**10** Toppen! Då är det min tur ____ nästa gång! (**maksaa**)

8 **Toimittaja tekee haastattelua hyväntekeväisyyskirpputorilla. Täydennä vihjeiden mukaan.**

Reporter: Vad är det som **1** _____ hit?

En elegant dam: Jag **2** _____ att eleverna har arrangerat ett fint välgörenhetsevenemang. Därför **3** _____ till platsen.

Reporter: **4** _____ vems idé det egentligen var **5** _____ en loppis?

Filip: Vi **6** _____ något konkret **7** _____ vår vänskola i Rumänien.

Emma: Jag var med när några elever från vår skola besökte den där rumänska skolan förra året. Många barn **8** _____ mat bland soporna eftersom deras föräldrar hade åkt utomlands **9** _____ där. Det var hemskt **10** _____.

Reporter: Oj, det låter fruktansvärt. Men hur har ni hittat tid **11** _____ allt det här?

Filip: Vi har haft en temavecka om engagemang så vi **12** _____ hela veckan för det här. Alla har varit jätteivriga **13** _____ med **14** _____ väl på riktigt.

Reporter: Säkert. Det **15** _____ här. Hoppas att ni tjänar mycket pengar under dagen!

1 on saanut sinut tulemaan
2 sain kuulla
3 halusin ehdottomasti tulla
4 Voitteko kertoa
5 järjestää
6 halusimme tehdä
7 auttaaksemme
8 täytyy etsiä
9 kerjätäkseen
10 kokea
11 tehdä
12 olemme saaneet käyttää
13 saada olla
14 tekemässä
15 voi nähdä

9 Käännä ruotsiksi.

1 Sattuuko sinulla olemaan viisi minuuttia aikaa?

2 En pidä kyselyihin osallistumisesta.

3 Joskus on hienoa vain olla hiljaa.

4 Jaksatko kuunnella minua?

5 Oikeastaan minulla ei ole mitään kommentoitavaa.

6 On tärkeää osata sanoa ja perustella mielipiteensä.

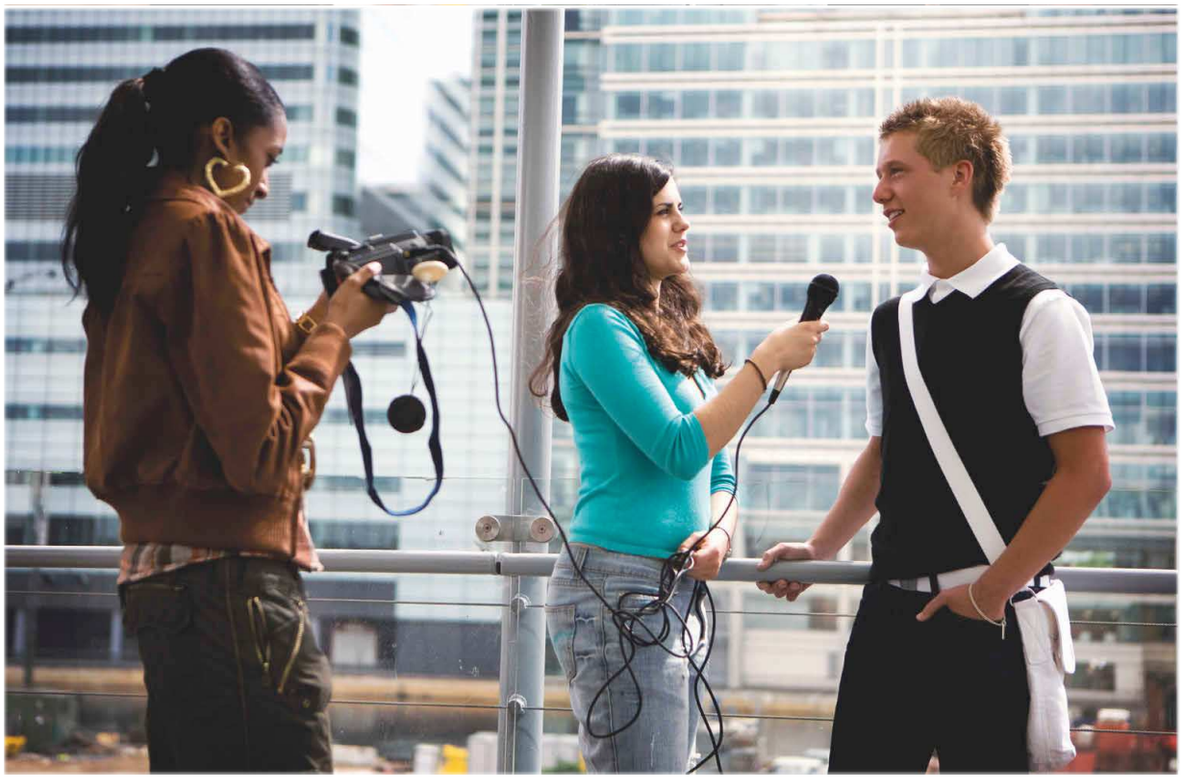

10 A Tee ruotsiksi lauseita, joissa käytät alla olevia ilmauksia.

1 haluta tulla kuuluisaksi

2 sattua näkemään

3 tärkeää auttaa

4 uskaltaa ehdottaa

5 vaikeaa valita

6 vaikuttaa riittävän

7 täytyä sopeutua

8 yrittää tukea

10 B Lue lauseet parillesi.

SUBSTANTIIVIT

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	
en skola 1	skola**n**	skol**or**	skol**orna**	*koulu*
en dag 2	dag**en**	dag**ar**	dag**arna**	*päivä*
en kurs 3 en sko 3	kurs**en** sko**n**	kurs**er** sko**r**	kurs**erna** sko**rna**	*kurssi* *kenkä*
ett häfte 4	häfte**t**	häfte**n**	häfte**na**	*vihko*
ett år 5	år**et**	år	år**en**	*vuosi*

VERBIT

	perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	
I	träffa	träff**ar**	träff**ade**	har/hade träff**at**	*tavata*
IIa	ringa höra	ring**er** hör	ring**de** hör**de**	har/hade ring**t** har/hade hör**t**	*soittaa* *kuulla*
IIb	resa	res**er**	res**te**	har/hade res**t**	*matkustaa*
III	bo	bo**r**	bo**dde**	har/hade bo**tt**	*asua*
IV	skriva göra veta	skriver gör vet	skrev gjorde visste	har/hade skriv**it** har/hade gjor**t** har/hade veta**t**	*kirjoittaa* *tehdä* *tietää*

EPÄSÄÄNNÖLLISET VERBIT

be	ber	bad	bett	*pyytää; rukoilla*
binda	binder	band	bundit	*sitoa*
bita	biter	bet	bitit	*purra*
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	*tarjota; kutsua*
erbjuda	erbjuder	erbjöd	erbjudit	*tarjota*
inbjuda	inbjuder	inbjöd	inbjudit	*kutsua*
bli	blir	blev	blivit	*tulla joksikin*
brinna	brinner	brann	brunnit	*palaa*
bryta	bryter	bröt	brutit	*murtaa, katkaista*
avbryta	avbryter	avbröt	avbrutit	*keskeyttää*
bära	bär	bar	burit	*kantaa*
dra	drar	drog	dragit	*vetää*
dricka	dricker	drack	druckit	*juoda*
driva	driver	drev	drivit	*pilailla; johtaa (yritystä)*
bedriva	bedriver	bedrev	bedrivit	*harjoittaa (toimintaa)*
dö	dör	dog	dött	*kuolla*
falla	faller	föll	fallit	*pudota; kaatua*
fara	far	for	farit	*lähteä, mennä*
finna	finner	fann	funnit	*löytää*
finnas	finns	fanns	funnits	*olla olemassa*
flyga	flyger	flög	flugit	*lentää*
frysa	fryser	frös	frusit	*jäätyä; pakastaa; palella*
få	får	fick	fått	*saada*
ge	ger	gav	gett	*antaa*
gråta	gråter	grät	gråtit	*itkeä*
gå	går	gick	gått	*mennä, kävellä; lähteä*
göra	gör	gjorde	gjort	*tehdä*
göra bort sig	gör bort sig	gjorde bort sig	gjort bort sig	*mokata*

ha	har	hade	haft	*olla, omistaa*
hinna	hinner	hann	hunnit	*ehtiä*
hugga	hugger	högg	huggit	*hakata*
hålla	håller	höll	hållit	*pitää, pidellä*
hålla på	håller på	höll på	hållit på	*tehdä parhaillaan; harrastaa*
komma	kommer	kom	kommit	*tulla*
komma på	kommer på	kom på	kommit på	*keksiä, saada ajatus*
kunna	kan	kunde	kunnat	*osata; voida, pystyä*
le	ler	log	lett	*hymyillä*
ligga	ligger	låg	legat	*maata; olla; sijaita*
ljuga	ljuger	ljög	ljugit	*valehdella*
låta	låter	lät	låtit	*antaa, sallia; kuulostaa*
förlåta	förlåter	förlät	förlåtit	*antaa jollekulle anteeksi*
lägga	lägger	lade	lagt	*laittaa, panna*
lägga ut	lägger ut	lade ut	lagt ut	*julkaista (netissä)*
njuta	njuter	njöt	njutit	*nauttia*
rida	rider	red	ridit	*ratsastaa*
riva	river	rev	rivit	*repiä*
se	ser	såg	sett	*nähdä*
sitta	sitter	satt	suttit	*istua*
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	*laulaa*
skjuta	skjuter	sköt	skjutit	*ampua; työntää*
skrika	skriker	skrek	skrikit	*huutaa, kiljua*
skriva	skriver	skrev	skrivit	*kirjoittaa*
slå	slår	slog	slagit	*lyödä*
föreslå	föreslår	föreslog	föreslagit	*ehdottaa*
sova	sover	sov	sovit	*nukkua*
springa	springer	sprang	sprungit	*juosta*
stiga	stiger	steg	stigit	*astua; nousta*
stjäla	stjäl	stal	stulit	*varastaa*
stryka	stryker	strök	strukit	*silittää*
understryka	understryker	underströk	understrukit	*painottaa, korostaa*

stå	står	stod	stått	*seisoa*
förstå	förstår	förstod	förstått	*ymmärtää*
påstå	påstår	påstod	påstått	*väittää*
säga	säger	sade	sagt	*sanoa*
sälja	säljer	sålde	sålt	*myydä*
sätta	sätter	satte	satt	*asettaa, laittaa*
fortsätta	fortsätter	fortsatte	fortsatt	*jatkaa*
översätta	översätter	översatte	översatt	*kääntää (toiselle kielelle)*
ta	tar	tog	tagit	*ottaa*
delta	deltar	deltog	deltagit	*ottaa osaa, osallistua*
våldta	våldtar	våldtog	våldtagit	*raiskata*
vara	är	var	varit	*olla*
veta	vet	visste	vetat	*tietää*
vilja	vill	ville	velat	*haluta, tahtoa*
vinna	vinner	vann	vunnit	*voittaa*
återvinna	återvinner	återvann	återvunnit	*kierrättää*
välja	väljer	valde	valt	*valita*
äta	äter	åt	ätit	*syödä*

Precis-sarjassa **vahvat verbit** esitellään **epäsäännölliset verbit** -otsikon alla.
Sekä vahvojen että epäsäännöllisten verbien taivutusluokka on *Precis*-sarjassa IV.

SANALUOKKIA

Substantiivit

– viittaavat mm. ihmisiin, esineisiin tai asioihin — *en flicka 1; ett hus 5; musik, -en*

– ovat *en*- tai *ett*-sukuisia

– jaetaan viiteen taivutusluokkaan eli deklinaatioon (1, 2, 3, 4, 5)

– myös erisnimet ovat substantiiveja — *Ida, Stockholm, Norge*

Verbit

– ilmaisevat tekemistä, tapahtumista ja olemista — *spela I; hända II; finnas IV*

– jaetaan neljään taivutusluokkaan eli konjugaatioon (I, II, III, IV)

– taipuvat eri aikamuodoissa (preesens, imperfekti, perfekti, pluskvamperfekti)

Adjektiivit

– vastaavat kysymykseen *millainen*?

– kuvaavat ihmisiä, esineitä tai asioita

– taipuvat yleensä kolmessa muodossa — *fin, fint, fina*

– osa adjektiiveista ei taivu — *kul*, *bra*, *spännande*

Adverbit

– ilmaisevat mm.

aikaa	*idag*	*tänään*
paikkaa	*här*	*täällä*
tapaa	*fint*	*hienosti*
kieltoa	*inte*	*ei*
määrää	*mycket*	*paljon*
astetta	*väldigt*	*valtavan*
todennäköisyyttä	*säkert*	*varmasti*

Pronominit

– käytetään mm. substantiivien asemasta

– pronomineja ovat mm.

persoonapronominit	*jag, du*
omistuspronominit	*min, din*
kysyvät pronominit	*vilken, hurdan*
osoittavat pronominit	*den här, de där*

Prepositiot

– pikkusanoja — *av, för, med, på, till, mot*

– vastaavat usein suomen sijamuotoja — *talo**ssa** = **i** huset*

– liittyvät mm. adjektiiviin, substantiiviin tai verbiin — *Alla var **vänliga mot** mig.*

LAUSEENJÄSENIÄ

Subjekti

– ilmaisee lauseen tekijän, toimijan tai olijan — *jag, Axel, huset*

– voi koostua useasta sanasta — ***Min kusin*** *har rest till Vasa.*

Predikaatti

– on aina verbi

– ilmaisee tekemistä, olemista ja tapahtumista

– voi olla moniosainen — *Jonas* ***har rest*** *till Köpenhamn.*

Liikkuva määre

– lyhyt adverbi, joka ilmaisee mm.

kieltoa	*inte (ei), aldrig (ei koskaan)*
epämääräistä aikaa	*ofta (usein), alltid (aina)*
todennäköisyyttä	*kanske (ehkä), troligen (luultavasti)*
suhtautumista	*tyvärr (valitettavasti), lyckligtvis (onneksi)*

Objekti

– ilmaisee tekemisen kohteen — *Jag köpte* ***en ny hjälm*** *igår.*

Konjunktiot

– liittävät lauseita toisiinsa

– rinnastuskonjunktiot yhdistävät päälauseita
men (mutta), för (sillä), och (ja), utan (vaan)

Kalle tycker om fotboll
men *han spelar inte själv.*

– alistuskonjunktiot yhdistävät pää- ja sivulauseen
att (että), om (jos)

Han blir jätteglad
om *BIS vinner matchen.*

Kannen kuva

Blend Images/Getty Images

Valokuvien oikeudet

6	Flairimages/Fotolia
8 ylh. vas.	Tim Mosenfelder/TJM/Corbis/ All Over Press
8 ylh. oik.	European Pressphoto Agency EPA/ All Over Press
8 alh. vas.	Gudmund Svansson/All Over Press
8 alh.kesk.	HENRIK ISAKSSON/IBL/All Over Press
8 alh. oik.	Infosart/Demotix/Corbis/ All Over Press
9 ylh. vas.	Jörg Carstensen/dpa/Corbis/ All Over Press
9 kesk. vas.	Paul Grover/REX/ Paul Grover/ All Over Press
9 ylh. kesk.	Andreas Gebert/dpa/Corbis/ All Over Press
9 ylh. oik.	XPBCC/All Over Press/All Over Press
9 kesk. vas.	Pelle T Nilsson/IBL/All Over Press
9 kesk. oik.	Julia Reinhart/Demotix/Corbis/All Over Press
9 alh. vas.	Carolina Byrmo/Aftonbladet / Lehtikuva
9 alh. kesk.	Angel Diaz/EPA/All Over Press
9 alh. oik.	All Over Press
10 ylh.	Mostphotos vas. ja oik.
11	Mostphotos
13	Kerttu Penttilä/Sanoma Pro Oy
15	TV4
26 kesk. oik.	Istockphoto
26 alh. vas.	UK Press/Getty Images
29	John Springer Collection/Corbis/ All Over Press
30	Mary Evans Picture Library/Lehtikuva
32 kesk. oik. ja alh. vas.	Eero Hannukainen/IBL/All Over Press
32 alh. kesk. ja oik.	Aftonbladet/Lehtikuva
38	Hola Images/Corbis/All Over Press
39	IzaHabur/Istockphoto
41	Jörg Carstensen/dpa/Corbis/ All Over Press
42	Bernard Weil/Toronto Star/ Getty Images
45	Idijatullina Veronika/Fotolia
46	Mostphotos
47	Daniel Boczarski/Getty Images
54	Lilyana Vynogradova/Panthermedia
60	Amina Elezovic
61	Lehtikuva
67	Jason Hosking/Getty Images
68	Teemu Ullgrén/Suomen Punainen Risti
71	Suvi Sokolnicki/Sanoma Pro Oy
74	Frida Sjöblom
76 ylh.	Heikki Saukkomaa/Lehtikuva
76 alh.	Jarmo Stenmark/Lehtikuva
77	Kimmo Rauatmaa/Lehtikuva
78	Katja Johansson
79	Katja Johansson
85	Maija Saari/Lehtikuva
94	Jens Ottoson/Fotolia
95	Fotolia
96	EcoRide
103	Satu Salonen- Karabulut/Sanoma Pro Oy
111	Hanna Anttila/Sanoma Pro Oy
114	Mostphotos
115	Mostphotos
118	Blend Images/Getty Images
121	Fotolia
122	Mostphotos
123	Satu Salonen- Karabulut/Sanoma Pro Oy
125	Satu Salonen- Karabulut/Sanoma Pro Oy
134	Stefan Holm/Mostphotos
136 ylh.	Alamy/MVphotos
136 alh.	Laura Reunanen/Sanoma Pro Oy
137 ylh.	Kalle Parkkinen/Lehtikuva
137 alh.	Mia Saarinen/Sanoma Pro Oy
147	Jussi Nukari/Lehtikuva
151	Istockphoto

Aktiivinen kuuntelu ja kommentointi

Säger du det?	*Niinkö?*
Verkligen?	*Todellako?*
Är det så?	*Onko niin?*
Menar du verkligen det?	*Oletko todella sitä mieltä?*
Menar du allvar?	*Oletko tosissasi?*
Är det sant?	*Ihanko totta?*
Tycker du det?	*Oletko sitä mieltä?*
Skojar du?	*Lasketko leikkiä?*
Intressant!	*Mielenkiintoista!*
Vad kul!	*Kiva juttu!*
Det låter roligt!	*Kuulostaa hauskalta!*
Berätta mera!	*Kerro lisää!*
Ja, det kan man säga!	*Niin voi sanoa!*
Ja, säg inte annat!	*Joo, sanopa muuta!*
Just det!	*Aivan! / Juuri niin!*
Javisst!	*Tosiaankin!*
Absolut!	*Todellakin! / Totta kai! / Ilman muuta!*
Exakt!	*Aivan!*
Precis!	*Aivan! / Juuri niin!*
Jaha. / Jaså.	*Vai niin.*
Jaha, inte det?	*Ai eikö?*
Okej, jag förstår.	*OK, ymmärrän.*

Ilmauksia epävarmuuden ja varmuuden esittämiseen

kanske	*ehkä*	liksom	*niin kuin*
ju	*-han/-hän*	egentligen	*oikeastaan*
i själva verket	*itse asiassa*	alltså	*siis*
i alla fall	*joka tapauksessa*	i och för sig	*sinänsä*
väl	*kai, varmaan*	verkligen	*todellakin*
nog	*kyllä, varmaankin*	faktiskt	*tosiaan, itse asiassa*
troligen	*luultavasti*	säkert	*varmasti*

Kysymyssanat

Vilken?	*Mikä?*	Vad för en?	*Mikä?*	Hur?	*Kuinka? Miten? Millainen?*
Vilket?	*Mikä?*	Vad för ett?	*Mikä?*	Hurdan?	*Millainen?*
Vilka?	*Mitkä?*	Vad för?	*Mitkä?*	Hurdant?	*Millainen?*
				Hurdana?	*Millaisia?*
Vad?	*Mikä? Mitä?*	När?	*Milloin?*		
Varför?	*Miksi?*	Var?	*Missä?*		
Vem?	*Kuka?*	Vart?	*Mihin? Minne?*		
Vems?	*Kenen?*	Varifrån?	*Mistä?*		

Mielipiteen ilmaiseminen

Näin kerrot mielipiteesi

Jag tycker att ...	*Mielestäni...*
Jag anser att ...	*Olen sitä mieltä, että...*

Näin olet samaa mieltä

Det tycker jag också.	*Olen samaa mieltä.*
Det stämmer.	*Pitää paikkansa.*
Jag håller med.	*Olen samaa mieltä.*
Det håller jag med om.	*Siitä olen samaa mieltä.*
Du har rätt.	*Olet oikeassa.*
Precis.	*Aivan. / Juuri niin.*
Just det.	*Aivan. / Juuri niin.*

Näin olet eri mieltä

Det tycker inte jag.	*En ole samaa mieltä.*
Det stämmer inte.	*Ei pidä paikkaansa.*
Jag håller inte med.	*En ole samaa mieltä.*
Det är en svår fråga.	*Tämä on vaikea kysymys.*
Du har fel.	*Olet väärässä.*
Struntprat!	*Pötypuhetta!*